

Aastaruanne
2018

Üldine teave

Ärinimi	Coop Pank AS
Asutatud	15.03.1992 Tallinnas
Address	Narva mnt. 4, Tallinn 15014, Eesti Vabariik
Registrikood	10237832 (EV äriregister)
Esmakande aeg	19.08.1997
Telefon	+ 372 669 0900
Faks	+ 372 661 6037
SWIFT/BIC	EKRDEE22
e-posti aadress	info@cooppank.ee
Interneti kodulehekülg	www.cooppank.ee
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers
Audiitori registrikood	10142876 (EV äriregister)
Audiitori aadress	Pärnu mnt 15, Tallinn 10141
Aruande bilansipäev	31.12.2018
Aruandeperiood	01.01.2018- 31.12.2018
Aruandevaluuta	euro (EUR), tuhanded ühikud

Nõukogu liikmed: Jaanus Vihand (esimees), Priit Põldoja, Jaan Marjundi, Roman Provotorov, Märt Meerits

Juhatuse liikmed: Margus Rink (esimees), Hans Pajoma, Janek Uiboupin, Kerli Lõhmus

Sisukord

Üldine teave	2
Sisukord	3
Juhatuse kinnitus	4
Tegevusaruanne	5
Äritegevuse ülevaade	5
Tegevuskeskkond	10
Finantstulemused	11
Kapitaliseeritus ja riskipositsioonid	12
Kontserni juhtimiskorraldus	15
Tasustamispoliitika	18
Dividendipoliitika	19
Märkimisväärse seosega isikud	19
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	20
Konsolideeritud koondkasumi aruanne	20
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	21
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	22
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	23
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	24
Lisa 1 Raamatupidamisarvestuse põhimõtted	24
Lisa 2 Riskide juhtimine	48
Lisa 3 Tütarettevõtted ja firmaväärtus	74
Lisa 4 Tegevussegmentid	75
Lisa 5 Neto intressitulu	77
Lisa 6 Neto teenustasutulu	77
Lisa 7 Tööjõukulud	78
Lisa 8 Tegevuskulud	78
Lisa 9 Raha ja raha ekvivalendid	78
Lisa 10 Finantsinvesteeringud	78
Lisa 11 Laenu ja nõuded klientidele	79
Lisa 12 Laenu allahindlused ja laenukahjumid	79
Lisa 13 Muud finantsvarad ja muud varad	80
Lisa 14 Kinnisvarainvesteeringud	80
Lisa 15 Põhivarad	81
Lisa 16 Klientide hoiused ja saadud laenu	81
Lisa 17 Muud finantskohustised ja muud kohustised	82
Lisa 18 Allutatud kohustised	82
Lisa 19 Omakapital	82
Lisa 20 Tingimuslikud kohustised	83
Lisa 21 Kohtuvaidlused	83
Lisa 22 Rendile võetud varad	83
Lisa 23 Seotud osapooled	84
Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	85
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	89
Kasumi jaotamise ettepanek	95
Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele	96

Juhatuse kinnitus

Coop Pank AS 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandes esitatud andmed ja lisainformatsioon on tõene ning terviklik, esitatud andmetest ja informatsioonist ei ole välja jäetud midagi, mis mõjutaks nende sisu või tähendust. Konsolideeritud raamatupidamise aruanne kajastab õigesti ja õiglaselt kontserni finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud Rahvusvahelise Finantsaruandluse Standardite sätestatud põhimõtteid nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus ja viidatud Eesti raamatupidamise seaduse paragrahvis 17. Käesolev Coop Pank AS 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne vastab Eesti Vabariigi seaduste nõuetele. Konsolideerimisgrupp on jätkuvalt tegutsev.

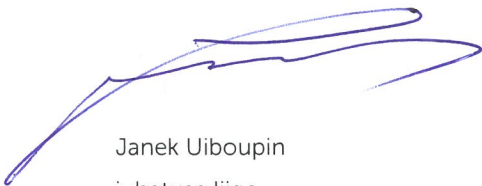
Coop Pank AS 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne esitatakse aktsionäride üldkoosolekule kinnitamiseks aprillis 2019. Eelmine, 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne, kinnitati aktsionäride üldkoosolekul 18.04.2018.

Margus Rink
juhatuse esimees

Hans Pajoma
juhatuse liige

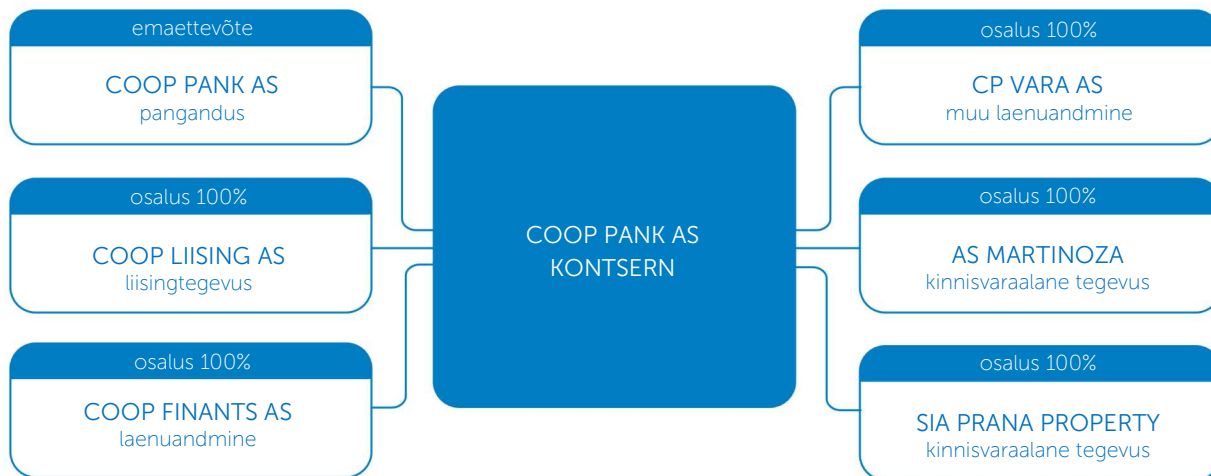
Janek Uiboupin
juhatuse liige

Kerti Lõhmus
juhatuse liige

26.03.2019

Tegevusaruanne

Coop Pank AS kontserni kuuluvad seisuga 31.12.2018 järgnevad ettevõtted: Coop Pank AS, Coop Liising AS, Coop Finants AS, CP Vara AS (likvideerimisel), AS Martinoza ja SIA Prana Property. Neist viis esimest on registreeritud Eesti Vabariigi Äriregistris ja SIA Prana Property Läti Vabariigi Äriregistris.

Eelpool nimetatud kõik tütaretevõtted on konsolideeritud täielikult „rida-realt“ meetodil, mille käigus on elimineeritud kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustised, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning tulud ja kulud. Konsolideerimisgrupi definitsioon Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 alusel ja kontsern konsolideerimises vastavalt IFRS-ile kattuvad.

Äritegevuse ülevaade

Coop Pank lansseeriti 2017. aastal, et tuua turule esimene pank Eestis, mis loob sünergia kaubanduse ja panganduse vahel. Panga strateegiliseks omanikuks on Coop Eesti, kellega koos pakutakse pangateenuseid kõikides Coop kauplustes üle Eesti. Kokku on Coop Eestil 350 kauplust, mis tähendab, et Coop Pangal on võimalik teenindada kliente üle Eesti, nii nagu lubab ka Coop Eesti sõnum „Hoiame elu igas Eestimaa nurgas“.

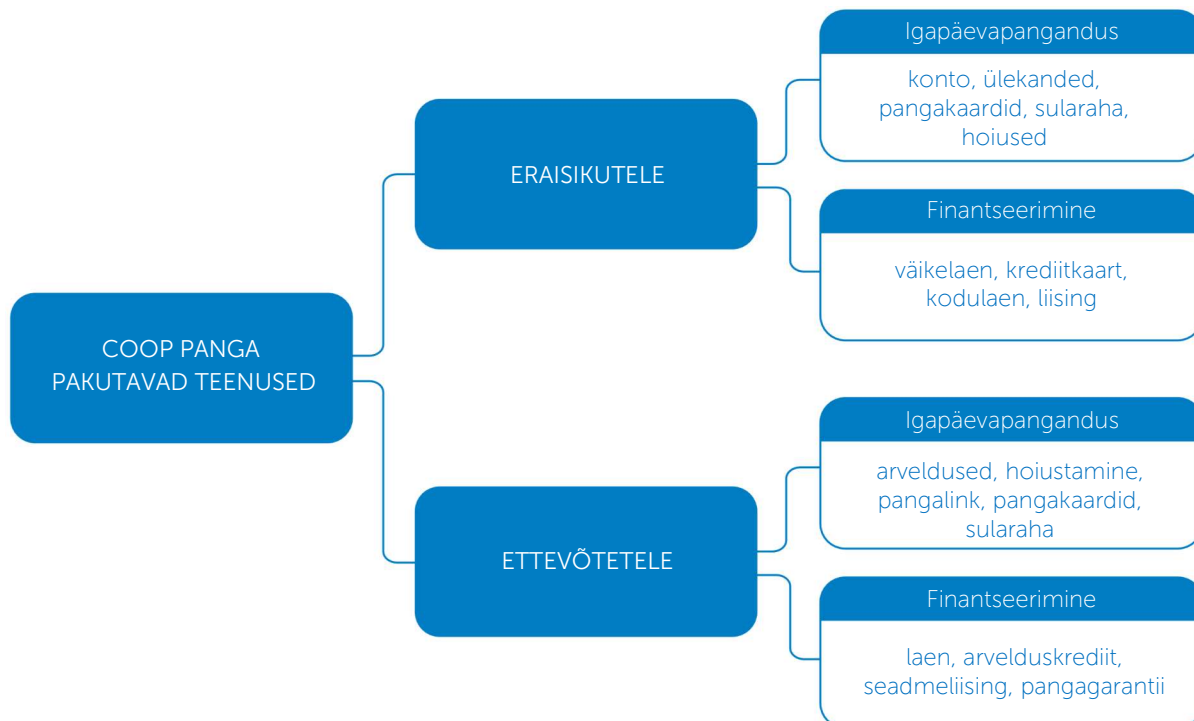
Coop Panga soov on parandada pangandusteenuse kättesaadavust kõigile eestimaalastele, hoolimata nende elu- või töökohast. Pangateenustele ligipääsemiseks ei pea inimene ilmtingimata minema pangakontorisse, et

endale kontot avada. Seda on võimalik teha interneti vahendusel või Coop kauplustes. Lisaks Coop kauplustele on panga klientidel võimalik teenuseid kasutada ka kõikides tavapäraistes pangakanalites. Pangal on 16 pangakontorit, interneti- ja mobiilipank. Coop Pank on ka suurima sularaha võrgustikuga pank Eestis, sest panga kliendid saavad sularaha võtta lisaks Coop kaupluste kassadele ka kõikide pankade sularahaautomaatidest üle Eesti.

Coop Pank soovib oma tegevusega anda ka panuse Eesti ettevõtluse arengusse ning seeläbi toetada Eesti majanduse arengut. Selle missiooni täitmisel on proaktiivselt tegevuses koostöö Eestimaa ettevõtjatega, kes vajavad finantseerimistuge oma äriplaanide realiseerimisel nii Tallinnas, Tartus kui ka teistes Eestimaa piirkondades. Toetades ettevõtete arengut, aitab Coop Pank kaasa Eesti regionaalsesse arengusse ning loob inimestele võimaluse elada just sellistes Eestimaa paikades, kus nad soovivad.

Panga üheks tugevuseks on oskus ja suutlikkus pakkuda paindlikke lahendusi, nähes selgemalt kliendi vajadust, seda nii era- kui ärikliendi suunal erinevate toodete lõikes ning pakkudes kiireid ja mugavaid lahendusi. Paindlikkus on üks Coop Panga eristumiskohti pangandusturul.

Coop Panga tegevust on tunnustatud ka väljastpoolt. Panga lansseerimine pärjati eelmise aasta kevadel „Aasta Turundustegu“ tiitliga ning 2018. aasta oktoobris nomineeriti Coop Pank EASi ja Eesti Tööandjate Keskliidu korraldatud Eesti parimate ettevõtete konkursil Aasta Uuendaja kategoorias ning pank saavutas koha kolme parema hulgas.

Klientide arvu kasv

Coop Panga klientide arv kasvas 2018. aasta jooksul 9 tuhande kliendi võrra, aasta lõpuks oli pangal üle 45 tuhande kliendi, lisaks on panga väikefinantseerimisega tegeleval tütarettevõttel Coop Finantsil 100 tuhat klienti.

Laenu kasv

Coop Panga laenuportfell kasvas 37% võrreldes eelneva aastaga. Eelmisel aastal suurendas pank kõigi olulisemate äriühingute tegevusmahte ning kolmekordistas pangandus- tegevustest teenitud kasumi.

Hoiuste kasv

Eesti kliendid töid eelmisel aastal panka 40 miljoni euro eest hoiuseid. Märtsis emiteeris Coop Pank ettevõtte kasvustrateegia toetuseks 5 miljoni euro väärtuses võlakirju LHV Pensionifondidele, tähtajaga 3 aastat. Samuti võeti kasutusse laen 4 miljonit eurot Euroopa Investeermisfondiga 2017. aastal sõlmitud laenulepingu alusel. Panga toimimiseks on elukriitiline hoiuste kaasamine. Läbi Raisini platvormi kogus Coop Pank tähtajalist hoiust 56 miljonit eurot ning 11 miljonit institutsionaalset investorite raha.

Parim hoiuseintress

Coop Pank maksab ettevõtetele pankadest kõige kõrgemat hoiuseintressi, kuni 0,25% aastas. Panga tähtajalise hoiuse intress Eesti eracliendile on kuni 2%, mis on parim universaalpankade võrdluses.

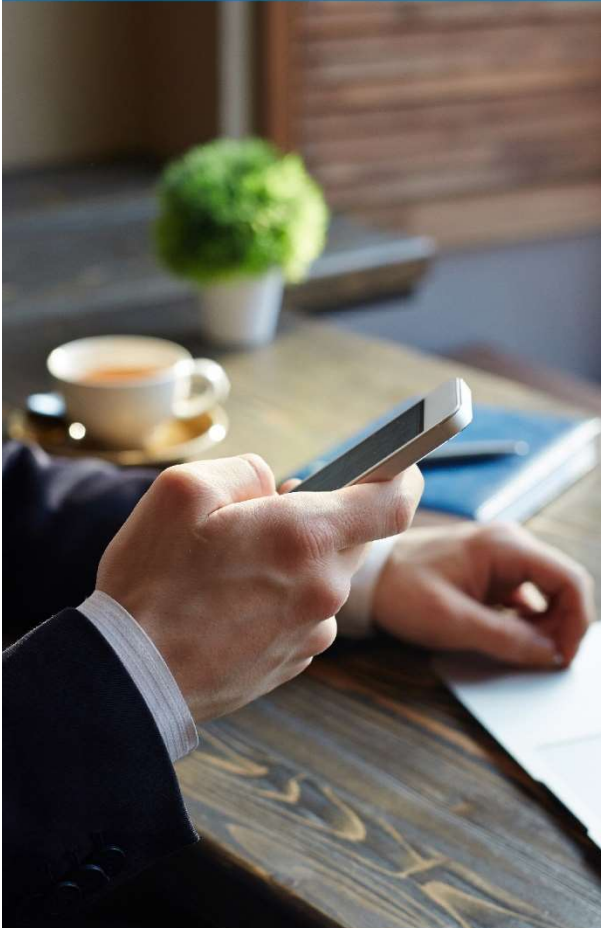
Coop Eesti töötajad panga kliendiks

2018. aasta üheks oluliseks fookuseks oli pangateenuste müük Coop kauplustes ning igapäevapanganduse teenuste müük otse Coop kaupluste kassades. Seoses sellega liitus pangaga ka ligikaudu 20% Coop Eesti töötajatest.

Coop Sula

2018. aasta kevadel käivitus projekt Coop Sula, mille eesmärgiks oli suurendada oluliselt sularaha kättesaadavust maapiirkondades ja kinnistada veelgi tugevamalt panganduse ning kaubanduse koostööd. Coop Panga teenuste paketi kliendid saavad võtta sularaha kõikidest pangaautomaatidest üle Eesti ja ühtlasi ka 350 Coop kaupluse kassast. Eesti Kaupmeeste Liit pärjaskoop Sula teenuse lansseerimise „Aasta Kaubandustegu 2018“ tiitliga.

Uus infosüsteem

2018. aastal läks panga tarbimisfinantseerimise äriiini uuele infosüsteemile, mille tulemusel on Coop Pank üks kiiremaid ja mugavamaid väikelaenu pakkujaid turul.

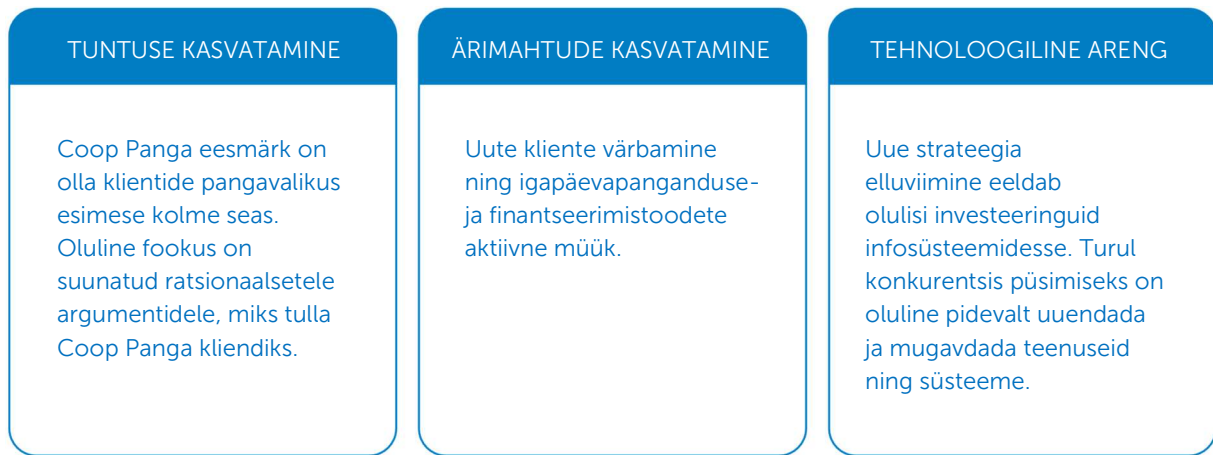
Interneti- ja mobiilipanga arendus

Digitaalsete pangakanalite uuendused ja elektroonilise konto avamise lahenduse loomine, mis võimaldab avada pangakonto ID-kaardi või Mobiil-ID-ga kodust lahkumata. Laiendust sai identifitseerimisvahendite nimistu ning pank lõi klientidele võimaluse logida internetipanka ka Smart-ID-ga.

2019. aasta tegevusplaan

Pank on eristuva strateegiaga pälvinud klientide tähelepanu ning järjest rohkem inimesi on valinud kodumaise Coop Panga ka oma rahaasjade kodupangaks. 2019. aastal on panga fookus jätkuvalt tugevale kasvule suunatud. Coop Pank omab täna pangandusturust 2%, kesk-pikas perspektiivis on eesmärk jõuda 5% turuosani ja 100 tuhande kliendini.

Pank jätkab uute klientide värbamisega seotud tegevuste fookuses hoidmist nii era- kui ärikliendi suunal. Kasvule annab hoogu veelgi suurem koostöö Coop Eesti kaubandusega. 2019. aasta esimesel poolaastal käivitub uus Coop Sula sissemakse teenus läbi Coop kaupluste kassade, eesmärgiga parandada pangateenuste kättesaadavust veelgi enam kõikides piirkondades üle Eesti.

Ettevõtte audiitor AS PricewaterhouseCoopers on 2018. aasta jooksul osutanud kontsernile muid kindlustandvaid teenuseid, mille läbiviimise kohustus tuleneb krediitiasutuste seadusest, väärtpaberituruseadusest, samuti on audiitor osutanud Eesti Vabariigi audiitortevõtte seaduse kohaselt lubatud teisi teenuseid.

Tegevuskeskkond

Euroala mittefinantsettevõtetele antud laenude kasv oli 2018. aastal ca 4% ja kodumajapidamistele antud laenude kasv ca 3,3%. Eratarbimine ning investeringud eluaseme ostudesse on 2018. aastal kasvanud ning töötuse määr püsis madalal, ca 8% juures. Ettevõtlusinvesteeringuid toetavad sisenõudluse kindel suurenemine, soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete paranev bilanss. Eelduste kohaselt majanduskasv 2019. aastal püsib.

Endiselt on vaja toetavat rahapoliitikat, et tagada inflatsioonimäärade püsiv lähenemine eesmärgiks seatud 2% tasemele. Seetõttu ei ole Euroopa Keskpank baasintressimäärasid tõstnud ning oodatavalt ei tõsteta neid enne 2019. aasta suve. Euroopa Keskpanga nõukogu on 2018. aastal hoidnud rahapoliitilised intressimäärad majandus- ja rahaliidu kõigi aegade madalaimal tasemel: põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär on 0,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäär 0,25% ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäär -0,40%. Euroala kasvuväljavaateid on hakanud mõjutama langusriskid, mis on tingitud geopolitiilisest ebakindlusest, arenevate turgude haavatavusest ja finantsturgude volatiilsusest.

Üleilmne majanduskasv pidurdub 2019. aastal ning peaks seejärel stabiliseeruma. Rahastamistingimused on jäänud arenenud riikides soodsaks, kuid mõningatel arenevatel turgudel on need muutunud karmimaks. USA dollar on intressitõusude ja tugeva majandusseisu koosmõjul kallinenud, mis tähendab arenevate turgude jaoks lisaprobleeme dollaris denoteeritud välisvõla teenindamisel. Suurenenud on ebakindlus edasiste kaubandussuhete pärast. Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta detsembri makromajandusliku ettevaate kohaselt peaks maailma (v.a euroala) SKP reaalkasv olema 2019. aastal 3,5%. Aastatel 2020–2021 peaks see jääma enam-vähem samaks.

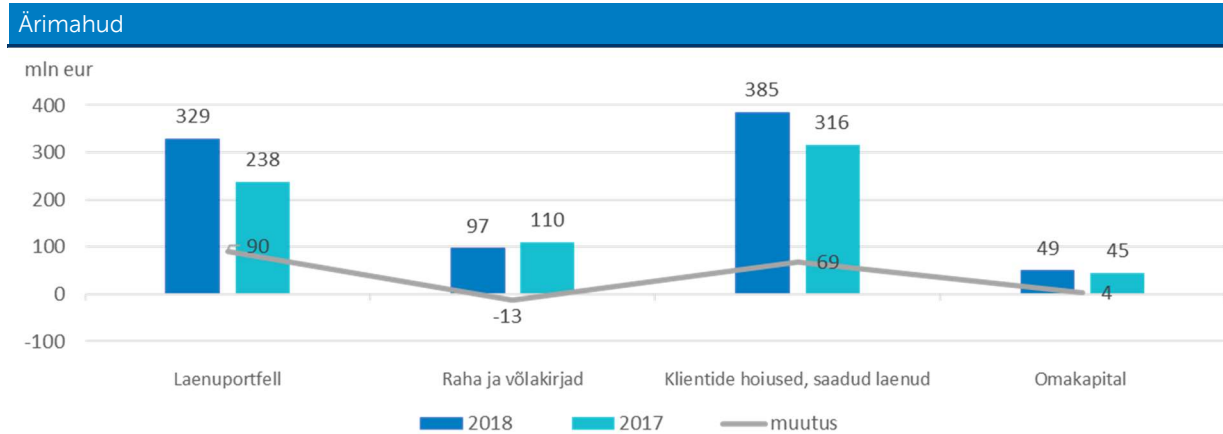
Eesti majanduses on ilmnenu esimesed märgid ekspordi konkurentsivõime halvenemisest. Eestis on tööjõukulude kasv olnud Euroopas üks kiiremaid, töötuse määr on alanenud ca 5%-ni. Töötlevas tööstuses on hõivatud suhteliselt enam inimesi kui teistes Balti riikides – seetõttu on Eestis küllaltki palju veel madala tootlikkusega tööstust ning vähese tootlikkusega ettevõtetele on edaspidi järjest raskem püsima jääda. Ettevõtete investeeringutes on enim kasvanud ehitusinvesteeringud ja energeetika sektoris põhivarainvesteeringud. Investeeringute kasv jätkus ka töötlevas tööstuses, kus investeeriti peamiselt masinatesse ja seadmetesse.

Eesti majanduskasv aeglustub ja väheneb 2019. aasta oodatavalt 3,2% tasemelt 2021. aastaks 2,2% tasemele. Rahvusvahelised kaubandustõkked ja rahapoliitika karmistumine on seni pidurdanud eeskätt arenevate riikide majandust, kuid nende mõju võib kindlustunde halvenedes jõuda kergesti ka Euroopasse. See pidurdaks ka Eesti eksportiva sektori kasvu. Tugev sisenõudlus leevendab küll välisõudluse kasvu aeglustumise mõju, kuid pelgalt sisenõudlusele toetuv majanduskasv võib kaasa tuua siseturule suunatud harude, nagu ehituse ja teeninduse ülekuumenemise. Oodatavalt hakkavad eratarbimise kasv ja investeeringud eluasemetesse aeglustuma.

Finantstulemused

Kasumiaruanne	2018	2017	muutus
Neto intressitulu	16 779	11 519	5 260
Neto teenustasutulu	2 302	2 170	132
Muud tulud	687	3 600	-2 913
Neto tegevustulud kokku	19 768	17 289	2 479
Tegevuskulud	-13 601	-11 518	-2 083
Laenude allahindluse kulu	-1 392	-1 313	-79
Tulumaksu kulu	-22	0	-22
Puhaskasum	4 753	4 458	295
sh emaettevõtte omanikele kuuluv osa	4 753	4 345	408

Erakorralisi tulusid 2017. aastal (muude tulude koosseisus 3 mln eurot) kõrvale jättes kasvas pangandustegevusest teenitud kasum eelmise aastaga võrreldes kolm korda. Tegevuskulud kasvasid 18% eelkõige personalikulude arvelt.

2018. aastal kasvas grupi neto laenuportfell 38% ning neto intressitulu 46%. Klientide hoiuste ja saadud laenude maht kasvas aastaga 22%.

Suhtarvud	2018	2017	muutus
Keskmine omakapital (emaettevõtte osa), tuhat eurot	47 169	37 234	9 936
Omakapitali tootlus (ROE), % (<i>puhaskasum / keskmine omakapital</i>)	10,1	11,7	-1,6
Koguvamad, keskmine, tuhat eurot	408 828	330 774	78 054
Varade tootlus (ROA), % (<i>puhaskasum / koguvamad, keskmine</i>)	1,2	1,3	-0,1
Sularaha ja intressitootvad varad, keskmine, tuhat eurot	393 073	314 933	78 140
Neto intressimarginaal (NIM), % (<i>neto intressitulud / intressitootvad varad, keskmine</i>)	4,3	3,7	0,6
Kulude ja tulude suhe, % (<i>tegevuskulud kokku / neto tegevustulud kokku</i>)	68,8	66,6	2,2

Kapitaliseeritus ja riskipositsioonid

Kapitalibaas, tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Esimese taseme omavahendid		
Sissemakstud aktsiakapital ja ülekurs	38 374	38 374
Reservkapital	2 288	2 070
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	3 799	387
Aruandeperioodi aktsepteeritav kasum	3 989	1 932
Muu akumuleeritud koondkasum	-154	0
Immateriaalse varana kajastatav firmaväärtus (-)	-6 757	-6 757
Immateriaalne põhivara (-)	-2 290	-1 166
Usaldusväärse hindamise nõuetest tulenev väärtuse korrigeerimine (-)	-10	-14
Muud mahaarvamised I taseme omavahenditest (-)	-313	-1 388
Muud üleminekusätetest tulenevad omavahendite korrigeerimised	598	0
Esimese taseme omavahendid (Tier I kapital)	39 524	33 438
Allutatud kohustised	5 000	5 000
Teise taseme omavahendid (Tier II kapital)	5 000	5 000
Aktsepteeritud kapital adekvaatsuse arvutamiseks	44 524	38 438
Riskiga kaalutud varad (RWA)		
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	965	1 424
Krediidiasutused, investeerimisühingud ja kohalikud omavalitsused standardmeetodil	2 915	6 452
Äriühingud standardmeetodil	28 245	23 090
Jaenõuded standardmeetodil	62 038	41 207
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud nõuded standardmeetodil	100 004	78 431
Makseviivituses olevad nõuded standardmeetodil	959	5 271
Eriti suure riskiga seotud kirjed standardmeetodil	19 626	7 155
Muud varad standardmeetodil	10 330	12 346
Krediidirisk ja vastaspoole krediidirisk kokku	225 082	175 376
Operatsioonirisk baasmeetodil	21 509	17 735
Kokku riskiga kaalutud varad (koguriskipositsioon)	246 591	193 111
Kapitali adekvaatsus (%)	18,06%	19,90%
Tier I kapitali suhtarv (%)	16,03%	17,32%

Nõuded omavahenditele		
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	4,50%	I taseme põhiomavahendid/koguriskipositsioon
Esimese taseme omavahendite suhtarv	6,00%	I taseme omavahendid/koguriskipositsioon
Koguomavahendite suhtarv (kapitali adekvaatsus)	8,00%	koguomavahendid/koguriskipositsioon
Süsteemse riski puhver	1,00%	koguriskipositsioonist
Kapitali säilitamise puhver	2,50%	koguriskipositsioonist

Kontsern on aruandeperioodi lõpu seisuga kooskõlas kõikide regulatiivsete kapitalinõuetega. Kontserni süsteemse riski puhvriks seisuga 31.12.2018 on 2 466 (31.12.2017: 1 931) tuhat eurot. Kontserni kapitali säilitamise puhvriks seisuga 31.12.2018 on 6 165 (31.12.2017: 4 828) tuhat eurot.

Kontserni finantsvõimenduse määr seisuga 31.12.2018 on 8,33% (31.12.2017: 8,47%). Finantsvõimenduse määra arvutamiseks jagatakse I taseme omavahendid kogu riskipositsiooni (bilansilised ja bilansivälised) näitajaga.

Kontserni likviidsuspositsioon on tugev – likviidsuse kattekordaja (*Liquidity Coverage Ratio*, LCR) oli 31.12.2018 seisuga 1 375% (31.12.2017 oli 728%), regulatiivne miinimumnõue on 100%.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr. 575/2013 käsitletakse riskide kontsentreerumisenä ühe kliendi või klientide rühma suhtes võetud riskipositsioone, mis võrduvad või ületavad 10% krediidasutuse aktsepteeritud kapitalist. Allpool olevas tabelis toodud riskide kontsentreerumise kohaldatavatest piirmääradest on vabastatud EL määruse nr. 575/2013 artikkel 400 lg 1 tingimustel riskipositsioonid klientide vastu, mis tulenevad kasutamata krediidilimiitidest. Riskide kontsentreerumise piirmääradest on vabastatud ka riskipositsioonid keskvalitsuste ja keskpangade vastu, kellele on määratud riskikaaluks 0%.

Riskikontsentratsiooni piirmäärad vastaspoolte suhtes	Kohaldatav piirmäär	Klientide arv	Riskipositsioonide väärtused kokku 31.12.2018
Krediidasutused ja investeerimisühingud	aktsepteeritud kapital	1	7 590
Muud isikud	25% aktsepteeritud kapitalist	4	20 381

Seisuga 31.12.2017 olid vastavad positsioonid 24 157 tuhat eurot (5 krediidasutust) ja 17 321 tuhat eurot (4 klienti).

Kõikide riskipositsioonide jaotumine järelejäänud tähtaegade lõikes on esitatud riskipositsiooni klasside kaupa:

31.12.2018	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Bilansilised (standardmeetodil)						
Keskvalitsused ja keskpangad	52 063	325	0	1 929	0	54 317
Avaliku sektori asutused	0	0	0	12	0	12
Krediidasutused, investeerimisühingud ja kohalikud omavalitsused	13 746	0	500	0	0	14 246
Äriühingud	395	515	10 649	16 042	283	27 884
Jaenõuded	9 723	382	6 293	55 063	15 667	87 128
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud nõuded	508	1 841	6 233	61 833	139 288	209 703
Makseviivituses olevad nõuded	545	3	9	85	213	855
Eriti suure riskiga seotud kirjed	0	1 046	3 285	6 789	405	11 525
Omakapitali investeeringud	0	0	0	0	13	13
Muud varad	32 047	0	98	0	0	32 145
Bilansilised riskipositsioonid kokku	109 027	4 112	27 067	141 753	155 869	437 828
Bilansivälised (standardmeetodil)						
Äriühingud	2 310	0	0	0	0	2 310
Jaenõuded	21 555	0	0	0	0	21 555
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud nõuded	9 553	0	0	0	0	9 553
Makseviivituses nõuded standardmeetodil	135	0	0	0	0	135
Eriti suure riskiga seotud kirjed	3 550	0	0	0	0	3 550
Bilansivälised riskipositsioonid kokku	37 103	0	0	0	0	37 103
Kogu riskipositsioon kokku	146 130	4 112	27 067	141 753	155 869	474 931

31.12.2017	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Bilansilised (standardmeetodil)						
Keskvalitsused ja keskpangad	44 815	1 149	115	2 848	0	48 927
Krediidiasutused, investeerimisühingud ja kohalikud omavalitsused	19 671	11 026	662	0	0	31 359
Äriühingud	645	0	9 272	13 868	7	23 792
Jaenõuded	7 638	482	5 649	38 610	4 240	56 619
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud nõuded	81	809	4 261	40 023	116 205	161 379
Makseviivituses olevad nõuded	1 601	5	236	1 971	110	3 923
Eriti suure riskiga seatud kirjed	0	0	0	1 513	416	1 929
Omakapitali investeeringud	0	0	0	0	13	13
Muud varad	33 709	0	0	0	1 804	35 513
Bilansilised riskipositsioonid kokku	108 160	13 471	20 195	98 833	122 795	363 454
Bilansivälised (standardmeetodil)						
Äriühingud	310	0	0	0	0	310
Jaenõuded	19 897	0	0	0	0	19 897
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud nõuded	4 177	0	0	0	0	4 177
Makseviivituses nõuded standardmeetodil	1 341	0	0	0	0	1 341
Eriti suure riskiga seatud kirjed	5 681	0	0	0	0	5 681
Bilansivälised riskipositsioonid kokku	31 406	0	0	0	0	31 406
Kogu riskipositsioon kokku	139 566	13 471	20 195	98 833	122 795	394 860

Kontserni varad on valdavalt koormamata, välja arvatud mitmesuguste arvelduste tagamiseks seatud deposiidid kogusummas 678 tuhat eurot. Vara käsitletakse koormatuna, kui seda vara kasutatakse mis tahes bilansilise- või bilansivälise tehingu tagamiseks või krediidikvaliteedi parandamiseks ning see vara on panditud ja seda vara ei saa vabalt pandi alt vabastada ilma pandipidaja eelneva nõusolekuta. Paigutatud või panditud varasid, mida ei kasutata ja mida saab vabalt tagasi võtta, ei käsitleta koormatud varana.

Koormatud ja koormamata varadest annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2018	Koormatud varade bilansiline väärtus	Koormatud varade õiglane väärtus	Koormamata varade bilansiline väärtus	Koormamata varade õiglane väärtus	Bilansiline väärtus kokku
Nõuded keskpankade ja krediidiasutuste vastu	500	500	65 809	65 809	66 309
Keskvalitsuse võlakirjad	0	0	1 929	1 929	1 929
Mittefinantsettevõtja võlakirjad	0	0	7 201	7 201	7 201
Laenud ja nõuded klientidele	0	0	328 723	326 199	328 723
Muud varad	178	178	41 938	41 938	42 116
Varad	678	678	445 600	443 076	446 278

31.12.2017	Koormatud varade bilansiline väärtus	Koormatud varade õiglane väärtus	Koormamata varade bilansiline väärtus	Koormamata varade õiglane väärtus	Bilansiline väärtus kokku
Nõuded keskpankade ja krediidiasutuste vastu	668	668	75 434	75 434	76 102
Aktsiad	0	0	13	13	13
Keskvalitsuse võlakirjad	0	0	2 848	2 848	2 848
Mittefinantsettevõtja võlakirjad	0	0	8 715	8 735	8 715
Laenud ja nõuded klientidele	0	0	238 282	238 282	238 282
Muud varad	0	0	45 418	45 418	45 418
Varad	668	668	370 710	370 730	371 378

Kontserni juhtimiskorraldus

Coop Pank AS kontsern lähtub oma tegevuses konsolideerituse põhimõttest, mis väljendub ühtsete ja kooskõlastatud eesmärkide seadmises, ühtsete põhiväärtuste järgimises ning tegevusega kaasnevate riskide juhtimiseks kontserniüleste otsustuspädevate organite loomises.

Coop Pank AS juhtorganiteks on nõukogu ja juhatus. Nõukogu valitakse aktsionäride üldkoosoleku poolt kolmeaastaseks perioodiks. Ettepanekuid üldkoosoleku otsuse eelnõuna nõukogu liikme kandidatuuri ülesseadmiseks saavad esitada aktsionärid, kelle häältega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Juhatus valitakse panga nõukogu poolt kolmeks aastaks. Juhatus kui kollegiaalse organi liikmete valimisel jälgib nõukogu, et moodustatav juhatus oleks oma koosseisult piisavalt mitmekesine läbi teadmiste, oskuste, kogemuste ja hariduse profiili, et oleks tagatud juhatuse võimekus efektiivselt juhtida kõiki panga tegevusalasid. Juhatus koosseisu kujundamisel püütakse arvestada ka soolist mitmekesisust.

Juhtorgani liikmete valimisel lähtutakse krediidasutuste seaduses sätestatud juhtorgani liikmele esitatavatest nõuetest: valitaval isikul peavad olema krediidasutuse juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane reputatsioon. Juhatus liikmeks ei valita isikut, kelle varasem tegevus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja või kelle varasem tegevus äriühingu juhina on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike, liikmete, võlausaldajate ja klientide huvid oleksid küllaldaselt kaitstud või kelle varasem tegevus on näidanud, et ta muul mõjuval põhjusel ei ole sobiv äriühingut juhtima. Tagamaks eelnimetatud nõuete täitmist, on pangas kehtestatud sisemine kord juhtorgani liikme sobivuse hindamiseks: sobivust hinnatakse nii enne vastava isiku valimist juhtorgani liikmeks kui ka vajadusel tema ametisoleku kestel. Et tagada juhatuse liikmete jätkusuutlik kompetents, on pangas ette nähtud kord juhatuse liikmete regulaarseks enesetäiendamiseks.

Juhatus

MARGUS RINK

Panga juhatuse esimees alates veebruarist 2017.

Eelnevalt on olnud Eesti Energia juhatuse liige ning Swedbank jaepanganduse juht.

HANS PAJOMA

Panga juhatuse liige alates aprillist 2017.

Eelnevalt on olnud DNB Pank Norra äripanganduse juht ning DNB Pank Eesti tegevjuht.

KERLI LÕHMUS

Panga juhatuse liige alates veebruarist 2017.

Eelnevalt on olnud LHV Pank ja LHV Varahaldus finantsjuht.

JANEK UIBOUPIN

Panga juhatuse liige alates aastast 2009.

Panga riskijuht alates aastast 2007.

Kontserni struktuuri kujundab ja kinnitab panga juhatus, arvestades õigusaktides, panga ning tema tütarettevõtete põhikirjades ning strateegias sätestatud, samuti arvestades nõukogu poolt antud juhiseid ning panga arenguprioriteete. Kontserni organisatsiooniline struktuur põhineb funktsionaalsel struktuuril. Vastutus panga ning tütarettevõtete tegevuse eest on jaotatud panga juhatuse liikmete vahel äriühingute ning osakondade kaupa. Vastutusvaldkondade jaotus juhatuse liikmete vahel lähtub funktsioonide lahususe põhimõttest, mis tagab kontrollivate üksuste lahususe kontrollitavatest üksustest.

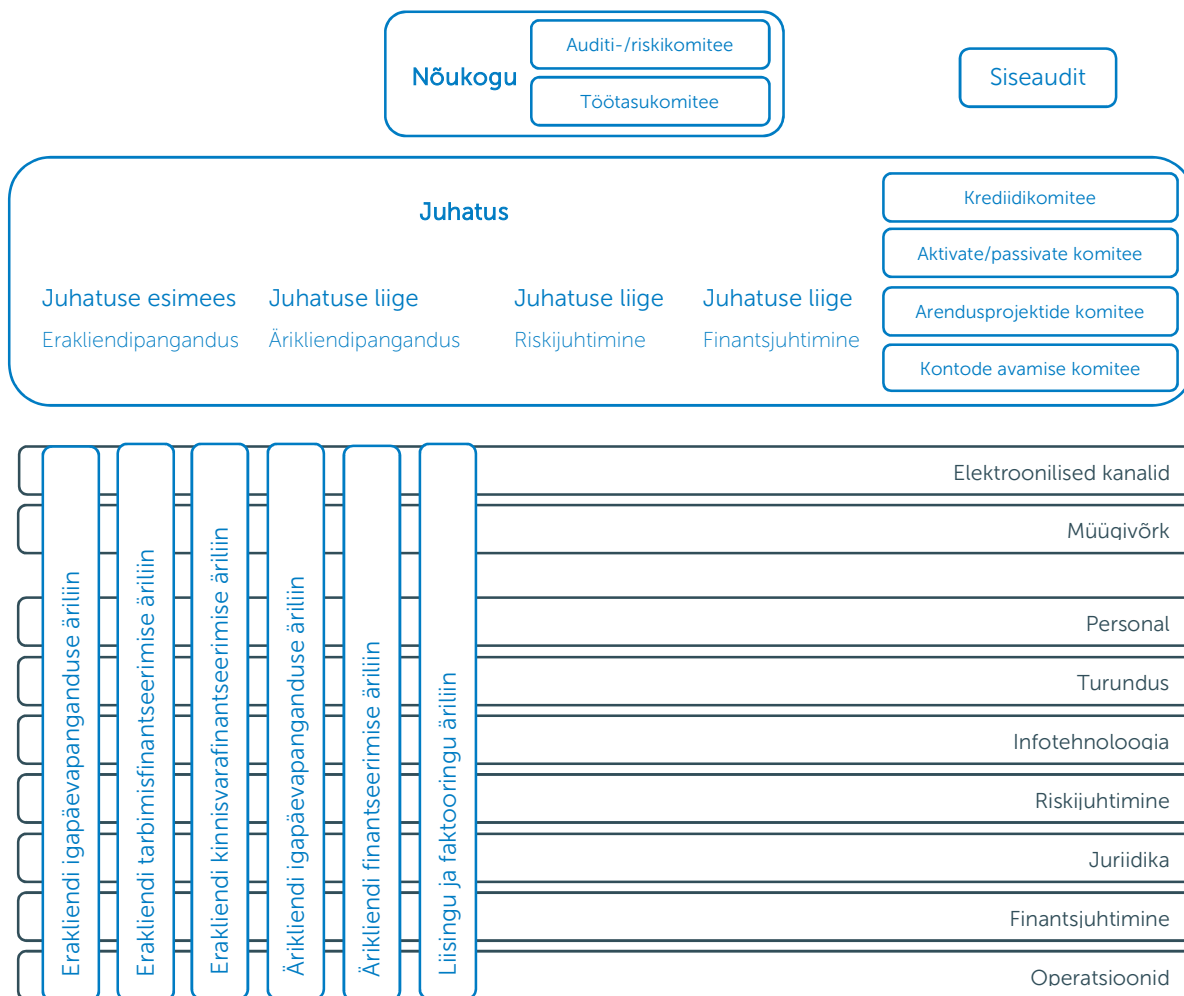
Kontserni strateegia, eesmärgid ning riskijuhtimise põhimõtted kinnitab panga nõukogu. Panga juhatus ja kontserni kuuluvate ettevõtete nõukogud kinnitavad konkreetse äriühingu või ettevõtte jaoks detailsema tegevusplaani. Kontserni strateegias väljendatud põhiväärtused on ühtsed kogu panga kontserni ettevõtete jaoks. Kontsernis toimib kontserniülene riskide juhtimine ning on loodud järgmised kontserniülensed komiteed:

- Auditi-/riskikomitee, mis koosneb panga suuraktsionäride esindajatest ning kelle ülesandeks on olla nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, tegevuse seaduslikkuse, sisekontrolli ja auditeerimise, järelvalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas.
- Töötasukomitee, mis koosneb panga suuraktsionäride esindajatest ning kelle ülesandeks on hinnata tasustamise põhimõtete rakendamist ning nende kooskõla kontserni tegevuseesmärkidega, samuti hinnata tasustamisega seotud otsuste mõju kontserni riskijuhtimisele, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele.
- Krediidikomitee, mis on otsustuspädev organ krediidiootsuste tegemisel. Komitee ülesandeks on läbi enda otsuste tagada kontserniülleselt ühtse krediidipoliitika järgimine.
- Aktivate ja passivate juhtimise komitee, mis on kontserniülleselt otsustuspädev organ likviidsusriski, pangaportfelli intressiriski ja väärtpaperiportfelli juhtimisel, aktive ja passivate struktuuri kujundamisel ning tulususe juhtimisel.
- Kontode avamise komitee, mille ülesandeks on läbi oma otsuste juhtida kõrgema riskiastmega klientidega kliendisuhete loomist ning vajadusel lõpetamist.
- Arendusprojektide komitee, mille peamiseks ülesandeks on kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamiseks vajalike infosüsteemide arenduste juhtimine.

Et tagada kontserni tegevuse efektiivsus, finantsaruandluse usaldatavus, tegevuse vastavus seadustele ja muudele õigusaktidele, juhtimisorganite poolt kinnitatud sisereeglitele ning otsuste vastuvõtmine usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni alusel, on kontsernis loodud kõiki tegevus- ja juhtimistasandeid hõlmav kontserniülene sisekontrolli süsteem. Tegevuse kontrollimine põhineb 3-tasandilisel kontrollisüsteemil. Esimesel tasandil toimub kontroll iga üksuse siseselt enesekontrollina. Teisel tasandil tegutsevad iseseisvate ja sõltumatute kontrolliüksustena riskijuhtimise ning vastavuskontrolli funktsioon. Kolmandal tasandil tegutseb kontserni kogu tegevust kontrolliv siseauditi üksus.

Panga jaoks on oluline töötajate rahulolu ja areng. Selle tagamiseks korraldatakse erinevaid arendavaid koolitusi ja ühiseid üritusi, näiteks Aasta alguse Gala ja ühised suvepäevad Coop Eestiga. Kogu personaliga viiakse aasta jooksul läbi aastavestlused ja poolaastavestlused, et tagada töötajate liikumine õiges suunas motiveeritult ning produktiivselt. 2018. aastal uuriti läbi organisatsioonilise tervise uuringu töötajate rahulolu ettevõttes, mille keskmine hinnang Coop Pangale oli 7-st 5,5 punkti.

Kontserni struktuur

2018. aastal otsustas juhtkond seoses mitteresidentide ärimahtude vähenemisega likvideerida eraldiseisva rahvusvaheliste klientide äriiini. Varasem finantsturgude äriiin keskendub edaspidi treasury funktsiooni (likviidsusriski ja tururiski juhtimise) täitmisele finantsjuhtimise koosseisus.

Tasustamispoliitika

Coop Panga kontsernis kehtib ühtne tasustamispoliitika, mis on kinnitatud panga nõukogu poolt ning mille efektiivsust, eesmärgipärasust ja täitmist kontrollib töötasukomitee. 2018. aastal toimus 2 töötasukomitee koosolekut. Tasustamispoliitika kehtib ühtselt kontserni kõikidele töötajatele.

Coop Panga kontsernis kehtiv töötasu struktuur koosneb:

- põhitöötasust, mis on tööandja ja töötaja vahel lepinguga kokkulepitud töötajale makstav tasu;
- muutuvtasust, mis on tööandja otsuse alusel määratav täiendav tasu (müügiboonus, tulemustasu, aktsiaoptsoon).

Müügiboonuseid makstakse müügiga seotud töötajatele 1-kuuliste või kvartaalsete eesmärkide saavutamisel. Tulemustasu kuulub väljamaksmisele aruandeperioodile järgneval perioodil neile töötajatele, kes on andnud oma panuse tulemuse saavutamiseks, järgides kontserni eesmarke ja väärtusi. Tulemustasu toetab tõhusat riskijuhtimist ega innusta võtma ülemääraseid riske, tasu suurus sõltub töötajate tegevuseesmärkide täitmisest. Perioodil september 2017 kuni jaanuar 2019 väljastati juhtkonna liikmetele optsoone kokku 2 034 780 aktsiale realiseerimise tähtajaga kolm aastat väljastamise hetkest alates.

Rahalistele tasudele lisanduvad muud mitterahalised soodustused paindliku tööaja, kodus töötamise võimaluse, erinevate ühisürituste ja sportimise soodustuse näol.

Kontserni töötajad töötavad töölepingute alusel, juhtkonna liikmed käsunduslepingute alusel.

Aruandeaasta jooksul kontsernis makstud tasud on toodud alljärgnevas tabelis:

	2018	2017
Palgad ja muud tasud	4 935	4 790
Tulemustasud	1 101	435
Erisoodustused	101	62
Sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks	2 040	1 675
Kokku	8 177	6 962
Töötajate arv perioodi lõpus (taandatud täistööajale)	220	192
Perioodi keskmine töötajate arv (taandatud täistööajale)	211	164
Lepingutes fikseeritud lahkumishüvitised	293	250

Teave juhtkonnale makstud tasude osas on toodud raamatupidamisaruande lisa 23. Seotud osapooled.

Dividendipoliitika

Aksionäride koosolekul aprillis 2018 otsustati dividende 2018. aasta eest mitte maksta.

Märkimisväärse seosega isikud

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrusele (EL) nr 575/2013 on „märkimisväärne seos” olukord, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on seotud mistahes järgmisel viisil:

- osaluse kaudu, kus otseselt või kontrollisuhte kaudu omatakse vähemalt 20% ettevõtte hääleõigustest või kapitalist;
- kontrollisuhte kaudu;
- mõlema või kõigi nende isikute alaline seos ühe ja sama kolmanda isikuga kontrollisuhte kaudu.

Seisuga 31.12.2018 omavad panga aktsiakapitalist üle 10%-list osalust:

- Coop Investeeringud OÜ 38,77%
- Andres Sonn 19,87%

Lisaks omavad Coop Eesti Keskühistu Tarbijate Ühistute liikmesühistud kokku 21,60% panga aktsiakapitalist, kuid eraldiseisvalt ei oma neist ükski üle 10%.

Panga nõukogu liikmete omanduses ei ole Coop Panga aktsiaid, panga juhatuse liikmete omanduses on 7 tuhat Coop Panga aktsiat, mis moodustab panga aktsiakapitalist 0,01%.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud koondkasumi aruanne

	Lisa	2018	2017
Intressitulud efektiivse intressimäära meetodil		17 561	12 367
Muud samalaadsed intressitulud		2 294	1 076
Intressikulud efektiivse intressimäära meetodil		-3 076	-1 924
Neto intressitulu	5	16 779	11 519
Teenustasutulud		3 669	3 190
Teenustasukulud		-1 367	-1 020
Neto teenustasutulu	6	2 302	2 170
Tulu varade müügist		648	1 141
Müüdud varade kulu		-662	-1 389
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt		77	523
Kinnisvara haldusega seotud kulud		-127	-302
Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse muutus	14	-187	262
Netotulem mittefinantsvara realiseerimisest		-6	3 185
Netotulem õiglases väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt		-12	-341
Tulud nõuete menetlemiselt		599	250
Muud tulud		357	271
Muud tulud, neto		687	3 600
Tööjõukulud	7	-8 177	-6 962
Tegevuskulud	8	-4 628	-4 110
Põhivara kulum	15	-796	-446
Tegevuskulud kokku		-13 601	-11 518
Kasum enne laenude allahindluse kulu		6 167	5 771
Laenude allahindluse kulu	12	-1 392	-1 313
Kasum/kahjum enne tulumaksu		4 775	4 458
Tulumaksu kulu		-22	0
Aruandeperioodi puhaskasum		4 753	4 458
Muu koondkasum / koondkahjum			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Finantsvarad õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi		-239	-
Aruandeperioodi koondkasum		4 514	4 458
Puhaskasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		4 753	4 345
Mittekontrolliv osalus		0	113
Aruandeperioodi puhaskasum		4 753	4 458
Koondkasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		4 514	4 345
Mittekontrolliv osalus		0	113
Aruandeperioodi koondkasum		4 514	4 458

Lisad lehekülgedel 24 kuni 84 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Varad			
Raha ja raha ekvivalendid	9	88 030	98 873
Soetamisel määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	10	0	11 060
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	10	0	503
Võlainstrumendid õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi	10	9 130	0
Müügivalmis finantsvarad	10	0	13
Omakapitalinstrumendid õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	13	0
Laenud ja nõuded klientidele	11,12	328 723	238 282
Muud finantsvarad	13	333	477
Varad müügiks	13	6 697	7 323
Firmaväärtus	3	6 757	6 757
Põhivarad	15	4 754	3 600
Kinnisvarainvesteeringud	13,14	904	2 398
Muud varad	13	937	2 092
Varad kokku		446 278	371 378
Kohustised			
Klientide hoised ja saadud laenud	16	385 118	315 970
Muud finantskohustised	17	4 126	3 216
Muud kohustised	17	2 845	1 990
Allutatud kohustised	18	5 026	5 026
Kohustised kokku		397 115	326 202
Omakapital	19		
Aktsiakapital		38 199	38 199
Ülekurss		175	175
Reservid		2 391	2 070
Jaotamata kasum		8 552	4 732
Ümberhindlusreserv		-154	0
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital		49 163	45 176
Omakapital kokku		49 163	45 176
Kohustised ja omakapital kokku		446 278	371 378

Lisad lehekülgedel 24 kuni 84 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	Lisa	2018	2017
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		19 790	12 361
Makstud intressid		-2 239	-1 761
Saadud teenustasud		3 669	3 190
Makstud teenustasud		-1 367	-1 020
Muud saadud tulud		886	221
Makstud tööjõukulud		-8 042	-6 481
Makstud muud tegevuskulud		-4 665	-4 170
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		8 032	2 340
Äritegevusega seotud varade muutus			
Laenunõuded klientidele		-92 315	-85 900
Keskpanngas oleva kohustusliku reservi muutus	9	-135	-688
Muud varad		1 731	-1 601
Äritegevusega seotud kohustuste muutus			
Klientide hoiuste ja saadud laenude muutus		54 311	56 982
Krediitiasutuste nõuete muutus		5 000	4 815
Muud kohustused		1 543	3 475
Neto rahavood äritegevusest		-21 833	-20 577
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud põhivara		-2 476	-2 249
Müüdud põhivara- ja kinnisvarainvesteeringud		2 232	13 484
Soetatud võlakirjainvesteeringud		-2 632	-6 286
Müüdud ja lunastatud võlakirjainvesteeringud		4 738	6 807
Tütarettevõtete soetus, neto rahavoog	3	0	-10 672
Kokku rahavood investeerimistegevusest		1 862	1 084
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aksiakapitali sissemakse	19	0	13 198
Tütarettevõtte vähemusosanikult osaluse väljaostmine	3	0	-2 058
Allutatud laenu tagasimakse		0	-4 000
Allutatud võlakirjade emiteerimine	18	0	5 000
Võlakirja emissioon	16	5 000	0
Saadud laen	16	4 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		9 000	12 140
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-10 971	-7 353
Raha ja -ekvivalendid perioodi alguses		95 768	103 121
Raha ja -ekvivalendid perioodi lõpus		84 797	95 768
Raha ja raha ekvivalentide jääk koosneb:		84 797	95 768
Sularaha		21 721	22 771
Nõudmiseni hoiused keskpankades	9	49 321	42 208
Nõudmiseni ja lühikese tähtajaga hoiused krediitiasutustes	9	13 755	30 789

Lisad lehekülgedel 24 kuni 84 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

	Aksia- kapital	Üle- kurs	Kohus- tuslik reserv- kapital	Muud reservid	Ümberh indlusre serv	Jaota- mata kasum	Emä- ettevõtte aktsionäride osa kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Oma- kapital kokku
Omakapital seisuga 31.12.2016	25 001	174	1 970	0	0	2 146	29 291	286	29 577
Aksiakapitali suurendamine	13 198	0	0	0	0	0	13 199	0	13 199
Mittekontrolliva osaluse omandamine	0	0	0	0	0	-1 659	-1 659	-399	-2 058
Muutus reservides	0	0	100	0	0	-100	0	0	0
Puhaskasum	0	0	0	0	0	4 345	4 345	113	4 458
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	0	0	4 345	4 345	113	4 458
Omakapital seisuga 31.12.2017	38 199	175	2 070	0	0	4 732	45 176	0	45 176
IFRS 9 esmarakendamise mõjud:									
Laenuportfell, laenukohustised	0	0	0	0	0	-630	-630	0	-630
Võlakirjaportfell	0	0	0	0	105	-85	20	0	20
Omakapital seisuga 01.01.2018	38 199	175	2 070	0	105	4 017	44 566	0	44 566
Muutus reservides	0	0	218	0	0	-218	0	0	0
Aksiaoptsoonid *	0	0	0	103	0	0	103	0	103
Puhaskasum	0	0	0	0	0	4 753	4 753	0	4 753
Muu koondkasum	0	0	0	0	-259	0	-259	0	-259
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	-259	4 753	4 494	0	4 494
Omakapital seisuga 31.12.2018	38 199	175	2 288	103	-154	8 552	49 163	0	49 163

*vt lisa 19

Lisad lehekülgedel 24 kuni 84 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

Lisa 1 Raamatupidamisarvestuse põhimõtted

Coop Pank AS (endise ärinimega AS Eesti Krediidipank), registreerimisnumber 10237832, on Eestis, Tallinna linnas, Narva mnt 4 registreeritud krediidasutus. Coop Panga 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne on kinnitatud Coop Pank AS-i juhatuse poolt ja esitatakse kinnitamiseks panga aktsionäridele.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Coop Pank kontserni arvestusvaluutaks on euro ning 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes, välja arvatud juhul, kui on märgitud teisiti.

1.1 Koostamise alused

Coop Panga kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS, International Financial Reporting Standards). Käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud peamised raamatupidamisarvestuse põhimõtted on esitatud allpool. Kui ei ole näidatud teisiti, on neid põhimõtteid kohaldatud järjepidevalt kõikide esitatud aastate kohta. Majandustehinguid on kirjendatud soetusmaksumuse printsiibil nende tekkimise momendil, välja arvatud mõnedel juhtudel, kui alljärgnevas arvestuspõhimõtetes on kirjeldatud teisiti (nt finantsvarad õiglases väärtuses). Raamatupidamise aruanded on koostatud tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt, kontsern liigitab oma tulud ja kulud vastavalt nende olemusele. Kirjete esitamise viisi või klassifitseerimise muutmisel konsolideeritud raamatupidamisaruandes on ümber klassifitseeritud ka vastavad eelmiste perioodide summad, va juhul kui raamatupidamisarvestuse põhimõtetes on teisiti sätestatud.

1.2 Olulised raamatupidamisarvestuslikud hinnangud

Konsolideeritud finantsaruannete esitamine vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, eeldab teatud oluliste, juhtkonnapoolsete raamatupidamisarvestuslike hinnangute ning eelduste tegemist, mis mõjutavad aruande kuupäeva seisuga raporteeritavate varade ja kohustuste jääke ning tingimuslike varade ja kohustuste esitamist ning aruandeperioodil kajastatud tulusid ja kulusid. Kuigi mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad põhinevad juhtkonna teadmistel ja hinnangutel, mis on tehtud parima teadmise kohaselt, võib tegelik tulemus nendest hinnangutest oluliselt erineda. Täpsem hinnangute ülevaade on toodud vastavate arvestuspõhimõtete või lisade all.

Olulisi hinnanguid on kasutatud eelkõige järgmistes valdkondades:

- laenude allahindlused, sh tagatiste õiglase väärtuse hindamine (lisa 2; lisa 11,12);
- kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse hindamine (lisa 2);
- finantsvarade ja kohustiste õiglase väärtus (lisa 2);
- firmaväärtuse hindamine (lisa 3).

Kõige olulisemad juhtkonna - poolsed hinnangud on seotud uue standardi IFRS 9 kasutuselevõetuga. Juhtkond on hinnanud ärimudelit erinevate finantsvarade klassifitseerimiseks. Klientidele väljastatud laenude äriine eesmärk on lepinguliste rahavoogude kogumine, sealjuures võib selle mudeli alusel laene ka müüa krediidiriski vähendamise eesmärgil. Finantsinvesteeringuid võlainstrumentidesse tehakse likviidsete vahendite paigutamise eesmärgil, mistõttu on ka võlainstrumentidesse investeerimise äriine eesmärk lepinguliste rahavoogude kogumine ning müük vastavalt vajadusele. Täiendavalt on hinnatud, kas lepingulised rahavood sisaldavad vaid

põhiosa ja intressimakseid, sh on intressirahavood tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning katavad muuhulgas ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kõik kajastatavad finantsvarad vastavad sellele kriteeriumile.

Juhtkond teeb ka hinnanguid finantsvarade oodatava krediidikahju mudeli sisendite osas. Mudeleid, hinnanguid ja sisendeid vaadatakse regulaarselt üle grupi riskijuhtimise funktsiooni poolt.

Juhtkonna hinnanguid kaalutakse pidevalt ajaloolise kogemuse ja muude tegurite põhjal, sh ootused tuleviku sündmuste kohta, mida on antud tingimustes mõistlikeks hinnatud. Muutused hinnangutes võivad omada olulist mõju selle perioodi finantsaruannetele, mille hinnanguid muudeti. Juhtkond usub, et aluseks olevad eeldused on kohased ning nende põhjal koostatud kontserni majandusaasta finantsaruanded kajastavad kontserni finantsseisundit ja majandustulemusi õiglaselt.

1.3 Konsolideerimine

Coop Panga kontserni konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad emaettevõtte Coop Pank AS ja kõigi tema tütaretevõtete – Coop Liising AS, Coop Finants AS, CP Vara AS (endine AS Krediidipank Finants), AS Martinoza ja SIA Prana Property – finantsaruandeid seisuga 31.12.2018. Kontsernile kehtivad ühtsed arvestuspõhimõtted. Konsolideerimisgrupp Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 alusel ja kontsern konsolideerimises vastavalt IFRS-le kattuvad. Konsolideerimisel liidetakse panga ja tütaretevõtete finantsseisundi aruanded ja kasumiaruanded rida-realt, elimineerides omavahelised saldod, käibed, tulud-kulud ja realiseerimata kasumid-kahjumid kontserni ettevõtete vahelistelt tehingutelt.

Tütaretevõtted

Tütaretevõtted on kõik majandusüksused, mille üle kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada kasumi suurus, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütaretevõtted konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud käesoleva aruande lisas 25, on investeeringud tütaretevõtete aktsiatesse kajastatud soetus-maksumuses, miinus võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliv osalus

Mitte-kontrolliv osalus on see osa tütaretevõtte aruandeperioodi tulemusest ja netovaradest, mida Kontsen otseselt või kaudselt ei oma. Mitte-kontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mitte-kontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muus koondkasumiaruandes kajastatakse mitte-kontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

1.4. Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja kohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpannga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Välisvaluutas fikseeritud mitterahalisi varasid ja kohustisi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksud, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), kajastatakse tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursi alusel ja hiljem neid ümber ei hinnata.

1.5 Raha ja raha ekvivalendid

Rahavoogude aruandes kajastatakse raha ja raha ekvivalentidena sularaha, keskpankades (va Eesti Pangas hoitav kohustuslik reserv) ja krediidiasutustes hoitavaid nõudmiseni ning kuni 3-kuulise tähtajaga hoiuseid, mida saab ilma märkimisväärsete piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline. Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodil.

1.6. Finantsvarad

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuarist 2018

Coop Pank AS kontsern klassifitseerib oma finantsvarasid ja -kohustisi vastavalt nende omadustele ning nende kohta avaldatavale informatsioonile.

Finantsvarad on varad, mida võib klassifitseerida sularahaks, lepinguliseks õiguseks saada teistelt ettevõtetelt sularaha või muud finantsvara, lepinguliseks õiguseks vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente potentsiaalselt soodsatel tingimustel või teise ettevõtte aktsiateks. Juhtkond määrab investeringute klassifikatsiooni nende esialgsel arvelevõtmisel. Vastavalt IFRS 9 -le kajastab Kontsern finantsvarasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumise eesmärgil, korrigeeritud soetusmaksumuses ning neid finantsvarasid, mille puhul võib kontsern vara ka müüa, korrigeeritud soetusmaksumuses.

Kuni 31.12.2017 kehtinud regulatsiooni kohase ja alates 01.01.2018 kehtiva regulatsiooni kohase finantsvarade mõõtmise erinevuse mõju kirjeldab alljärgnev tabel.

	Mõõtmine vastavalt		IFRS 9 rakendamise mõju			
	IAS 39	IFRS 9	IAS 39 lõppsaldo 31.12.2017	Ümberliigitamine (kohustuslik)	Ümberhindamine (ECL)	IFRS 9 algsaldo 01.01.2018
Sularaha	L&R	AC	22 771	0	0	22 771
Nõuded keskpankadele	L&R	AC	44 815	0	0	44 815
Nõuded krediidasutustele	L&R	AC	31 287	0	0	31 287
Investeeringud võlaväärtpaberitesse	FVPL	FVOCI	11 060	0	0	11 060
Investeeringud võlaväärtpaberitesse	HTM	FVOCI	503	20	0	523
Investeeringud võlaväärtpaberitesse	HTM	AC	0	0	0	0
Investeeringud omakapitali instrumentidesse	AFS	FVOCI	13	0	0	13
Laenud ja nõuded klientidele	L&R	AC	238 282	0	-630	237 652
Muud finantsvarad	L&R	AC	477	0	0	477
Finantsvarad kokku			349 208	20	-630	348 598

Lühendite selgitused:

AC - finantsvara mõõdetud korrigeeritud soetusmaksumuses

FVPL - finantsvara mõõdetud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

FVOCI - finantsvara mõõdetud õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi

HTM - lunastustähtjani hoitav finantsvara

AFS - müügivalmis finantsvara

L&R - laenud ja nõuded

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Coop Pank AS kontsern klassifitseerib oma finantsvarasid ja -kohustisi vastavalt nende omadustele ning nende kohta avaldatavale informatsioonile. Klassifikatsioon on toodud järgnevas tabelis:

Kategooria IAS 39 järgi

Klass kontserni määratluses

Finantsvarad	Laenud ja nõuded	Nõuded krediidasutustele
		Laenud ja nõuded klientidele
		Laenud ja nõuded eraisikutele Laenud ja nõuded juriidilistele isikutele
	Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Muud finantsvarad
		Kauplemiseks hoitavad intressimäära vahetuslepingud - tuletistehingud Soetamisel määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad võlakirjad
Lõpptähtjani hoitavad finantsvarad	Lunastustähtjani hoitavad võlakirjad	
Müügiootel finantsvarad	Investeeringuväärtpaberid - aktsiad	
Tingimuslikud nõuded	Valuutaga seotud tuletistehingute lepingulised summad	

Finantsvarad on varad, mida võib klassifitseerida sularahaks, lepinguliseks õiguseks saada teistelt ettevõtelt sularaha või muud finantsvara, lepinguliseks õiguseks vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente

potentsiaalselt soodsatel tingimustel või teise ettevõtte aktsiateks. Juhtkond määrab investeringute klassifikatsiooni nende esialgsel arvelevõtmisel.

1.6.1. Laenu ja nõuded klientidele

Arvestuspõhimõtted alates 01.01.2018

Laenu ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratud maksetega mittetuletisinstrumendid, mida ei noteerita aktiivsel turul. Need tekivad siis, kui kontsern annab raha, kaupu või teenuseid võlgnikule, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda.

Laenu võetakse finantsseisundi aruandes arvele õiglases väärtuses koos tehingukuludega väärtuspäeval, mil raha laenusajale välja makstakse või ajal, kui on tekkinud makse nõudeõigus ning kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni, vaatamata sellele, et osa laenusummast võib olla kantud läbi laenu allahindluse kuludesse. Laenu allahindlus näidatakse miinusmärgiga vastaval varakirjel. Laenu on finantsseisundi aruandes kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Tekkepõhiselt arvestatud ja laekumata laenuintressid kajastatakse finantsseisundi aruandes vastaval varakirjel. Arvelduslaenu ja krediitkaartide puhul on finantsseisundi aruandes kajastatud laenuvõtja tegelik limiidi kasutus. Kasutamata krediidilimiit on kajastatud panga tingimusliku kohustusena. Laenu restruktureerimine tähendab laenu tingimuste (lõpptähtaeg, maksegraafik, intressimäär) muutmist tulenevalt laenusajaja riskitaseme muutumisest. Restruktureeritud laenu arvestamise ja kajastamise põhimõtted ei erine teistest laenudest.

Liisingnõuded

Kapitalirenditehinguteks loetakse liisingtehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad liisingufirmalt üle rentnikule. Vara juriidiline omandiõigus võib kliendile üle minna rendiperioodi lõppedes. Kapitalirendilepingutest tulenevaid nõudeid kajastatakse nende liisingumaksete ajaldatud nüüdisväärtuses, millest on lahutatud nõuete põhiosa tagasimaksed pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tuluse määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Rendilepingute sõlmimisega kaasnevad esmased otsekulutused, mis jäävad rendileandja kanda, võetakse arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel ning kajastatakse tulu vähendusena rendiperioodi jooksul. Nõuete allahindlus näidatakse miinusmärgiga vastaval varakirjel. Nõue kliendi vastu kajastatakse alates lepingujärgse vara kliendile üleandmise hetkest. Tehingute puhul, mille osas lepingu objektiks olev vara ei ole veel üle antud, kajastatakse nende lepingute osas rentnikelt laekunud summad finantsseisundi aruandes kohustiste poolel ostjate ettemaksetena real „Muud finantskohustised”. Liisinguettevõtte poolt tasutud summad ettemaksetena vara eest hankijatele kajastatakse finantsseisundi aruandes varade poolel real „Muud finantsvarad”.

Faktooringu ja laofinantseeringu nõuded

Faktooringtehinguteks loetakse finantseerimistehinguid, mille korral liisingufirma finantseerib oma koostööpartnereist müüjaid nende varaliste nõudeõiguste omandamise kaudu. Liisingufirma soetab müüjalt nõude tulevikus ostja poolt ostu-müügi lepingute alusel tasumisele kuuluvate summade osas. Faktooring on nõuete üleandmine (müük), kus sõltuvalt faktooringlepingu tingimustest on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud

riskid ja tulud lähevad sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõiguseta faktooring). Juhul kui liisinguettevõtte ei omanda kõiki nõudega seotud riske ja hüvesid, siis kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut (st nõude tagatisel antud laenu) ning nõuet kajastatakse finantsseisundi aruandes, kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Juhul kui tagasiostukohustust ei ole ning kontroll nõude ja temaga seotud riskide ja hüvede üle tulevad kliendilt üle liisinguettevõttele nõude üleandmise hetkel, kajastatakse tehingut nõude soetamisena. Soetatud nõuded võetakse arvele nende õiglasest väärtuses ja kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõue ostja vastu tekib ostu-müügi lepingu faktooringi ehk nõude soetamise hetkest.

Faktooringu nõuete ja kohustuste kajastamise lõpetamisel järgitakse IAS 39 nõudeid ja hindamine tehakse iga spetsiifilise lepingu tüübi ja seisundi põhjal.

Laofinantseeringu tehinguteks loetakse finantseerimistehinguid, mille korral liisingufirma finantseerib oma koostööpartnereid, andes neile laenu laovarude tagatisel.

Laenude ja nõuete hindamine

IFRS 9 kohaselt kajastatakse laenuõudeid, kasutades „kolmetasandilist“ lähenemist, mille aluseks on finantsvarade krediitkvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Esimese tasandi (Faas 1) finantsvarade puhul, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, tuleb arvele võtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediitkahjumiga. Teise tasandi finantsvaradeks (Faas 2) liigitatakse nõuded, kui laenukliendi suhtes või laenu tagatise osas on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esimese kajastamisega. Kolmanda tasandi finantsvaradeks (Faas 3) liigitatakse nõuded, mis on klassifitseeritud mittetöötavaks. Faaside vahel on nõuete ümberliigitamise aluseks peamiselt makseviivituses oldud päevade arv. Teise ja kolmanda tasandi finantsvarade puhul tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu nõude eluea jooksul oodatavat krediitkahjumit.

Kontsern kasutab sisemiselt välja töötatud mudeleid, hindamaks oodatavaid krediitkahjumeid. Nimetatud mudel arvestab oodatava krediitkahjumi arvutamisel väliseid makromajanduslikke näitajaid (sh töötuse määr, majanduskasv).

Alates 1.01.2018 hindab kontsern laenu makseviivituse tõenäosust kogu lepingujärgse aja jooksul ning kajastab laenu väljastamisel koheselt kahjumi, mis on võrdne 12-kuulise eeldatava krediitkahjuga.

Laenudel, millel 01.01.2018 seisuga oli toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, arvutati varasemalt individuaalse allahindluse summat hinnangulise kahju alusel. IFRS 9 rakendumine tõi kaasa oodatava kahju arvutamise kogu lepingujärgse aja kohta, sh põhineb arvutus tulevikku vaataval, tõenäosustega kaalutletud informatsioonil ja prognoosidel.

Laenude hindamisel on konservatiivselt arvestatud mitmesuguste riskidega. Ettevõtulaenu hindamisel on kontsern tuginenud nõuete klassifitseerimise süsteemile, mille kohaselt nõuete hindamise aluseks on juriidilisest isikust ettevõtja majanduslik seisund, laenuvõtja usaldusväärsus, laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsus ning muud tegurid, mis koosmõjus on aidanud hinnata laenuõude väärtust ja laenuportfellis tekkida võiva kahju summat. Füüsilisest isikust laenusaaajate puhul hinnatakse laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, maksevõimet, tagatise ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid.

Esmalt on kontsern hinnanud, kas on olemas objektiivseid tõendeid halvenemise kohta individuaalselt nende finantsvarade suhtes, mis on individuaalselt olulised ja individuaalselt või ühiselt nende finantsvarade suhtes, mis ei ole individuaalselt olulised. Kui kontsern on kindlaks teinud, et individuaalselt hinnatud finantsvara suhtes ei ole olemas objektiivseid tõendeid halvenemise kohta, on vara kaasatud sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade rühma ja hinnatud nende allahindlust grupipõhiselt. Varasid, mis on individuaalselt hinnatud ja mille allahindlusest tulenevat kahju on tulnud jätkuvalt kajastada, ei ole kaasatud grupipõhisesse hindamisse. Grupipõhise allahindluse otstarbel on grupeeritud finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal (s.t. kontserni hindamisprotsessi alusel, mis võttis arvesse varade liiki, majandusharu, tagatise liiki, maksepraktikat ja muid asjakohaseid tegureid). Nimetatud tunnused on olulised selliste varagruppide tuleviku rahavoo hindamiseks.

Grupipõhiselt hinnatud laenugruppide allahindlusmäärad on leitud varade ajalooliste maksejõuetuks muutumise tõenäosuste ja ajalooliste kahjumäärade põhjal, mille krediidiriski tunnused sarnanevad kontsernis olemasolevatele varadele. Ajaloolisi laenukahjumeid on korrigeeritud kehtivate vaadeldavate andmete põhjal, kajastamaks hetke tingimuste mõju, mis ei mõjutanud seda perioodi, millele ajaloolised kahjumid tuginevad ning kõrvaldamaks nende möödunud perioodide neid mõjusid, mida hetkel ei esine. Kontsern on vaadanud regulaarselt üle nõuete hindamise meetodeid ja eeldusi, et vähendada võimalikke erinevusi kahjuhinnangute ja tegelike kahjude vahel.

Hinnanguliste laenukahjumite arvestamiseks on hinnatud laenude ja intressinõuete laekumise tõenäosust järgnevatel perioodidel ning eeldatavate laekumiste diskonteeritud nüüdisväärtust, mis on diskonteeritud finantsvara kehtiva kaalutud keskmise intressimääraga ning eeldatavate laekumistega tagatiste realiseerimisest, mis kõik koos aitavad hinnata tekkinud laenukahjumi suurust. Kahjumi suurust mõõdetakse kui vahet vara bilansilise maksumuse ja eeldatava tuleviku rahavoo nüüdisväärtuse vahel. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluskonto abil ja kahjumi summa kajastatakse kasumiaruandes. Individuaalsed allahindlused on moodustatud individuaalselt hinnatud laenudele ning grupipõhised allahindlused homogeensetele laenugruppidele.

Juhul, kui järgmisel perioodil on allahinnatud kahjumi summa vähenenud ja vähenemist sai objektiivselt seostada sündmusega, mis tekkis pärast allahindluse kajastamist (nt laenusaja riskiklassi paranemine), kantakse eelnevalt kajastatud allahindlusest tulenev kahju tagasi, korrigeerides allahindluse kontot. Tagasikande summa kajastatakse kasumiaruande real „Laenukahjumid“ tuluna.

Kui laen on muutunud ebatõenäoliselt laekuvaks, kantakse see maha laenu vastava allahindluse arvelt. Sellised laenud kantakse bilansist välja bilansivälisteks pärast kõikide nõutavate protseduuride läbiviimist ja kahjusumma kindlakstegemist.

Krediidiriski juhtimise põhimõtetest annab põhjalikuma ülevaate lisa 2 „Riskide juhtimine“.

Intressitulud laenudelt kajastatakse kasumiaruande real „Intressitulu efektiivse intressimäära meetodil“.

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Laenuid ja nõudeid on fikseeritud või kindlaksmääratud maksetega mittetuletisinstrumentid, mida ei noteerita aktiivsel turul. Need tekivad siis, kui kontsern annab raha, kaupu või teenuseid võlgnikule, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda.

Laenuid võetakse finantsseisundi aruandes arvele õiglaselt väärtuses koos tehingukuludega väärtuspäeval, mil raha laenusaja jaoks välja makstakse või ajal, kui on tekkinud makse nõudeõigus ning kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni, vaatamata sellele, et osa laenusummast võib olla kantud läbi laenu allahindluse kuludesse. Laenuid allahindlus näidatakse miinusmärgiga vastaval varakirjel. Laenuid on finantsseisundi aruandes kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära meetodit. Tekkepõhiselt arvestatud ja laekumata laenuintressid kajastatakse finantsseisundi aruandes vastaval varakirjel. Arvelduslaenu ja krediitkaartide puhul on finantsseisundi aruandes kajastatud laenuvõtja tegelik limiidi kasutus. Kasutamata krediidilimiit on kajastatud panga tingimusliku kohustusena. Laenuid restruktureerimine tähendab laenu tingimuste (lõpptähtaeg, maksegraafik, intressimäär) muutmist tulenevalt laenusaja riskitaseme muutumisest. Restruktureeritud laenuid arvestamise ja kajastamise põhimõtted ei erine teistest laenuidest.

Liisingnõuded

Kapitalirenditehinguteks loetakse liisingtehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad liisingufirmalt üle rentnikule. Vara juriidiline omandiõigus võib kliendile üle minna rendiperioodi lõppedes. Kapitalirendilepingutest tulenevaid nõudeid kajastatakse nende liisingumaksete ajaldatud nüüdisväärtuses, millest on lahutatud nõuete põhiosa tagasimaksed pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Rendilepingute sõlmimisega kaasnevad esmased otsekulutused, mis jäävad rendileandja kanda, võetakse arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel ning kajastatakse tulu vähendusena rendiperioodi jooksul. Nõuete allahindlus näidatakse miinusmärgiga vastaval varakirjel. Nõue kliendi vastu kajastatakse alates lepingujärgse vara kliendile üleandmise hetkest. Tehingute puhul, mille osas lepingu objektiks olev vara ei ole veel üle antud, kajastatakse nende lepingute osas rentnikelt laekunud summad finantsseisundi aruandes kohustiste poolel ostjate ettemaksetena real „Muud finantskohustised”. Liisinguettevõtte poolt tasutud summad ettemaksetena vara eest hankijatele kajastatakse finantsseisundi aruandes varade poolel real „Muud finantsvarad”.

Faktooringu ja laofinantseeringu nõuded

Faktooringtehinguteks loetakse finantseerimistehinguid, mille korral liisingufirma finantseerib oma koostööpartnereist müüjaid nende varaliste nõudeõiguste omandamise kaudu. Liisingufirma soetab müüjalt nõude tulevikus ostja poolt ostu-müügi lepingute alusel tasumisele kuuluvate summade osas. Faktooring on nõuete üleandmine (müük), kus sõltuvalt faktooringlepingu tingimustest on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid ja tulud lähevad sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõigusega faktooring). Juhul kui liisinguettevõtte ei omanda kõiki nõudega seotud riske ja hüvesid, siis kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut (st nõude tagatisel antud laenu) ning nõuet kajastatakse finantsseisundi aruandes, kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Juhul kui tagasiostukohustust ei ole ning kontroll nõude ja temaga seotud riskide ja hüvede üle tulevad kliendilt üle liisinguettevõttele nõude üleandmise hetkel, kajastatakse tehingut nõude soetamisena. Soetatud

nõuded võetakse arvele nende õiglasest väärtusest ja kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõue ostja vastu tekib ostu-müügi lepingu faktoormise ehk nõude soetamise hetkest.

Faktooringu nõuete ja kohustuste kajastamise lõpetamisel järgitakse IAS 39 nõudeid ja hindamine tehakse iga spetsiifilise lepingu tüübi ja seisundi põhjal.

Laofinantseeringu tehinguteks loetakse finantseerimistingimusi, mille korral liisingufirma finantseerib oma koostööpartnereid, andes neile laenu laovarude tagatisel.

Laenu- ja nõuete hindamine

Kontsern on hinnanud järjepidevalt, kas on olemas objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara väärtus on langenud. Finantsvara väärtus on langenud ja allahindlusest tulenev kahju on tekkinud vaid juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid halvenemisest ühe või mitme sündmuse tõttu pärast vara esialgset arvelevõtmist (edaspidi kahjujuhtum) ja sellel kahjujuhtumil on mõju finantsvara või finantsvarade rühma tuleviku eeldatavatele rahavoogudele, mida on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Laenu- ja nõuete hindamisel on konservatiivselt arvestatud mitmesuguste riskidega. Ettevõtjate laenu- ja nõuete hindamisel on kontsern tuginenud nõuete klassifitseerimise süsteemile, mille kohaselt nõuete hindamise aluseks on juriidilisest isikust ettevõtja majanduslik seisund, laenuvõtja usaldusväärsus, laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsus ning muud tegurid, mis koosmõjus on aidanud hinnata laenu- ja nõuete väärtust ja laenuportfellis tekkinud kahju summat. Füüsilisest isikust laenu- ja nõuete puhul hinnatakse laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, maksevõimet ja tagatise ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid.

Esmalt on kontsern hinnanud, kas on olemas objektiivseid tõendeid halvenemise kohta individuaalselt nende finantsvarade suhtes, mis on individuaalselt olulised ja individuaalselt või ühiselt nende finantsvarade suhtes, mis ei ole individuaalselt olulised. Kui kontsern on kindlaks teinud, et individuaalselt hinnatud finantsvara suhtes ei ole olemas objektiivseid tõendeid halvenemise kohta, on vara kaasatud sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade rühma ja hinnatud nende allahindlust grupipõhiselt. Varasid, mis on individuaalselt hinnatud ja mille allahindlusest tulenevat kahju on tulnud jätkuvalt kajastada, ei ole kaasatud grupipõhisesse hindamisse. Grupipõhise allahindluse otstarbel on grupeeritud finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal (s.t. kontserni hindamisprotsessi alusel, mis võttis arvesse varade liiki, majandusharu, tagatise liiki, maksepraktikat ja muid asjakohaseid tegureid). Nimetatud tunnused on olulised selliste varagruppide tuleviku rahavoo hindamiseks.

Grupipõhiselt hinnatud laenu- ja nõuete allahindlusmäärad on leitud varade ajalooliste maksejõuetuks muutumise tõenäosuste ja ajalooliste kahjumäärade põhjal, mille krediidiriski tunnused sarnanevad kontsernis olemasolevatele varadele. Ajaloolisi laenukahjumeid on korrigeeritud kehtivate vaadeldavate andmete põhjal, kajastamaks hetke tingimuste mõju, mis ei mõjutanud seda perioodi, mille ajaloolised kahjumid tuginevad ja kõrvaldamaks nende möödunud perioodide neid mõjusid, mida hetkel ei esine. Kontsern on vaadanud regulaarselt üle nõuete hindamise meetodeid ja eeldusi, et vähendada võimalikke erinevusi kahjuhinnangute ja tegelike kahjude vahel.

Hinnanguliste laenukahjumite arvestamiseks on hinnatud laenude ja intressinõuete laekumise tõenäosust järgnevatel perioodidel ning eeldatavate laekumiste diskonteeritud nüüdisväärtust, mis on diskonteeritud finantsvara kliendi kehtiva kaalutud keskmise intressimääraga ning samuti diskonteeritud eeldatavaid laekumisi tagatiste realiseerimisest, mis kõik koos aitavad hinnata tekkinud laenukahjumi suurust. Kahjumi suurust mõõdetakse kui vahet vara bilansilise maksumuse ja eeldatava tuleviku rahavoo nüüdisväärtuse vahel. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluskonto abil ja kahjumi summa kajastatakse kasumiaruandes. Individuaalsed allahindlused on moodustatud individuaalselt hinnatud laenudele ning grupipõhised allahindlused homogeensetele laenugruppidele.

Juhul, kui järgmisel perioodil on allahinnatud kahjumi summa vähenenud ja vähenemist sai objektiivselt seostada sündmusega, mis tekkis pärast allahindluse kajastamist (nt laenusaaaja riskiklassi paranemine), kantakse eelnevalt kajastatud allahindlusest tulenev kahju tagasi, korrigeerides allahindluse kontot. Tagasikande summa kajastatakse kasumiaruande real „Laenukahjumid“ tuluna.

Kui laen on ebatõenäoliselt laekuv, kantakse see maha laenu vastava allahindluse arvelt. Sellised laenud kantakse maha pärast kõikide nõutavate protseduuride läbiviimist ja kahjusumma kindlakstegemist.

Krediidiriski juhtimise põhimõtetest annab põhjalikuma ülevaate lisa 2 „Riskide juhtimine“. Intressitulud laenudelt kajastatakse kasumiaruande real „Intressitulu efektiivse intressimäära meetodil“.

1.6.2. Võlainstrumendid õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi

Arvestuspõhimõtted alates 01.01.2018

Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad finantsvarad hõlmavad peale IFRS 9 rakendumist ümberliigitamise käigus määratletud kui õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavaid väärtapabereid. Aruandeperioodil liigitati nimetatud finantsvarade kategooriasse aktsia- ja võlakirjainvesteeringud.

Kuni 31.12.2017 kajastati kontserni bilansis võlakirjainvesteeringuid kas õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või lõpptähtajani hoitavate võlakirjade puhul korrigeeritud soetusmaksumuses. Alates 01.01.2018 on kontsern IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise nõuetest tulenevalt klassifitseerinud varasemalt IAS 39 kohaselt õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud võlainstrumendid ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud võlainstrumendid ümber kategooriasse „õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi“.

Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavateks finantsvaradeks ümberklassifitseerimise aluseks on ärimudel, mis näeb ette, et investeerimise äriliseks eesmärgiks on lepinguliste rahavoogude kogumine, kuid vajadusel võib võlakirjainvesteeringuid ka müüa. Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa ja intressimakseid. Põhiosa on määratud kui võlainstrumendi õiglane väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda, kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intessirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas sisaldavad ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatiilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa ja intressimaksete tingimused.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul (st väärtpaberid, millele eksisteerib aktiivne turg), nende ostunoteering. Turul aktiivselt mittekaubeldavate investeeringute õiglase väärtuse hindamiseks kasutatakse alternatiivseid meetodeid nagu hiljutistes tehingutes kasutatud hind (kui tegu on turutingimustega), diskonteeritud rahavoogude meetod või optsoonide hindamise mudelid.

Intressitulud finantsinvesteeringutelt kajastatakse kasumiaruande real „Intressitulu”. Nende väärtpaberite ümberhindamisest saadud realiseerimata netotuleme kajastatakse bilansis omakapitali koosseisus, läbi muu koondkasumi. Realiseeritud netotuleme kajastatakse kasumiaruande real „Netokasum või (-) netokahjum õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetud finantsvarade kajastamise lõpetamisest”.

Kontsernil ei olnud aruande- ja võrdlusperioodi aruandekuupäeva seisuga kauplemisväärtpabereid ega tuletisinstrumente.

1.6.3. Õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad omakapitaliinstrumentid

Arvestuspõhimõtted alates 01.01.2018

Kuni 31.12.2017 kajastati kontserni bilansis aktsiainvesteeringuid müügivalmis finantsvarana. Alates 01.01.2018 on kontsern IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise nõuetest tulenevalt klassifitseerinud aktsiainvesteeringud ümber kategooriasse „õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi”, lähtuvalt ärimudelitest hoida aktsiainvesteeringuid määramata tähtaja jooksul ning võimalusel müüa.

Õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad omakapitaliinstrumentid (aktsiad, osakud) võetakse tehingupäeval arvele õiglasel väärtuses koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse neid kontserni aruannetes õiglasel väärtuses. Juhul, kui õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse neid väärtpaberid soetusmaksumuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenev realiseerimata tulu ja kulu kajastatakse läbi muu koondkasumi omakapitali koosseisus finantsvarade ümberhindlusena.

Aktsiainvesteeringu müügist saadav kasum/kahjum kajastatakse muu koondkasumi vähenemisena ulatuses, mille võrra on varasemalt kajastatud väärtuse tõus samalt instrumentidilt ja realiseeritud netotulemi osa kasumiaruande real „Netokasum või (-) netokahjum õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetud finantsvarade kajastamise lõpetamisest”.

Dividendid müügiotol omakapitaliinstrumentidelt kajastatakse kasumiaruandes, kui kontsernil on tekkinud õigus dividende saada.

1.6.4 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Arvestuspõhimõtted alates 01.01.2018

01.01.2018 rakendunud IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise nõuetest tulenevalt, kui võlakirjainvesteeringud on vähelikiivsed või neil puudub järelturg või pank kasutab võlakirjadesse investeerimist laenu andmise asemel, siis kajastatakse võlakirju korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumentid klassifitseeritakse antud

kategooriasse, kui on täidetud kaks eeldust: ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil ning lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa ja intressimakseid.

Sellised investeeringud on algselt arvele võetud õiglasest väärtuses koos kõigi soetusega otseselt seotud kuludega ning edasi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavatelt investeeringutelt kajastatakse koondkasumiaruandes intressitulude koosseisus. Sisemise intressimäära meetodi korral allahindlused lahutatakse investeeringu bilansilisest väärtusest ja allahindluse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes real „Muud ärikulud“.

Kontsernil ei ole aruandeperioodil korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavaid võlakirju.

1.6.5. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad hõlmavad soetamisel määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaid väärtpabereid ja kauplemise eesmärgil soetatud väärtpabereid (sh tuletisinstrumentid).

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad väärtpaberid määratakse siia kategooriasse lõplikult nende esmasel arvelevõtmisel. Aruandeperioodil on see väärtpaberite klass kaasatud likviidsete võlakirjade portfelli. Investeeringu eesmärk on hoida likviidseid reserve likviidsetes väärtpaberites, mida on võimalik rahalise likviidsuse loomiseks keskpangale pantida või müüa.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad väärtpaberid hinnatakse õiglasest väärtuses, mille aluseks võetakse väärtpaberi ostunoteering. Kui noteeringutest ei tulene hinda või noteeringud ei ole piisavalt regulaarsed, siis hinnatakse finantsinstrumentid ümber õiglasest väärtusesse, võttes aluseks kogu kättesaadava informatsiooni emitendi kohta, et hinnata finantsinstrumenti hinda õiglase väärtuse määramiseks sarnaste, turul saadaolevate instrumentide hinnaga.

Intressitulud finantsinvesteeringutelt kajastatakse kasumiaruande real „Intressitulu“. Nende väärtpaberite ümberhindamisest saadud realiseeritud ja realiseerimata tuleml kajastatakse kasumiaruande real „Neto tulu/kulu õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavatelt finantsvaradelt“.

Kauplemisväärtpaberid on väärtpaberid, mis on soetatud peamiselt edasimüügi- või tagasiostu eesmärgil lähitulevikus või kui need on osa iseseisvast finantsinstrumentide portfelist, mida hallatakse ühiselt ja mille kohta on olemas tõestus hiljutisest lühiajalisest tegelikust kasumi teenimisest ning tuletisväärtpaberid. Kontsernil ei ole väärtpabereid, mis on soetatud edasimüügi- või tagasiostu eesmärgil.

Tuletisinstrumentid (SWAP-tehingud) võetakse arvele õiglasest väärtuses tehingupäeval, arvestamata tehingukulud, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses. Juhul, kui tuletisinstrumentid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse

leidmiseks hindamismeetodeid. Kasumid/kahjumid tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulu või kuluna koondkasumiaruande real „Neto tulu/kulu õiglasest väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt“.

Tuletisinstrumentid kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustisena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansiliste varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidelt ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

1.6.6. Müügiootel finantsvarad

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Väärtpaberid on klassifitseeritud müügiootel finantsvarana, kui nad ei kuulu ühte nimetatud kategooriatest: kauplemiseesmärgil soetatud või muud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad väärtpaberid. Müügiootel finantsvara on mõeldud:

- määramata tähtajaga hoidmiseks, mida võidakse müüa vastavalt likviidsusvajadusele;
- reageerimiseks muutustele intressimäärades, valuutavahetuskurssides või aktsiahindades;
- strateegilisel eesmärgil pikaajaliseks hoidmiseks.

Nimetatud väärtpaberid võetakse tehingupäeval arvele õiglasest väärtuses koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse neid kontserni aruannetes õiglasest väärtuses. Juhul kui õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse need väärtpaberid soetusmaksumuses. Müügiootel väärtpaberite õiglase väärtuse muutusest tulenev realiseerumata tulu ja kulu kajastatakse koondkasumiaruandes finantsvarade ümberhindlusena.

Kontsern hindab järjepidevalt, kas on olemas objektiivseid tõendeid, et müügiootel finantsvara väärtus on langenud. Müügiootel aktsiainvesteeringute puhul loetakse väärtpaberi õiglase väärtuse olulist või pikaajalist langust alla tema soetusmaksumuse vara väärtuse langust määravaks teguriks. Võlainstrumenti väärtus loetakse langenuks, kui instrumendilt laekuv eeldatud rahavoog muutub. Müügiootel vara kohta sellise trendi esinemisel eemaldatakse kumulatiivne kahju – mõõdetuna kui vahe soetusmaksumuse ja hetke õiglase väärtuse vahel, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenev kahju selle finantsvara kohta, mis eelnevalt on kajastatud kasumi või kahjumina – koondkasumiaruandest ja kajastatakse kasumiaruandes. Omakapitali instrumentide väärtuse langusest tingitud kahju, mis on kajastatud kasumiaruandes, ei kanta tagasi läbi kasumiaruande. Kui järgmisel perioodil müügiootel oleval klassifitseeritud võlainstrumenti õiglane väärtus tõuseb ja tõusu võib objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast väärtuse langusest tingitud kahju kajastamist kasumis või kahjumis, kantakse väärtuse langusest taastamine tagasi läbi kasumiaruande.

Varade müügist saadav kasum/kahjum kajastatakse koondkasumi vähenemisenä ulatuses, mille võrra on varasemalt kajastatud väärtuse tõus samalt instrumendilt ja ülejäänud osa kasumiaruandes.

Müügiootel finantsvarade efektiivse intressi meetodiga arvestatud intress ja valuutakursi muutusest tulenev kasum ja kahjum kajastatakse kasumiaruandes. Dividendid müügiootel omakapitaliinstrumentidelt kajastatakse kasumiaruandes, kui kontsernil on tekkinud õigus dividende saada.

1.6.7 Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad on aktiivsel turul noteeritud finantsinstrumendid, millel on kindel tähtaeg ja mille osas juhtkonnal on kavatsus ja võimalus hoida neid lõpptähtajani. Nendeks ei ole:

- investeeringud, mis on soetusel defineeritud kui õiglasest väärtusest muutuva läbi kasumiaruande kajastatavad;
- investeeringud, mis on klassifitseeritud kui müügiototel varad;
- investeeringud, mis vastavad laenude ja nõuete kriteeriumitele.

Need investeeringud on algselt arvele võetud õiglasest väärtuses koos kõigi soetusega otseselt seotud kuludega ning edasi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse koondkasumiaruandes intressitulude koosseisus. Allahindlused lahutatakse investeeringu bilansilisest väärtusest ja allahindluse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes real „Muud ärikulud“.

1.7. Materiaalsed- ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarana on finantsseisundi aruandes kajastatud maa, hooned, infotehnoloogiaseadmed, kontoriseadmed ja muud pikaajalise kasutusega varad. Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ning mille hulka aruande kuupäeva seisuga kuulub soetatud tarkvara.

Materiaalsed põhivarad ja immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara finantsseisundi aruandes kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Materiaalsed põhivarad ja piiratud kasuliku elueaga immateriaalsed põhivarad kajastatakse edaspidi nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Amortisatsiooni hakatakse arvutama alates kasutuselevõtmisele järgnevast kuust ja arvestatakse vara täieliku amortiseerumiseni. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset amortisatsioonimeetodit. Amortisatsiooni arvestuse aluseks on vara kasulik tööiga, millest lähtuvalt on kujundatud amortisatsiooninormid. Põhivara kulumit arvestatakse lineaarsel meetodil põhivara kasutusele võtmisele järgnevast kuust vastavalt põhivara hinnangulisele kasutusajale:

- ehitised 2-5% aastas,
- sõidukid 15% aastas,
- inventar 12,5% aastas,
- kontoritehnika 25% aastas,
- arvuti riist- ja tarkvara 10-25% aastas.

Piiramatu kasutusega põhivara (maa) ei amortiseerita. Põhivara kulum on näidatud kasumiaruande real „Põhivara kulum“. Amortisatsiooni arvestus lõpetatakse, kui vara on arvestuslikult täielikult amortiseeritud, vara

ümberklassifitseerimisel müügiotel põhivaraks või vara lõplikul eemaldamisel kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse amortisatsiooninormide, meetodite ja jääkväärtuste asjakohasust.

Põhivara müügist saadav kasum või kahjum määratakse kindlaks müügitulu ja põhivara bilansilise maksumuse vahega. Müügitulu või -kulu kajastatakse kasumiaruandes vastavalt ridadel „Muu äritulu“ või „Muu ärikulu“.

Kulude kapitaliseerimine

Kontserni kasutuses olevate rendipindade rekonstrueerimisväljaminekud kapitaliseeritakse materiaalse põhivarana ja kantakse kuludesse lineaarselt vastavalt rendilepingu kestvusele.

Arenguväljaminekud

Tarkvaraprogrammide arendamise kulud, kui nendega kaasneb täiendav funktsionaalsus ja mis vastavad immateriaalse põhivara mõistele ja vara finantsseisundi aruandes kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel), kajastatakse immateriaalse põhivarana. Tarkvaraprogrammide kasutamise seotud kulud kajastatakse kuluna nende tekkimisel.

Reklaami- ja uute toodete, teenuste ning protsesside käivitamisväljaminekud kantakse kuludesse tekkimise momendil. Ettevõttesiseselt arendatavate kaubamärkidega jm. seotud väljaminekud kantakse kuludesse tekkimise momendil.

Firmaväärtus

Firmaväärtust kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kontsern viib läbi firmaväärtuse testi vähemalt kord aastas või koheselt juhul, kui on ilmnenu väärtuse langusele viitavad asjaolud. Firmaväärtus jaotatakse tulu teenivatele üksustele või -üksuste rühmade vahel, kes saavad kasu äriühenduse sünergiast. Kasum või kahjum rahavoogusid genereeriva üksuse lõpetamisest või müügist, millele firmaväärtus on allokeeritud, sisaldab selle üksusega seotud firmaväärtuse bilansilist jääkväärtust.

1.8 Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvaraobjekt, mida ettevõtte hoiab eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, kuid mitte objektid, mida kasutatakse tavapärase äritegevuse käigus.

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, milleks on ostuhind ja otseselt soetamisega kaasnevad kulutused. Edaspidi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse sõltumatute ekspertide hinnanguid, mis põhinevad kas tulumeetodil (väärtus leitakse varast genereeruvate tuleviku rahavoogusid diskonteerides) või võrdlusmeetodil (analüüsitakse sarnaste objektidega toimunud turutehinguid) või kahe eelnimetatud meetodi kombinatsioonil. Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse muutustest tulenevat kasumit ja kahjumit kajastatakse nende tekkimise perioodi kasumiaruandes vastavalt real „Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse muutus“.

Kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse bilansis ümber juhul, kui toimub muutus tema kasutamise eesmärgis. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objektile selle varade grupi põhimõtteid, kuhu ta ümber klassifitseeritakse. Juhul, kui kinnisvarainvesteering võetakse kontsernis kasutusele põhivarana, klassifitseeritakse

kinnisvarainvesteering ümber põhivaraks, mille soetamismaksumuseks on ümberklassifitseerimise hetke õiglane väärtus. Kontserni poolt kasutatava põhivara muutumisel kinnisvarainvesteeringuks kajastatakse ümberklassifitseerimise päeval eksisteerinud vahe põhivara bilansilise jääkmaksumuse ja vara õiglase väärtuse vahel kasumiaruandes.

Kui kinnisvarainvesteeringu kasutamises on toimunud muutus, mille tõenduseks on arendustegevuse alustamine eesmärgiga valmistada vara ette müügiks, siis klassifitseeritakse objekt ümber varuks, mille soetusmaksumuseks varuna on ümber klassifitseerimise päeva õiglane väärtus.

1.9 Varad müügiks

Varad müügiks on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase äritegevuse käigus ja mis võetakse arvele soetusmaksumuses.

Soetusmaksumus on vara omandamise või töötlemise ajal vara eest makstud raha või üleantud mitterahalise tasu õiglane väärtus. Bilansipäeval hinnatakse müügiks hoitavaid varasid ning kajastatakse neid bilansis nende soetusmaksumuses või netorealiseerimismaksumuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Netorealiseerimisväärtus on müügihind, millest on maha arvatud eeldatavad müügiga seotud kulud.

1.10 Vara (va finantsvara) väärtuse langus

Piiramatu kasuliku elueaga vara ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas selle vara võimalikku väärtuse langust, võrreldes selle bilansilist maksumust kaetava väärtusega. Amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse.

Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Muud varad, va finantsvarad ja firmaväärtus, mille väärtus alla hinnati, vaadatakse igal aruandekuupäeval üle võimaliku tagasikandmise eesmärgil.

1.11 Rendiarvestus - kontsern kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsernil ei ole aruandeperioodil ega sellele eelneval aruandeperioodil kapitalirendile võetud vara. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. Kontsern kasutab kasutusrenti peamiselt hoonete/ruumide rentimiseks. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Üld- ja halduskulud“.

Alates 01.01.2019 rakendus finantsaruandluse standard IFRS 16 „Rendilepingud“, mille kohaselt kõik rendilepingud loetakse kapitalirentideks ja kajastatakse bilansis vastavalt IFRS 16 nõuetele.

Kontsern ei ole rakendanud antud standardit varasematel aruandeperioodidel. Kontsern rakendas standardi alates 01.01.2019. IFRS 16 standardi rakendamise mõju on kirjeldatud käesoleva lisa punktis 1.18.

1.12 Finantskohustised

Kehtiv klassifikatsioon on toodud järgnevas tabelis:

Kategooria IFRS 9 järgi

Klass kontserni määratluses

Finantskohustised	Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised	Klientide hoiused ja saadud laenud	Eraisikud
			Juriidilised isikud
			Krediitiasutused
		Allutatud võlakohustised	
		Muud finantskohustised	
Tingimuslikud kohustised	Tingimuslikud laenuandmiskohustised		
	Finantsgarantiid		

Klientide hoiused

Hoiused võetakse arvele väärtuspäeval õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud ning edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse bilansireal „Klientide hoiused ja saadud laenud“, tekkepõhiselt arvestatud intressid kajastatakse vastavatel kohustiste kirjetel. Vastavad intressikulud kajastatakse kasumiaruande real „Intressikulu efektiivse intressimäära meetodil“.

Saadud laenud

Võlakohustised võetakse esialgselt arvele õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Võetud laene kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Laekunud summade (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahe kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul, kasutades efektiivset intressimäära. Efektiivne intressimäär on määr, mis diskonteerib oodatavat tulevast rahavoogu läbi tähtaja bilansilise väärtuseni. Tehingukulude amortisatsiooni kajastatakse kasumiaruandes koos intressikuludega. Vastavad intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Juhul, kui võetud laenudel on kasutamata limiit, kajastatakse seda tingimusliku varana.

Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad väljamaksmata palgakohustisi, tulemustasude tingimuslikku reservi koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga ning kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist bilansipäeva seisuga koos puhkusetasu kohustiselt arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga. Kohustised töövõtjatele kajastatakse bilansil lühiajalise kohustisena ning koondkasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjookuluna. Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi.

Kontsernil puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

1.13 Finantsgarantii lepingud

Finantsgarantii lepingud on lepingud, mis nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist garantii saajale talle tekitatud kahju hüvitamiseks, kui konkreetne võlgnik ei ole teinud makseid tähtaegselt, vastavalt võlakohustise tingimustele. Selliseid finantsgarantiisiid antakse klientide nimel pankadele, finantsasutustele,

ettevõtetele ja teistele asutustele laenude, muude panga rahaliste vahendite ja kohustiste tagamiseks teistele pooltele.

Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses (lepingu väärtus) garantii andmise päeval. Seejärel kajastatakse panga antud garantiist tulenevaid kohustisi garantii jääkväärtuses. Kasumiaruandes kajastatakse garantii eluea jooksul garantiilt lineaarselt teenitud teenustasutulu. Juhtudel, kus teenustasusid rakendatakse järelejäanud kohustise osas perioodiliselt, kajastatakse need tuluna proportsionaalselt vastava kohustise perioodi jooksul. Iga aruandeperioodi lõpul kajastatakse kohustised kas lepingu väärtuses aruande koostamise hetkel või lepingu väärtuses ja täiendavalt eraldisena bilansis. Garantiikohustise tasumiseks väljamakstavad summad kajastatakse finantsseisundi aruandes kuupäeval, mil selgub, et garantii kuulub väljamaksmisele.

1.14 Tulude ja kulude kajastamine

Arvestuspõhimõtted alates 01.01.2018

Intressitulud ja -kulud on kajastatud kasumiaruandes kõikide intressikandvate finantsvarade ja -kohustiste osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Intressitulu sisaldab ka sarnast tulu intressikandvatelt finantsinstrumentidelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtuses läbi kasumi või kahjumi.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara või -kohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustise bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab kontsern rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on efektiivse intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

Kui finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu, kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid, leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Komisjoni- ja teenustasutulu

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumentid“ rakendusallas. Laenude/ liisingute väljaandmistasusid, mida peetakse oluliseks, kajastatakse kui ettesaadud tulu ja nende osas korrigeeritakse vastava laenu/liisingu efektiivset intressimäära.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Grupi tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu.

Muud teenustasutulud kajastatakse hetkel, mil Grupp täidab oma täitmiskohustuse, mis tavaliselt toimub selle

aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda konkreetsete täitmiskohustuste teenuste eest. Selline tulu tekib siis kui tehakse ära kliendi eest välisvaluuta ostu või müügi tehing, töödeldakse maksetehinguid, arveldatakse sularahas, kogutakse või makstakse välja sularaha.

Tulu varade müügist

Tulu varade müügist kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Kontsernil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab tulu kaupade müügist siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Dividenditulu

Dividendid kajastatakse kasumiaruandes tuluna siis, kui kontsernil on tekkinud õigus dividende saada.

Arvestuspõhimõtted kuni 31.12.2017

Intressitulud ja -kulud on kajastatud kasumiaruandes kõikide intressikandvate finantsvarade ja -kohustiste osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Intressitulu sisaldab ka sarnast tulu intressikandvatelt finantsinstrumentidelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtusel läbi kasumi või kahjumi.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara või -kohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustise bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab kontsern rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on efektiivse intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

Kui finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu, kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid, leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Komisjoni- ja teenustasutulu

Tulud kajastatakse kontserni tavapärase tegevuse raames osutatud teenuste eest saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Teenustasutulu ja komisjonitasutulu kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel (nt pangakaartide teenustelt). Laenude/ liisingute väljaandmistasusid, mida peetakse oluliseks, kajastatakse kui ettesaadud tulu ja nende osas korrigeeritakse vastava laenu/liisingu efektiivset intressimäära.

Väärtpaberihalduse tasud kajastatakse tekkepõhiselt. Muud teenustasutulud ja muud tulud kajastatakse tekkepõhiselt tehingute toimumise hetkel.

Dividenditulu

Dividendid kajastatakse kasumiaruandes tuluna siis, kui kontsernil on tekkinud õigus dividende saada.

1.15 Maksustamine

Tulumaksuseaduse muudatustega seoses kehtib alates aastast 2018 residendist krediidasutustele kohustus tasuda tulumaksu avansilisi makseid määraga 14% eelmises kvartalis teenitud maksukohustuste täitmise-eelselt kasumilt. Tasutud avansilist tulumaksu saab krediidasutus arvesse võtta kasumi jaotamisel ja sellega kaasneva tulumaksukohustuse arvutamisel. Tulumaksu arvestamisel vähendatakse kasumit saadud dividendide ja püsivale tegevuskohale omistatud kasumi võrra, millele rakendatakse vabastusmeetodit, et vältida topelt maksustamist. Teiseks vähendatakse kasumit eelmistel kvartalitel teenitud kahjumite võrra. Tulumaksu kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes tulumaksukuluna samas perioodis, mil tekib avansilise tulumaksu arvutamise arvestuslik alus, sõltumata sellest, millal toimub tulumaksu maksmine.

Dividendide väljamaksmisega või muude omakapitali vähendavate väljamaksete tegemisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes tulumaksukuluna samas perioodis, mil dividendid või muud omakapitali vähendavad väljamaksed välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest on dividendid välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Alates aastast 2019 on dividendide väljamaksetele võimalik rakendada maksumäära 14/86. Kehtiva seaduse kohaselt saab dividendide maksmisel soodsamat maksumäära kasutada kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamaksesumma ulatuses, mis on eelnevatel aastatel maksustatud maksumääraga 20/80. Esimeseks arvesse võetavaks aastaks keskmise dividendimakse leidmisel on aasta 2018.

1.16 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

1.17 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmned bilansipäeva ja juhatuse poolt aruande koostamispäeva vahemikus, kuid on seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

1.18 Uute rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite, avaldatud standardite muudatuste ning Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) tõlgenduste rakendamine.

Välja antud uued või muudetud standardid, mis muutusid kontsernile kohustuslikuks alates 01.01.2018 aruandeperioodist:

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“: klassifitseerimine ja mõõtmine (rakendus 01.01.2018 algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

- Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses; varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

- Völainstrumendi klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui völainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Völainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (nt derivatiivid). Varjatud („embedded“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.
- Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemise eesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemise eesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.
- Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.
- IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediidikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikas tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendinõuete ja ostjate vastu olevate nõuete osas.
- Muudeti riskimaandamise arvestuse nõudeid, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamise arvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamise instrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makroriski maandamisarvestust.

IFRS 9 standardi esmase rakendamise järgselt kasutas kontsern 2018 aastaaruandes vabastust 2017 aasta võrdlusandmeid mitte korrigeerida.

Standardi esmakordse rakendamisega 01.01.2018 kaasnes negatiivne mõju omakapitalile tulenevalt allahindluste algsaldode ümberhindamisest. Täpsemad mõjud IFRS 9 standardi rakendamisest on esitatud käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aruandes ja aruande lisades. Eesmärgiga vältida negatiivset mõju kapitali adekvaatsusele seoses IFRS 9 rakendamisega, kasutas kontsern määruse 575/2013 (CRR) artikliga 473a lubatud üleminekuperioodi, mille kohaselt võib IFRS 9-le üleminekust tingitud laenude allahindluse mõju leevendamiseks 5-aastase perioodi vältel allahindluste summat omavahenditest lahutada osaliselt.

IAS 40 muudatus - „Kinnisvarainvesteeringud“ (rakendus 01.01.2018 algavatele aruandeperioodidele):

Muudatus selgitab, et kinnisvarainvesteeringute klassi või klassist ümberklassifitseerimiseks peab olema toimunud muudatus objekti kasutamises. Muudatuse kohta peab olema tõendusmaterjali, pelgalt muudatuskavatsus ei ole piisav kinnisvarainvesteeringu ümberklassifitseerimiseks.

Muudatus ei avaldanud mõju kontserni finantsaruannetele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ (rakendus 01.01.2018 algavatele aruandeperioodidele):

Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdnud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid.

Kontsern ei oma IFRS 15 üleminekust tulenevat olulist mõju finantsaruannetele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ muudatused (rakendus 01.01.2018 algavatele aruandeperioodidele):

Muudatused ei muuda standardi põhiprintsiipe, vaid selgitavad, kuidas neid printsiipe tuleks rakendada. Muudatused selgitavad, kuidas tuvastada teostamiskohustusi (lubadust kliendile üle anda kaupa või osutada teenust) lepingus; kuidas määrata, kas ettevõtte on müügitehingu põhiosutaja (*principal*) (kauba või teenuse pakkuja) või agent (vastutav kauba või teenuse pakkimise korraldamise eest); ning kuidas määrata, kas müügitulu litsentsi andmise eest tuleb kajastada konkreetsel ajahetkel või perioodi jooksul. Neile selgitustele lisaks sisaldavad muudatused kaks täiendavat lihtsustust eesmärgiga vähendada ettevõtte kulusid ja keerukust standardi esmakordsel rakendamisel.

Kontserni hinnangul ei mõjuta IFRS 15 muudatused oluliselt finantsaruandlust.

Ülejäänud muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima alates 01.01.2018 ei ole kontsernile olulist mõju.

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad kontsernile kohustuslikuks alates 01.01.2019 või hilisematel perioodidel ja mida kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

IFRS 16 - „Rendilepingud“ (rakendus 01.01.2019):

Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul, kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks, nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega ehk rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

IFRS 16 standardi esmase rakendamise järgselt kavatseb kontsern 2019 aastaaruandes kasutada vabastust 2018 aasta võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Standardi rakendamise mõju ilmneb kasumiaruandes seeläbi, et kajastatavad kulud rendilepingu esimesel aastal on suuremad, samas kui kulud rendilepingu viimasel aastal on väiksemad. Mõju kasumiaruandes kajastatavatele kulude 2019. aastal on 12 tuhat eurot. Alates 01.01.2019 kajastatakse finantsseisundi aruandes 1,8 miljonit eurot vara kasutusõigusena ja rendikohustusena, mille tulemusel suureneb Kontserni bilansimaht.

IFRS 16 standardi rakendamisel kasutab kontsern lihtsustatud meetodit, s.t. jäeti välja väheväärtuslikud objektid turuväärtusega alla 5 tuhat euro ja lühiajalised, kuni 12-kuulised lepingud.

Kapitalirendina kajastamisel lähtub kontsern alljärgnevatest arvestuspõhimõtetest:

1. Rendileandjaga sõlmitud rendilepinguga seotud renditavat vara ja rendikohustust kajastatakse bilansis eraldi kirjetel.
2. Renditava vara hulka kuuluvad panga kontoripinnad, mida pank kasutab rendileandjaga sõlmitud rendilepingu alusel teatud perioodi jooksul pangateenuste osutamiseks või halduseesmärkidel ning kavatab rendipindu kasutada pikema perioodi kui üks aasta jooksul (s.t. ei ole lühiajaline rendileping) ning mille turuväärtus ületab väheväärtusliku vara summa kriteeriumit 5 tuhat eurot.
3. Renditav vara võetakse algelt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb rendiperioodi jooksul rendileandjale tehtavate rendimaksete nüüdisväärtusest ja rendilepingu sõlmimisega kaasnenud otsekuludest.
4. Renditav vara kajastatakse bilansis tema soetamismaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Renditavat vara amortiseeritakse lineaarselt, amortisatsiooni periood on üldjuhul arvestuslik rendiperiood.
5. Rendikohustused võetakse algelt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb rendiperioodi jooksul rendileandjale tehtavate rendimaksete nüüdisväärtusest ja rendilepingu sõlmimisega kaasnenud otsekuludest.
6. Rendikohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades rendimaksete diskonteerimisel alternatiivset laenuintressimäära.
7. Kui rendimaksete hinnang muutub (nt. rendilepingu pikendamise või katkestamise optioonide kasutamise suhtes), siis rendikohustus hinnatakse bilansis ümber, s.t. uued rendimaksed diskonteeritakse uue diskontomääraga ja koos rendikohustusega korrigeeritakse ka renditava vara bilansilist väärtust. Sellest muutusest tulenev vahe kajastatakse kasumiaruandes.

IFRS 9 muudatused - „Ennetähtaegne tagasimakse negatiivse kompensatsiooniga” (rakendus 01.01.2019):

Muudatus võimaldab kajastada teatud laene ja võlaväärtpabereid korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil ka juhul, kui neid võib ennetähtaegselt tagasi maksta summas, mis on väiksem kui korrigeeritud soetusmaksumus, näiteks kui tagasimakse toimub õiglasel väärtuses või kui tagasimakse sisaldab mõistlikku kompensatsiooni laenuandjale, olles mõõdetud selle instrumendi järelejäänud elueal toimuva turuintresside kasvu mõju nüüdisväärtuse summas. Lisaks on standardi otsuste aluste (basis of conclusions) osasse lisatud info, mis kinnitab kehtivaid IFRS 9 juhiseid, mis sätestavad, et kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavaid finantskohustusi muudetakse või vahetatakse selliselt, et neid bilansist ei eemaldata, tuleb tekkinud kasum või kahjum kajastada kasumiaruandes. Seetõttu ei saa ettevõtte enamustel juhtudel muuta laenu sisemist intressimäära laenu järelejäänud elueaks, et vältida laenuitingimuste muutmise hetkel mõju kasumiaruandele.

Kontsern hindab standardi muudatuse mõju finantsaruandele.

Muudatused IFRS-ides 2015-2017 (rakendus 01.01.2019):

Piiratud ulatusega muudatused mõjutavad nelja standardit. IFRS 3-s selgitati, et omandaja peab ümber hindama oma varasema osaluse ühiselt kontrollitavas tegevuses, kui ta omandab selle äri üle kontrolli. Vastupidiselt, IFRS 11-s on nüüd selgesõnaliselt öeldud, et investor ei tohi ümber hinnata oma varasemat osalust, kui ta omandab või kaotab ühise kontrolli ühiselt kontrollitava tegevuse üle. Muudetud IAS 12 selgitab, et dividendide tulumaksumõju tuleb kajastada vastavalt sellele, kuidas on tekkinud jaotatav kasum, näiteks kasumiaruandes või muus koondkasumiaruandes. Nüüd on arusaadav, et see nõue rakendub kõikides olukordades, kui omakapitalina klassifitseeritud finantsinstrumentidelt tehtud maksed on käsitletavad kasumi jaotamisena ning mitte ainult siis,

kui maksumõjud tekivad seetõttu, et jaotatavale ja jaotamata kasumile rakenduvad erinevad maksumäärad. Muudetud IAS 23-s on nüüd selgesõnalised juhised, et laenuid, mis on võetud konkreetse vara ehitamise finantseerimiseks, tuleb üldiste laenukulude kogumist välja võtta ainult seni, kuni selle konkreetse vara ehitus on sisuliselt lõpetatud.

Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandlusele.

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendub 01.01.2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt):

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressurside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus.

Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandlusele.

„Äritegevuse mõiste“ – IFRS 3 muudatused (rakendub 01.01.2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt):

Muudatustega on korrigeeritud äritegevuse mõistet. Äritegevusel peavad olema sisendid ja sisuline protsess, mis koos aitavad oluliselt kaasa võimele luua väljundeid. Uus juhendmaterjal annab raamistiku hindamiseks, millal sisend ja sisuline protsess on olemas, sh varajases staadiumis olevate ettevõtete puhul, mis ei ole väljundeid tekitanud. Kui väljundeid ei ole, siis äritegevusena klassifitseerumiseks on vajalik organiseeritud tööjõu olemasolu. Väljundi mõistet on kitsendatud ja see keskendub nüüd klientidele pakutavatele kaupadele ja teenustele ning investeerimistulu ja muu tulu teenimisele; mõiste ei hõlma enam kulude kokkuvõidu ja muud majanduslikku kasu. Samuti ei pea enam hindama, kas turuosalisel on võimelised puuduvaid osi asendada või omandatud tegevusi ja varasid integreerima. Ettevõtte võib läbi viia „konsentratsioonitesti“ – omandatud varad ei vasta äritegevuse mõistele, kui omandatud brutovarade sisuliselt kogu õiglane väärtus kontsentreerub ühele varale (või ühesuguste varade kogumile).

Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandlusele.

„Olulisuse mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 01.01.2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt):

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmise, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad.

Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandlusele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontserni finantsaruandlusele.

Lisa 2 Riskide juhtimine

Riskijuhtimise põhimõtted

Risk on defineeritud kontsernis kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast tulemusest. Riskijuhtimine on protsess, mille eesmärk on tegevuse efektiivsus ja kasumlikkus, mis vastaks strateegias määratletud aktsionäride ootustele. Kuivõrd riskid kaasnevad kõikide äritegevustega ja kõikidel tegevustasanditel, siis on riskijuhtimise kaasatud juhtkonna kõrval kõik kontserni töötajad läbi sisekontrolli süsteemi. Riskijuhtimise ülesanneteks on äritegevusega seotud riskide tuvastamine ja mõõtmine, riskide kontrolli all hoidmiseks vajalike meetmete rakendamine, riskide seire ning raporteerimine riskijuhtimise tulemuslikkuse kohta.

Riskijuhtimise struktuur ja vastutus

Riskijuhtimine on osa grupi sisekontrollisüsteemist. Kontserni riskijuhtimise süsteem on juhtimistasandil tsentraliseeritud – riskijuhtimist reguleerivad poliitika ja põhimõtted kehtestatakse kontserniülesena panga nõukogu või juhatuse poolt, et tagada Coop Pangas ja tütarettevõtetes ühtsete riskijuhtimise põhimõtete elluviimine ning kiire ja efektiivne reageerimine majanduskeskkonna või kontserni ärimudeli muutustele. Riskijuhtimise korraldus peab vastama kehtivatele seadusandlikele regulatsioonidele ja normatiividele.

Panga juhatus vastutab riskide juhtimise, kontrollimise, riskijuhtimise põhimõtete ja -meetodite juurutamise ning riskijuhtimise tulemuslikkuse eest. Juhatus võib riskide juhtimise korraldamisel delegeerida piiratud ulatuses ja piiratud otsustuspädevusega juhatuse poolt moodustatavatele kollegiaalsetele otsustusorganitele riskide võtmise, kontrollimise ja jälgimise.

Panga juhatuse poolt on moodustatud järgmised piiratud otsustuspädevusega komiteed ja komisjonid:

Aktivate ja passivate juhtimise komitee (APJK) ülesanded, koosseis ja tegevus on määratletud APJK reglemendiga. APJK ülesandeks on jälgida, kontrollida, analüüsida, hinnata ja juhtida riske, vastu võtta otsuseid ning viia neid ellu järgmistes vastutusvaldkondades:

- panga ja kontserni likviidsusrisk, lühi- ja pikaajalise likviidsuspositsiooni hindamine ja juhtimine;
- panga varade ja kohustuste tähtjastruktuuri jälgimine;
- intressitulude ja -kulude tasakaalu planeerimine ja intressiriski juhtimine;
- vastaspooltega seotud tähtjaliste ja mahuliste limiitide kehtestamine;
- võlakirjaportfelli juhtimine.

Krediidikomitee on panga kõrgeim organ krediidiotsuste tegemisel, riskide juhtimise eest vastutav tööorgan, mis on moodustatud kooskõlas krediidasutuste seadusega ja panga põhikirjaga, tagamaks panga krediidipoliitika elluviimist läbi krediteerimisotsuste vastuvõtmise ning tagatiste nõuetele vastavuse hindamise.

Krediidikomisjon täidab Krediidikomitee funktsioone väiksema riskiga krediteerimisotsuste vastuvõtmisel.

Kontode komitee ülesandeks on läbi oma otsuste juhtida ja kontrollida kõrgema rahapesu tõkestamise riskiga klientidega kliendisuhete loomist ja kliendisuhete monitoorimist ning vajadusel lõpetamist.

Riskijuhtimise efektiivseks elluviimiseks kasutatakse kolmetasandelise kaitseliini põhimõtet kooskõlas panga nõukogu poolt kinnitatud sisekontrollisüsteemi põhimõtetega.

Otsest riskikontrolli funktsiooni kandvad struktuuriüksused:

Esimene kaitseliin

Esimese kaitseliini moodustavad müügi- ja tugiüksused ning tütaretevõtted. Esimese kaitseliini ülesanne on tagada oma vastutusallas olevate tegevuste, toodete ja protsessidega seotud riskide tuvastamine, hindamine ning riskide kontrolli all hoidmiseks vajalike meetmete rakendamine.

Teine kaitseliin

Teise kaitseliini peamiseks funktsioonideks on:

- kontserniülese vaadena regulaarne riskide tuvastamine, hindamine ja monitoorimine;
- stressitestimine, sh likviidsuse-, krediidi- ja tururiskide osas ning vastavate riskiraportite koostamine;
- juhatuse ja nõukogu informeerimine riskidest;
- riskijuhtimise metoodika arendamine, esimese kaitseliini nõustamine riskijuhtimise valdkonnas;
- koolituste läbiviimine riskijuhtimise valdkonnas;
- sisereeglitele- ja õigusaktidele vastamise kontroll ja monitooring;
- plaaniliste- ja erakorraliste sisekontrollide läbiviimine organisatsioonis.

Kolmas kaitseliin

Siseauditi üksus

Siseauditi üksus auditeerib kontserni tegevuse vastavust õigusaktidele ja juhenditele, äriprotsesside ning sisekontrollisüsteemi toimimist ning efektiivsust, panga struktuuriüksuste poolt panga pädeva organi vastu võetud otsuste täitmist, samuti kehtestatud reglementidest, limiitidest ja muudest sisemistest normidest kinnipidamist. Siseauditi üksuse tegevus on suunatud panga aktsionäride, hoiustajate ja muude kreditoride huvide kaitsmisele.

Kapitali juhtimine

Kontsern kasutab riskipõhist kapitali planeerimist, tagades, et kõik riskid oleksid igal ajahetkel piisavalt kaetud omavahenditega. Kapitalina käsitletakse kontserni omavahendeid, mis koosnevad esimese taseme ja teise taseme omavahenditest. Ülevaade regulatiivsetest omavahenditest on esitatud järgnevas tabelis.

Kapitalibaas	31.12.2018	31.12.2017
Esimese taseme omavahendid		
Sissemakstud aktsiakapital ja ülekurs	38 374	38 374
Reservkapital	2 288	2 070
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	3 799	387
Aruandeperioodi aktsepteeritav kasum	3 989	1 932
Muu akumuleeritud koondkasum	-154	0
Immateriaalse varana kajastatav firmaväärtus (-)	-6 757	-6 757
Immateriaalne põhivara (-)	-2 290	-1 166
Usaldusväärse hindamise nõuetest tulenev väärtuse korrigeerimine (-)	-10	-14
Muud mahaarvamised I taseme omavahenditest (-)	-313	-1 388
Muud üleminekusätetest tulenevad omavahendite korrigeerimised	598	0
Esimese taseme omavahendid (Tier I kapital)	39 524	33 438
Allutatud kohustised	5 000	5 000
Teise taseme omavahendid (Tier II kapital)	5 000	5 000
Aktsepteeritud kapital adekvaatsuse arvutamiseks	44 524	38 438
Kapitali adekvaatsus (%)	18,06%	19,90%
Tier I kapitali suhtarv (%)	16,03%	17,32%

Alates 2016. aastast arvestatakse omavahendite arvutamisel Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse nr 183/2014 suunistega, mille kohaselt majandusaasta jooksul kajastatud mis tahes summasid võib kaasata üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse üksnes juhul, kui vastavad summad on maha arvatud krediidasutuse esimese taseme põhiomavahenditest.

Kontserni omavahendite kogusumma kapitali adekvaatsuse arvutamiseks on suurenenud 2018. aasta jooksul 6,1 miljoni euro võrra jaotamata kasumi ja aruandeperioodi auditeeritud kasumi arvelt (I taseme omavahendid), teise taseme omavahendite summa on jäänud samaks (vt lisa 18). Kontsern on 31.12.2018 ning 31.12.2017 seisuga kooskõlas kõikide regulatiivsete kapitalinõuetega.

Kontsern kasutab riskipõhist kapitali planeerimist, tagades, et kõik riskid oleksid igal ajahetkel piisavalt kaetud omavahenditega. Kapitali planeerimine toimub kontserni strateegiat, tulevikuootusi ja riskiprofiili ning riskiisu arvesse võtvate bilansi- ja kasumi prognooside alusel. Kapitali planeerimise eest vastutab panga juhatuse.

Sisemine kapitali adekvaatsuse tagamine (ICAAP) on pidev protsess, mille eesmärk on hinnata kontserni riskiprofiili ja sellele vastavat kapitali vajadust – ICAAP on aluseks regulaarsele kapitali planeerimisele kontsernis.

Kapitali vajaduse planeerimine ja prognoosimine toimub regulatiivse kapitali adekvaatsuse arvutamise baasil, mis võtab arvesse ICAAPist ja Finantsinspektsiooni järelevalvelisest hinnangust (SREP) tulenevaid kapitalinõudeid ning millele liidetakse juurde kapitalinõuded täiendavate riskide katteks, mida pole regulatiivsete kapitalinõuete raames arvestatud.

Kontserni riskiprofiili hinnatakse eelkõige järgmiste riskide lõikes: krediidirisk, kontsentratsioonirisk, likviidsusrisk, tururiskid, sh finantsinvesteeringute portfelist tulenev risk, pangaportfelli intressirisk, operatsioonirisk, strateegiline risk, reputatsioonirisk.

Minimaalne soovitud kapitali adekvaatsuse tase on SREP hinnangus leitud minimaalne nõutav kapitali adekvaatsuse tase, millele liidetakse vastavalt kontserni kehtivale tegevusstrateegiale ja finantsprognosidele vajaduspõhiselt tegevusmahtude kasvuks, strateegia elluviimiseks ja stabiilse finantsseisundi tagamiseks vajalik varu.

Kapitali vajaduse leidmiseks prognoositakse bilansi positsioone, võttes aluseks muutusi riskipositsioonide ja omakapitali kirjete lõikes. Bilansi ja kasumiaruande prognoose vaatab regulaarselt üle ja kinnitab panga juhatus. Lisaks arvestatakse strateegilise riski ja reputatsiooniriski võimaliku mõjuga kontserni tegevuse edukusele ning leitakse vajalik omakapitali puhver, et tagada sisemiselt soovitud kapitali adekvaatsuse tase alternatiivsete ja riskistsenaariumite realiseerumisel. Ülevaade kapitali adekvaatsuse kujunemisest koos SREP hinnangust tulenevate kapitalinõuetega esitatakse panga juhatusele ja nõukogule kvartaalselt.

Kontsern tagab, et kõik riskid oleksid igal ajal kaetud piisava kapitaliga.

Krediidiriski juhtimine

Krediidirisk kajastab riski, et lepingu vastaspool ei täida oma kohustusi kontserni ees. Krediidiriski suurus väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda vastaspoole kohustuste mittetäitmisest krediidiriskile avatud nõuete puhul. Coop Pank lähtub krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel standardmeetodist. Kapitalinõuete arvutamisel kasutab kontsern aktsepteeritud reitinguagentuuride reitinguid Finantsinspektsiooni poolt kehtestatud korra järgi. Krediidiriski juhtimise aluseks on kontserni krediidipoliitika. Krediidipoliitika põhieesmärkideks on saavutada krediiditegevusest jätkusuutlikult aktsionäride nõutavat tulunormi tagav kontserni varade tootlikkus, järgides konservatiivsuse ja riskide hajutatuse põhimõtteid ning võttes mõõdukaid riske, mis oleksid hinnatavad ning juhitavad.

Kontserni peamised krediidiriskile avatud varad on järgmised:

- nõuded keskpankadele ja krediidasutustele (lisa 9);
- finantsinvesteeringud (lisa 10);
- laenud ja nõuded klientidele (lisa 11).

Rahapaigutused krediidasutustesse ning finantsinvesteeringud väärtpaberitesse tehakse vastavalt APJK poolt kinnitatud vastaspoole limiidile. Vastaspoole krediidikõlblikkuse hindamisel ja krediidilimiidi määramisel võetakse arvesse tema asukohariik ja hinnang vastaspoole finantsseisundile, juhtimisele, juriidilisele staatusele ning turupositsioonile. Võlakirjainvesteeringute puhul hinnatakse täiendavalt likviidsust ja reitingut.

Oodatava krediidikahju (ECL) mõõtmine

Krediidinõuete hindamise aluseks on oodatava krediidikahjumi mudel (ECL). Krediidinõueteks loetakse kontserni bilansis olevaid finantsvarasid: raha korrespondentkontodel, võlakirjainvesteeringuid ja laenusid ning liisinguid klientidele. Oodatav krediidikahju finantsvaradelt kajastatakse allahindlusena. Allahindlus vähendab bilansilist nõude bruto jääkväärtust.

ECL mudel koosneb kolmest faasist. Nõude faas on vastavalt IFRS 9 standardile vastav nõude liigitamine ühte kolmest olukorrast viivituspäevade arvu ja muu nõude kvaliteedi muutuse alusel, kas töötavaks nõudeks (performing), kvaliteedi langusega nõudeks (under-performing) või mittetöötavaks nõudeks (non-performing).

- Faas 1 (töötav nõue)
Laenu põhiosa ja intress on tasutud vastavalt sõlmitud maksegraafikule. Tähtjaks tasumata põhiosa maksed ja intressid puuduvad või on kuni 30 päeva vanad, nõude riskiklass on A või B, või riskiklass on C ja riskiklass pole muutunud rohkem kui ühe astme võrra madalamaks võrreldes nõude esialgse riskiklassiga. Riskiklass C määratakse faas 1 laenudele juhul, kui kliendi maksedistsipliin on hea, kuid finantsseisundi puhul on esmaseid nõrgenemise indikatsioone.
- Faas 2 (olulise kvaliteedi langusega nõue)
Põhiosa ja/või intressimaksetega on viivatud 31-90 päeva ja nõude riskiklass on C või D, või põhiosa ja/või intressimaksetega on viivatud 0 – 30 päeva, kuid nõude riskiklass on muutunud rohkem kui ühe astme võrra madalamaks võrreldes nõude esialgse riskiklassiga.
- Faas 3 (mittetöötav nõue)
Kõik riskiklassis F olevad nõuded.

Märkimisväärseks krediidiriski suurenemiseks, mille puhul nõude hindamine liigub faasist 1 faasi 2, loetakse:

- kui klient on olnud viimase kolme kuu jooksul vähemalt üks kord üle 30-päevases võlgnevuses;
- kui mõni kliendi nõuetest on restsruktureeritud makseraskuste tõttu või sisaldab intressi maksepuhkust või intressi ajatamist;
- ühe ja sama laenusaja kõik nõuded hinnatakse madalaima riskiklassi saanud nõudega samasse klassi.

Faas 1 nõuetele leitakse allahindlusmäär 12 kuu oodatava krediidikahju alusel. Faas 2 ja faas 3 nõuetele leitakse allahindlusmäär lepingu eluea jooksul oodatava krediidikahju alusel. Faas 3 nõuetele leitakse allahindlus, eeldades nõude maksejõuetust (default). Nõude tuleviku rahavood tulenevad tagatise realiseerimisest, nõude müügist või tulevikus taastuvast maksevõimest tulenevatest maksetest. Oodatav kahju on leitav maksejõuetuse tõenäosuse (PD), kahjumäära (LGD) ja maksejõuetuse hetke oodatava nõudejäagi (EAD) korrutisena diskonteerituna tänapäeva. Leping eluea jooksul oodatava krediidikahju arvutamiseks korrigeeritakse nõude oodatavat 12 kuulist PD-d vastavalt makromajanduslikule prognoosile.

Kõikide toodete puhul on PD-de korrigeerimiseks kasutatud makromajanduse stsenaariumite valik baseerunud ekspertarvamusele ja kvalitatiivsele analüüsile. Makronäitajatest kasutab pank töötuse määra ja SKP muutust. Regressioonanalüüs koostati seejuures Eesti viivislaenude ja makronäitajate vahel. Kaalutud mõju maksejõuetuse tõenäosusele on arvatud, kasutades kaaluna baasstsenaariumi puhul 80%-st määra ning positiivse ja negatiivse stsenaariumi korral 10%-st määra ning seda kõigi toodete puhul. Kaalude määramisel on kasutatud ekspertarvamusi. Lähtudes konservatiivsuse printsiibist on makrostsenaariumites eeldatud, et maksejõuetuse

hetke oodatav nõudejääk (EAD), kahjumäär (LGD) ja maksejõuetuse tõenäosus (PD) ei muutu, kuni stsenaariumi tulemusena püsib majanduskasv positiivne.

Krediidinõudeid hinnatakse vastavalt klassifitseerimise ja grupeerimise tulemustele grupipõhiselt või individuaalselt. Nõuete grupeerimise eesmärgiks on koondada sarnast krediidiriski omavad nõuded, hindamaks neid grupipõhiselt arvestades laenu liiki, laenu tagatust, krediidireitingut. Grupeerimise eelduseks on piisava ja statistiliselt usaldusväärse informatsiooni olemasolu. Nõuete gruppide tunnuste ja allahindlusmäärade arvestamise aluseks on laenuportfelli statistilise käitumise, reaalsete kahjujuhtumite ja majanduse üldise olukorra muudatuste analüüs, majandusproгноosis ja vastavate makronäitajate mõju klientide maksevõimele.

Nõuete hindamise sagedus:

- grupipõhist hindamist teostatakse igakuiselt;
- individuaalset hindamist teostatakse kvartaalselt panga krediidikomitees. Individuaalselt hinnatakse äriklientide nõudeid, mille puhul kliendi kogurisk (nõuete kogusumma, kui risk kuulub konsolideerimisele regulatiivse kontsentratsiooniriski mõistes) ületab krediidikomitee poolt sätestatud olulise riski piiri 500 tuhat eurot ning riskiklassidesse D, E ja F kuuluvaid nõudeid alates summast 50 tuhat eurot. Individuaalselt hinnatakse eraklientide nõudeid alates summast 50 tuhat eurot juhul, kui nõue on riskiklassis E või F. Diskontomäärana kasutatakse lepingulist intressimäära.

Panga krediidinõuete klassifitseerimine ja grupeerimine toimub kord kuus. Krediidinõuete krediidiriski klassid sõltuvalt laenusaja maksedistsipliinist ja finantsmajanduslikust seisundist:

- A – ei ole ilmnenud asjaolusid, mis võiksid põhjustada laenu mittelaekumist vastavalt laenulepingu tingimustele ehk korras laen, tähtajaks tasumata põhiosa maksed ja intressid puuduvad või on kuni 14 päeva vanad;
- B – sisaldab potentsiaalseid nõrkusi, mille kõrvaldamata jätmine võib tulevikus mõjutada laenusaja krediidivõimelisust ehk vaatluse all olev laen, põhiosa või intressimaksetega on viivitatud 15-30 päeva;
- C – sisaldab selgelt identifitseeritavaid puudusi, mille alusel võib arvata, et laenu täielik tagasimaksmine on kaheldav või laenu on restruktureeritud makseraskuste tõttu ehk jälgimisel laen, makseviivitus 31-60 päeva;
- D – laenusaja ebapiisav krediidivõimelisus, mille alusel võib arvata, et laenu lepingujärgne tagasimaksmine on ebatõenäoline, kui olukord oluliselt ei muutu ehk kahtlane laen, makseviivitus 61-90 päeva;
- E – laenusaja ei suuda laenu lepingu-kohaselt kokkulepitud tingimustel püsivalt täita ehk maksejõuetusega laen, makseviivitus 91-180 päeva;
- F – laenu teenindamine on lõppenud ning väljavaated maksevõime taastumiseks puuduvad ja/või leping on erakorraliselt ülesöeldud ehk lootusetu laen, makseviivitus 181 päeva ja enam või makseviivitus 91 päeva ja enam ning tagasimaksete summa 3 kuu jooksul on olnud 0 eurot.

Makseviivituseks loetakse laenu põhiosa või intressimaksetega viivitust enam kui kolm (3) eurot lepingu kohta. Mittetöötava nõude riskiklass ei saa olla kõrgem kui E. Kui mittetöötava nõude põhjus on muu, kui viivituses päevade arv, siis määratakse nõude riskiklassiks F.

Maksejõuetuse definitsioon

Kontsern defineerib finantsvara maksejõuetuna, lähtudes kvalitatiivsetest või kvantitatiivsetest kriteeriumitest.

Kvantitatiivsed kriteeriumid:

- vähemalt üks kliendile väljastatud nõuetest on üle 90 päeva viivituses (põhiosa või intress);
- võlgnevuse suurus on üle 3 euro.

Kvalitatiivsed kriteeriumid:

- ettevõtte finantsseisundi oluline halvenemine ulatuses, kus klient ei ole võimeline laenu teenindama ning tagasi maksuma;
- finants- või muude kovenantide rikkumine ulatuses, mis mõjutab olulises osas kliendi maksevõimet ning laenude tagasimaksmise võimet;
- saadud finantseeringu mittesihipärane kasutamine võrreldes laenulepingus kokkulepituga sellises ulatuses, mis mõjutab olulises osas kliendi maksevõimet ning laenude tagasimaksmise võimet;
- klient on esitanud (või tema vastu on esitatud) pankrotiavaldus vms juriidilist kaitset otsiv avaldus (nt saneerimine);
- kliendi rahavoog/sissetulek on ebapiisav kohustuste täielikuks teenindamiseks ning kliendi tagatisvara on asunud realiseerima täite- või pankrotimenetluses;
- nõuet on makseraskuste tõttu restruktureerimise käigus vähendanud rohkem kui 1% nõude summast ning makseraskuste tõttu restruktureerimise tunnused on jätkuvalt alles;
- eraisikust klient on surnud ning nõue ei ole uuele laenusaja (näiteks pärija) ümber vormistatud;
- klient on toime pannud pettuse;
- finantsvarad on ostenud suure allahindlusega, mis peegeldab tekkinud krediitkahjumeid.

Kui laenu on vähemalt 6 kuud korrektselt teenindatud ning ühtegi ülaltoodud kriteeriumitest enam ei esine, võib laenu arvata tagasi faasi 1 või faasi 2 kuuluvaks.

Sensitiivsusanalüüs

Kontsern kasutab sensitiivsusanalüüsi läbiviimisel makronäitajaid – eraisikute laenude puhul töötuse määra muutumist ja ettevõtete laenude puhul SKP muutust.

Kaalutud mõju maksejõuetuse tõenäosusele on arvatud, kasutades kaaluna baasstsenaariumi puhul 80%-st määra ning positiivse ja negatiivse baasstsenaariumi korral 10%-st määra ning seda kõigi toodete puhul. Allpool olev tabel näitab baasstsenaariumi kaalude muutuste mõju kontserni laenuportfellile seisuga 31.12.2018.

Stsenaariumi kaalude muutus (baas-positiivne-negatiivne)	Mõju laenuportfellile
80%-5%-15%	-38
80%-15%-5%	38

Alljärgnev tabel näitab ECL-i muutus juhul kui toimuksid alljärgnevad muutused töötuse määras ja SKP puhul:

	Mõju laenuportfellile
Juriidiliste isikute laenud: SKP muutus -2%	-16
Eraisikute laenud: töötuse määr +2%	-61

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon

Kontserni maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon finantsinstrumentidest, millele rakendatakse allahindlusmudelit:

31.12.2018	Faas 1	Faas 2	Faas 3	2018 kokku
Raha ja raha ekvivalendid	88 030	-	-	88 030
Võlainstrumendid	9 130	-	-	9 130
Laenud klientidele *				
Riskiklassid A ja B	270 889	2 747	0	273 636
Riskiklassid C ja D	45 973	11 252	54	57 279
Riskiklassid E ja F	110	350	1 186	1 646
Kokku	316 972	14 349	1 240	332 561
Allahindlus	-2 097	-1 020	-721	-3 838
Neto laenud kokku	314 875	13 329	519	328 723
Bilansivälised kohustised				
Kasutamata krediidilimiidid	18 075	-	-	18 075
Arvelduskrediidid	16 842	-	-	16 842
Finantsgarantiid	2 186	-	-	2 186
Bilansivälised kohustised kokku	37 103	-	-	37 103

*Riskiklassid grupeeritud krediidikvaliteedi järgi: A ja B – hea krediidikvaliteet; C ja D – kõrgendatud krediidirisk; E ja F – maksejõuetus. Laenukategooriate lõikes jaotumine on toodud tabelites järgnevatel lehekülgedel.

Kontserni maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon finantsinstrumentidest seisuga 31.12.2017

31.12.2017	Tähtaega mitteületanud		Tähtjaks tasumata		Allahindlused		Kokku
	Individuaalselt allahinnatud	Mitte allahinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Mitte allahinnatud	Individuaalsed	Grupipõhised	
Raha ja raha ekvivalendid	0	98 873	0	0	0	0	98 873
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	0	11 060	0	0	0	0	11 060
Laenud ja nõuded klientidele	123	226 120	1 488	14 195	-260	-3 384	238 282
Lunastustähtjani hoitavad finantsvarad	0	503	0	0	0	0	503
Müügivalmis finantsvarad	0	13	0	0	0	0	13
Muud finantsvarad	0	477	0	0	0	0	477
Finantsvarad kokku	123	337 046	1 488	14 195	-260	-3 384	349 208
Kasutamata krediidilimiidid	0	18 529	0	0	0	0	18 529
Arvelduskrediidid	0	11 690	0	0	0	0	11 690
Finantsgarantiid	0	1 187	0	0	0	0	1 187
Bilansivälised kohustised kokku	0	31 406	0	0	0	0	31 406
Krediidiriskile avatud positsioon	123	368 452	1 488	14 195	-260	-3 384	380 614

Nõuded krediidasutustele ja finantsinvesteeringud jagunevad krediidikvaliteedi lõikes järgnevalt:

31.12.2018	AA- ja kõrgem	A- kuni A+	BBB- kuni BBB+	BB- kuni BB+	B- kuni B+	Reitin-guta	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	3 726	9 297	1 223	0	0	73 784	88 030
Võlainstrumendid	1 219	0	3 765	1 751	968	1 427	9 130

31.12.2017	AA- ja kõrgem	A- kuni A+	BBB- kuni BBB+	BB- kuni BB+	B- kuni B+	Reitinguta	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	5 048	21 633	4 604	2	0	67 586	98 873
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	0	2 093	3 956	2 224	1 432	1 355	11 060
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	0	0	0	0	0	503	503

Krediidikvaliteedi hindamisel kasutab kontsern reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's antud krediidireitinguid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 138 sätestatule. Juhatus on hinnanud, et krediidasutuste nõuded kannavad madalat krediidiriski ning nende oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised, arvestades nende tugevat krediidireitingut, finantsseisundit ja lühiajalist majanduslikku väljavaadet. Võlainstrumendid on valdavas osas likviidsed, mistõttu hinnatakse nende oodatavaid krediidikahjumeid samuti ebaoluliseks.

Reitinguta raha ja raha ekvivalendid sisaldavad kõrge kvaliteediga nõudeid Euroopa Keskpanga vastu ning sularaha.

Laenuid ja nõuded faaside ja riskiklasside lõikes

31.12.2018	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Laenuid eraisikutele				
Riskiklassid A ja B	195 487	1 204	0	196 691
Riskiklassid C ja D	1 896	4 114	54	6 064
Riskiklassid E ja F	80	248	920	1 248
Laenuid ettevõtetele				
Riskiklassid A ja B	75 402	1 543	0	76 945
Riskiklassid C ja D	44 077	7 138	0	51 215
Riskiklassid E ja F	30	102	266	398
Kokku	316 972	14 349	1 240	332 561
Allahindlus	-2 097	-1 020	-721	-3 838
Neto laenuid kokku	314 875	13 329	519	328 723
Kasutamata krediidilimiidid eraisikutele	18 075	-	-	18 075
Arvelduskrediidid ettevõtetele	16 842	-	-	16 842
Finantsgarantiid ettevõtetele	2 186	-	-	2 186
Bilansivälised kohustised kokku	37 103	-	-	37 103

Järgnev tabel analüüsib laenuid ülekandmise faaside vahel, bruto, seisuga 31.12.2018

	Ülekandmised 1. ja 2. faasi vahel		Ülekandmised 2. ja 3. faasi vahel		Ülekandmised 1. ja 3. faasi vahel	
	1. faasist 2. faasi	2. faasist 1. faasi	2. faasist 3. faasi	3. faasist 2. faasi	1. faasist 3. faasi	3. faasist 1. faasi
Laenuid eraisikutele						
Tarbimislaenuid	291	241	9	2	83	17
Liisingfinantseerimine	1 031	175	10	27	75	7
Eluasemelaenuid ja muud eralaenuid	3 154	1 115	234	36	72	83
Kokku	4 476	1 531	253	65	230	107
Laenuid ettevõtetele						
Liisingfinantseerimine	639	58	0	0	4	129
Muud laenuid ettevõtetele	3 966	1 142	120	0	0	0
Kokku	4 605	1 200	120	0	4	129

Erasisikute tarbimislaenu	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Riskiklassid A ja B	57 120	219	0	57 339
Riskiklassid C ja D	441	1 554	0	1 995
Riskiklassid E ja F	45	7	615	667
Kokku	57 606	1 780	615	60 001
Allahindlus	-937	-443	-562	-1 942
Netojääk	56 669	1 337	53	58 059

Tarbimislaenudega seotud kasutamata krediidilimiidid on tühistatavad, mistõttu kasutamata limiitidelt allahindlusi ei arvestatud.

Erasisikute liisingfinantseerimine	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Riskiklassid A ja B	16 571	2	0	16 573
Riskiklassid C ja D	54	228	5	287
Riskiklassid E ja F	0	15	0	15
Kokku	16 625	245	5	16 875
Allahindlus	-35	-25	0	-60
Netojääk	16 590	220	5	16 815

Eluasemelaenu ja muud eralaenu	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Riskiklassid A ja B	121 796	983	0	122 779
Riskiklassid C ja D	1 401	2 332	49	3 782
Riskiklassid E ja F	35	226	305	566
Kokku	123 232	3 541	354	127 127
Allahindlus	-419	-1	-86	-506
Netojääk	122 813	3 540	268	126 621

Ettevõtete liisingfinantseerimine	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Riskiklassid A ja B	16 374	1 533	0	17 907
Riskiklassid C ja D	4 271	1 453	0	5 724
Riskiklassid E ja F	0	0	4	4
Kokku	20 645	2 986	4	23 635
Allahindlus	-108	-53	-1	-162
Netojääk	20 537	2 933	3	23 473

Ettevõtete muud laenu	Faas 1	Faas 2	Faas 3	31.12.2018 kokku
Riskiklassid A ja B	59 028	10	0	59 038
Riskiklassid C ja D	39 806	5 685	0	45 491
Riskiklassid E ja F	30	102	262	394
Kokku	98 864	5 797	262	104 923
Allahindlus	-598	-498	-72	-1 168
Netojääk	98 266	5 299	190	103 755

Ettevõtete laenude bilansivälisest osast hinnatakse individuaalselt. Aruandeperioodil kasutamata limiitidelt allahindlusi ei arvestatud.

Laenuid ja nõuded riskiklasside lõikes seisuga 31.12.2017

31.12.2017	Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud ja mitte allahinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Kokku	Grupipõhine allahindlus	Individaalne allahindlus	Neto
Laenuid eraisikutele							
A ja B	146 584	9 267	0	155 851	-2 991	0	152 860
C ja D	3 013	2 126	205	5 344	-79	-30	5 235
E ja F	78	1 803	648	2 529	-14	-162	2 353
Kokku	149 675	13 196	853	163 724	-3 084	-192	160 448
Laenuid ettevõtetele							
A ja B	44 927	433	27	45 387	-179	0	45 208
C ja D	31 518	448	460	32 426	-121	-19	32 286
E ja F	0	118	271	389	0	-49	340
Kokku	76 445	999	758	78 202	-300	-68	77 834

Tähtaja ületanud laenuid jaotumine

	31.12.2018			31.12.2017		
	Eraisikute tagamata laenuid	Eraisikute tagatud laenuid	Juriidiliste isikute laenuid	Eraisikute tagamata laenuid	Eraisikute tagatud laenuid	Juriidiliste isikute laenuid
1-30 päeva	3 925	4 375	2 120	3 296	3 870	3 440
31-60 päeva	974	631	3 649	1 020	1 057	162
61-90 päeva	439	252	37	385	322	125
üle 90 päeva	703	437	367	2 905	1 071	349
Kokku	6 041	5 695	6 173	7 606	6 320	4 076

Mittetöötavad laenuid (faas 3)

31.12.2018	Laenujääk	Allahindlus	Netojääk	Tagatise õiglase väärtus
Laenuid eraisikutele				
Tarbimislaenuid	615	-562	53	0
Liisingfinantseerimine	5	0	5	16
Eluasemelaenuid ja muud laenuid	354	-86	268	1 020
Kokku	974	-648	326	1 036
Laenuid ettevõtetele				
Liisingfinantseerimine	4	-1	3	72
Muud laenuid ettevõtetele	262	-72	190	403
Kokku	266	-73	193	475

Individuaalselt allahinnatud laenuid, struktuur vastavalt makseviivituses oldud ajale

31.12.2017	Tähtaega mitteületanud	1-30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	91-180 päeva	Üle 180 päeva	Kokku	Individaalne allahindlus	Neto
Laenuid eraisikutele									
C	90	12	38	0	0	0	140	-29	111
D	0	0	54	11	0	0	65	-1	64
E	0	0	0	0	79	0	79	-9	70
F	33	0	0	0	0	536	569	-153	416
Kokku	123	12	92	11	79	536	853	-192	661
Laenuid ettevõtetele									
B	0	27	0	0	0	0	27	0	27
C	0	443	0	0	0	0	443	-17	426
D	0	17	0	0	0	0	17	-2	15
F	0	0	0	0	0	271	271	-49	222
Kokku	0	487	0	0	0	271	758	-68	690

Finantsvarade tagatus

Kontsern hindab nii laenu taotlemise protsessi käigus kui ka hilisemalt perioodiliselt tagatise väärtust. Kontsernil on sisemised eeskirjad erinevat tüüpi tagatiste maksimaalsele aktsepteerimisväärtusele laenu taotlemise hetkel. Hinnangud tagatise turuväärtusele põhinevad konservatiivsuse printsiibil ja arvestavad tagatise tüüpi, asukohta, likviidsust ja realiseerimise tõenäosust. Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperthinnanguid. Kommertskinnisvara individuaalseid hinnanguid uuendatakse vähemalt kord aasta või kahe jooksul. Elukondliku ning muud homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindluseks ka statistilisi indekseerimismudeleid.

Põhilised laenu tagatiste tüübid on:

- hüpoteek
- nõudeõigus
- kommertspant
- masinad ja seadmed
- KredEx või Maaelu Edendamise Sihtasutuse garantii
- eraisiku või juriidilise isiku käendus või garantii
- pangadeposiit
- aktsiate või osade pant
- kaubeldavad väärtpaberid

Eelistatud on sellised tagatised, kus on madal seos kliendi makseriski ja tagatise turuväärtuse vahel. Tagatiseks panditav vara peab olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tagastuse tähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laenu väljastatakse eraisikutele limiteeritud ulatuses. Juriidilistele isikutele väljastatakse tagamata laenu vaid juhul, kui kliendi krediidirisk on väga madal, maksevõime kõrge ning rahavoo prognoos stabiilne.

Aruandeperioodi jooksul ei ole kontserni sisemised eeskirjad seoses tagatistega oluliselt muutunud ning samuti ei ole olnud märkimisväärset muutust tagatiste üldises kvaliteedis.

Laenu riski taset väljendab tagatisvara turuväärtus laenusumma suhtes ehk LTV suhtarv. Tagatise finantsmõju on oluline laenu ja nõuete puhul, mille teenindamine kliendi esmastest rahavoogudest on ebatõenäoline, mis väljendub pikas (üle 90 päeva) makseviivitus. Ülevaade hüpoteegiga tagatud mittetöötavate laenu laenu jäägi ja tagatise turuväärtuse suhtarvudest ja krediidiportfelli jaotusest tagatiste lõikes on toodud alljärgnevas tabelites.

Hüpoteegiga tagatud mittetöötavate laenu laenu ja tagatise suhtarv (LTV), bruto, seisuga 31.12.2018

LTV	Eraisikutele väljastatud laenu jääk	Ettevõtetele väljastatud laenu jääk	Hüpoteegiga tagatud laenu jääk kokku
< 50%	245	17	262
50% - 60%	60	0	60
60% - 70%	21	0	21
70% - 80%	33	249	282
>80%	0	0	0
Kokku	359	266	625

Laenud ja nõuded klientidele vastavalt tagatusele, bruto, seisuga 31.12.2017

31.12.2017	Tagamata		Alatagatud		Ületagatud	
	Nõude jääk	Tagatise õiglane väärtus	Nõude jääk	Tagatise õiglane väärtus	Nõude jääk	Tagatise õiglane väärtus
Tähtaegsed	34 985	0	21 779	3 157	167 160	442 962
Tähtaja ületanud	7 577	0	833	712	9 592	18 161
Laenud ja nõuded klientidele	42 562	0	22 612	3 869	176 752	461 123

Laenud ja nõuded klientidele tagatiste lõikes

	Eraisikud 31.12.2018	Eraisikud 31.12.2017	Ettevõtted 31.12.2018	Ettevõtted 31.12.2017
Hüpoteegi tagatisel laenud	137 530	112 986	85 698	52 199
Liisingvara	16 875	8 626	23 635	10 013
Tagatiseta laenud	49 373	41 745	780	817
Käendused, garantiid	224	367	1 948	1 218
Hoiuse tagatisel laenud	1	0	0	5
Muud	0	0	16 497	13 950
Kokku	204 003	163 724	128 558	78 202
Allahindlus	-2 508	-3 276	-1 330	-368
Neto laenud kokku	201 495	160 448	127 228	77 834

Finantsvarade allahindlused

Laenude allahindlused aruandeperioodil on mõjutatud erinevatest faktoritest:

- Faasist 1 liikumine faasi 2 või faasi 3 tulenevalt finantsinstrumendi krediidiriski märgatavast suurenemisest (või vähenemisest) või laenu muutumisest mittetöötavaks ning sellele järgnevast liikumisest 12-kuulise või eluaea alusel arvutatud krediidkahju mudelisse.
- Uutest aruandeperioodil arvele võetud finantsinstrumentidest lisandunud allahindlused, samuti allahindluste vähendamised bilansist välja kantud finantsinstrumentidest.
- Regulaarse allahindlusmudelite sisendite täiendamine ja oodatava krediidkahju (ECL) muutused tulenevalt muutustest maksejõuetuks muutumise tõenäosuses (PD), laenujäägist maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahju suurusest (LGD).
- Mudelite ja eelduste muudatuste mõjud ECL mudelile.
- Diskonteerimise mõju ECL mudelis, kuivõrd ECL mõõdetakse nüüdisväärtuses.
- Valuutakursi muutuse mõjud välisvaluutas nomineeritud finantsvarade puhul.
- Aruandeperioodil maha kantud laenud ja nendega seotud allahindlused.

Järgnevad tabelid analüüsivad allahindluste liikumist aruandeperioodil :

Allahindlused kokku	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-1 149	-912	-2 213	-4 274
Ülekanne faasi 1	43	-33	-10	0
Ülekanne faasi 2	184	-184	0	0
Ülekanne faasi 3	110	15	-125	0
Allahindluste ümberarvutused	-856	20	-524	-1 360
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-474	-14	0	-488
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	45	88	2 095	2 228
Mahakandmised	0	0	30	30
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju *	0	0	26	26
Saldo seisuga 31.12.2018	-2 097	-1 020	-721	-3 838

*Faas 3 laenude puhul korrigeeritakse laenu intressitulu ja allahindlust nii, et intressitulu arvutus toimub laenu netojäägilt, mitte bruto laenusummalt

Eraisikute tarbimisläenude allahindlused	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-878	-372	-1 888	-3 138
Ülekanne faasi 1	24	-22	-2	0
Ülekanne faasi 2	69	-69	0	0
Ülekanne faasi 3	108	15	-123	0
Allahindluste ümberarvutused	-98	-40	-606	-744
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-168	0	0	-168
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	6	45	2 052	2 103
Mahakandmised	0	0	0	0
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju	0	0	5	5
Saldo seisuga 31.12.2018	-937	-443	-562	-1 942

Eraisikute liisingifinantseerimise allahindlused	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-53	2	-2	-53
Ülekanne faasi 1	2	-2	0	0
Ülekanne faasi 2	8	-8	0	0
Ülekanne faasi 3	0	0	0	0
Allahindluste ümberarvutused	-7	-20	-1	-28
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	11	1	0	12
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	4	2	1	7
Mahakandmised	0	0	1	1
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju	0	0	1	1
Saldo seisuga 31.12.2018	-35	-25	0	-60

Eluasemelaenu ja muude eralaenu allahindlused	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-94	-185	-257	-536
Ülekanne faasi 1	12	-4	-8	0
Ülekanne faasi 2	45	-45	0	0
Ülekanne faasi 3	2	0	-2	0
Allahindluste ümberarvutused	-349	223	121	-5
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-43	-9	0	-52
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	8	19	41	68
Mahakandmised	0	0	4	4
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju	0	0	15	15
Saldo seisuga 31.12.2018	-419	-1	-86	-506

Ettevõtete liisingfinantseerimise allahindlused	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-105	18	-1	-88
Ülekanne faasi 1	5	-5	0	0
Ülekanne faasi 2	4	-4	0	0
Ülekanne faasi 3	0	0	0	0
Allahindluste ümberarvutused	40	-68	-1	-29
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-57	-6		-63
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	5	12	0	17
Mahakandmised	0	0	0	0
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju	0	0	1	1
Saldo seisuga 31.12.2018	-108	-53	-1	-162

Ettevõtete muude laenude allahindlused	Faas 1 (12kuu ECL)	Faas 2 (eluea ECL)	Faas 3 (eluea ECL)	Kokku
Allahindlused seisuga 01.01.2018	-19	-375	-65	-459
Ülekanne faasi 1	0	0	0	0
Ülekanne faasi 2	58	-58	0	0
Ülekanne faasi 3	0	0	0	0
Allahindluste ümberarvutused	-442	-75	-37	-554
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-217	0	0	-217
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud	22	10	1	33
Mahakandmised	0	0	25	25
Faas 3 laenude diskonteerimise mõju	0	0	4	4
Saldo seisuga 31.12.2018	-598	-498	-72	-1 168

Finantsvarade mahakandmine

Nõuete mahakandmine ehk finantsseisundi aruandest eemaldamine toimub kas osaliselt või täielikult juhul, kui kontsern on rakendanud kõiki võimalikke nõude sissenõudmise meetmeid ja on jõutud järeldusele, et puudub mõistlik ootus edasistele sissenõudmistele. Mahakandmise indikaatoriks võib olla sissenõude menetluse lõpetamine või tagatisega laenu puhul tagatise realiseerimine, kuid realiseerimisest saadav tulu ei ole olnud piisav nõude bilansilise jääkväärtuse katmiseks. Sissenõude menetluse lõpetamise tingimuseks võib olla kliendi surm, pankrot, kriminaalmenetlus või ka kohtu poolt kinnitatud võla restruktureerimise kava, mille alusel on nõuet vähendatud.

Finantsvarade modifitseerimine

Kontsern võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab kontsern algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Kontsern hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning kontsern arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Finantsvarade modifitseerimiseks on laenulepingute restruktureerimine kas äriliste läbirääkimiste või makseraskuste tõttu, mille käigus pikendatakse maksetähtaega või antakse maksepuhkusi, sh vahel ka tagasiulatavalt. Restruktureerimise praktika põhineb juhtkonna hinnagutel, et maksete tasumine kliendi poolt oodatavalt jätkub. Selliste laenude maksejõuetuse riski hinnatakse järgneval aruandekuupäeval ning võrreldakse

esmasel kajastamisel esialgetel tingimustel eksisteerinud riskiga, kui modifitseerimine ei ole oluline ja ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist. Kontsern jälgib modifitseeritud varade hilisemat toimimist. Kontsern võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt paranenud nii, et varad liigutatakse faasist 3 faasi 2 või faasi 1. See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toimunud vastavalt uutele tingimustele vähemalt kuus järjestikust kuud.

Olulisi mõjusid finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimise tõttu aruandeperioodil ei olnud.

Riskide kontsentreerumine

Kontsernis jälgitakse krediidiriski hajutamise põhimõtet tegevusvaldkondade, geograafiliste piirkondade ja toodete lõikes. Kokkuvõtte finantsvarade jaotusest majandusharude ja geograafiliste piirkondade lõikes on toodud alljärgnevat tabelites.

Finantsvarade jaotumine majandussektorite järgi

31.12.2018	E	K	L	S	G	D	I	Muud	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	0	88 030	0	0	0	0	0	0	88 030
Võlakirjad	0	0	0	1 434	0	0	0	7 696	9 130
Laenud ja nõuded klientidele	201 494	12 001	48 044	5 110	13 308	4 494	8 099	36 173	328 723
Omakapitaliinstrumendid	0	0	0	0	0	0	0	13	13
Muud finantsvarad	0	179	0	0	0	0	0	154	333
Kokku	201 494	100 210	48 044	6 544	13 308	4 494	8 099	44 036	426 229

31.12.2017	E	K	L	S	G	D	I	Muud	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	0	98 873	0	0	0	0	0	0	98 873
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	0	0	0	1 586	0	2 785	0	6 689	11 060
Laenud ja nõuded klientidele	160 448	8 567	29 906	3 768	8 096	6 440	5 499	15 558	238 282
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	0	0	0	0	0	0	0	503	503
Müügivalmis finantsvarad	0	0	0	0	0	0	0	13	13
Muud finantsvarad	0	245	0	0	0	0	0	232	477
Kokku	160 448	107 685	29 906	5 354	8 096	9 225	5 499	22 995	349 208

E- eraisikud, K - finants- ja kindlustustegevus, L - kinnisvaraala tegevus, S- muud teenindavad tegevused, G - hulgi- ja jaekaubandus, D - elektri- ja soojusenergeetika, I - majutus, toitlustus, C- töötlev tööstus.

61% klientide laenudest ja nõuetest on väljastatud eraisikutele (31.12.2017: 68%). Äriühingutele väljastatud laenude portfelli on hajutatud erinevate majandusharude vahel, vältides suuri kontsentratsioone. Äriühingutele väljastatud laenudest 37% (31.12.2017: 38%) on väljastatud kinnisvara sektori ettevõtetele ning 10% (31.12.2017: 10%) hulgi- ja jaemüügi ettevõtetele. Kontserni krediitidegevus on suunatud kohalikule finantseerimisele. Klientidele väljastatud laenude ja nõuete jaotus peamiste krediititoodete lõikes on esitatud lisa 11.

Finantsvarad geograafilise jaotuse järgi

31.12.2018	EE	LV	FI	BE	Muud	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	75 712	0	0	2 517	9 801	88 030
Võlakirjad	507	0	0	0	8 623	9 130
Laenud ja nõuded klientidele	325 639	2 419	525	0	140	328 723
Omakapitaliinstrumendid	0	0	0	13	0	13
Muud finantsvarad	333	0	0	0	0	333
Kokku	402 191	2 419	525	2 530	18 564	426 229

31.12.2017	EE	LV	AT	FR	BE	DE	Muud	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	72 670	0	6 677	4 109	7 962	4 171	3 284	98 873
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2 398	0	0	0	0	0	8 662	11 060
Laenud ja nõuded klientidele	234 986	2 525	0	0	0	0	771	238 282
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	503	0	0	0	0	0	0	503
Müügivalmis finantsvarad	0	0	0	0	13	0	0	13
Muud finantsvarad	477	0	0	0	0	0	0	477
Kokku	311 034	2 525	6 677	4 109	7 975	4 171	12 717	349 208

Likviidsusrisiki juhtimine

Likviidsusrisk on defineeritud kui risk, et Coop Panga maksevõime ei ole piisav lepinguliste kohustiste tähtaegseks täitmiseks, st et kontserni ettevõtteid ei suuda jätkusuutlikult ja õigeaegselt finantseerida erinevaid varasid või ei suuda likvideerida oma positsioone lepinguliste kohustiste täitmiseks. Likviidsusrisiki juhtimisel lähtutakse likviidsuse juhtimise poliitikast. Kontserni likviidsuse juhtimise poliitika eesmärgiks on tagada igal ajahetkel kontserni poolt võetud kohustuste õigeaegne ja täiemahuline täitmine, samal ajal optimeerides likviidsusrisiki selliselt, et saavutatakse erineva kestvusega investeeringutelt maksimaalne ja stabiilne kasumlikkus.

Panga aktive ja passivate juhtimise komitee (APJK) on peamine likviidsuse juhtimise organ. APJK funktsioonid ja vastutusvaldkonnad likviidsuse juhtimisel on:

- kontserni lühi- ja pikaajalise likviidsuse planeerimine ja kasutatavate meetmete kavandamine ning elluviimine;
- kontserni varasid ja kohustusi, intressituluseid ja -kulusid, likviidsuse ja investeeringute juhtimist puudutava informatsiooni analüüs ja resümeerimine ning vajadusel likviidsuse juhtimist puudutavate strateegiliste otsuste ettevalmistamine juhatusele;
- kontserni varade ja kohustiste tähtaegade, tulususe ja instrumentide likviidsuse suhte optimeerimine panga strateegiliste eesmärkide saavutamiseks;
- kontserni nõutava likviidsustaseme, aktsepteeritava intressimäära riski ja aktsepteeritava varade ja kohustiste väärtuse muutuse riski taseme reguleerimine.

Kontserni likviidsuspositsioonist on perioodiliselt informeeritud panga juhatus ja APJK. Pank hoiab piisavat likviidsusvaru, et tagada õigeaegselt kohustiste täitmine.

Coop Panga kontserni likviidsuspositsiooni juhtimiseks kasutatakse varade ja kohustiste tähtaegade vahe analüüsil põhinevat lähenemist. Ülevaade finantsvarade ja -kohustiste tähtajalisest jaotusest on esitatud järgneval leheküljel esitatud tabelis. Mudeli raames fikseeritakse ka peamised jälgitavad likviidsuse suhtarvud ning varade

ja kohustiste tähtajalised proportsioonid ning viiakse läbi likviidsuse stressiteste. Kõigi oluliste likviidsusnäitajate jaoks on kehtestatud limiidid. Likviidsusriski mõõtmiseks on kasutusel järgmised näitajad:

- likviidsuse kattekordaja (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*);
- toimetulekuperiood likviidsuskriisi olukorras;
- finantseerimise kontsentratsioon;
- likviidsete varade ja nõudmiseni hoiuste suhtarv;
- pikaajaliste kohustiste ja stabiilset rahastamist eeldavate investeeringute suhtarv.

Kontserni tähtajavahe kokku kuni 12-kuulisel perioodil on negatiivne. See tähendab, et tähtajaga kuni 12 kuud kohustisi on kontsernil rohkem kui vastava tähtajaga nõudeid. Tähtajavahe riski juhtimine lähtub kohustistega kaasnevate prognoositavate rahavoogude hinnangutest ning kontsern tagab piisavas mahus likviidsuspuhvleid kohustiste netoväljavoolu katmiseks.

Kontserni likviidsuspoliitika lähtub konservatiivsuse printsiibist ning moodustatud likviidsuspuhvrid on piisavad, katmaks ka hoiuste suuremahulist väljavoolu. Kontsernis on kehtestatud talitluspidevuse- ja taasteplaani likviidsuskriisi olukorras käitumiseks, mis sisaldab tegevusi rahavoogude puudujääkide katmiseks erakorralistes olukordades.

Kontserni finantsvarade ja -kohustiste jaotus (sh tulevikus saadaolevad või makstavad intressid) järelejäänud tähtaegade lõikes

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Varad					
Raha ja raha ekvivalendid	87 538	500	0	0	88 030
Võlakirjad	514	1 371	7 245	0	9 130
Laenud ja nõuded klientidele	26 300	59 794	203 403	132 670	422 167
Omakapitaliinstrumendid	0	0	0	13	13
Muud finantsvarad	155	0	0	178	333
Finantsvarad kokku	114 507	61 665	210 648	132 861	519 681
Kohustised					
Klientide hoiused ja saadud laenud	166 137	158 391	55 034	7 645	387 207
Muud finantskohustised	4 126	0	0	0	4 126
Allutatud kohustised	0	337	1 350	6 325	8 012
Finantskohustised kokku	170 263	158 728	56 384	13 970	399 345
Bilansivälised finantskohustised					
Kasutamata krediitlimiidid ja arvelduskrediidid	34 917	0	0	0	34 917
Finantsgarantiid	2 186	0	0	0	2 186
Bilansilised ja bilansivälised kohustised kokku	207 366	158 728	56 384	13 970	436 448
Finantsvarade ja -kohustiste tähtaegade vahe	-92 859	-97 063	154 264	118 891	83 233

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Varad					
Raha ja raha ekvivalendid	98 211	664	0	0	98 873
Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	0	3 143	7 917	0	11 060
Laenud ja nõuded klientidele	22 418	41 797	100 951	144 620	309 786
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	0	0	503	0	503
Müügivalmis finantsvarad	0	0	0	13	13
Muud finantsvarad	304	0	0	173	477
Finantsvarad kokku	120 933	45 604	109 371	144 806	420 714
Kohustised					
Klientide hoiused ja saadud laenud	182 859	82 076	50 102	2 640	317 677
Muud finantskohustised	3 216	0	0	0	3 216
Allutatud kohustised	84	253	1 350	6 660	8 347
Finantskohustised kokku	186 159	82 329	51 452	9 300	329 240
Bilansivälised finantskohustised					
Kasutamata krediidiplimideid ja arvelduskrediidid	30 219	0	0	0	30 219
Finantsgarantiid	1 187	0	0	0	1 187
Bilansilised ja bilansivälised kohustised kokku	217 565	82 329	51 452	9 300	360 646
Finantsvarade ja -kohustiste tähtaegade vahe	-96 632	-36 725	57 919	135 506	60 068

Tururiskide juhtimine

Tururisk tuleneb kontserni kauplemis- ja investeerimistegevusest intressi-, valuuta- ja aktsiaturgudel. Finantsinvesteeringute tururiskid tekivad intressimäärade, valuutakursside ja finantsvarade hindade muutustest. Tururiskide võtmist kontrollitakse riskilimiitidega. Erinevaid tururiske mõjutavaid tegureid jälgitakse igapäevaselt. Peamised tururiski kandvad varad kontsernis on investeeringud võlakirjadesse. Võlakirjaportfelli maht kokku 2018. aasta jooksul langes, vähenedes 21% võrra (2 433 tuhat euro), täpsema ülevaate annab lisa 10. Portfelli keskmine tähtaeg on suurenenud, kuid summaarne tururisk on vähenenud, risk tuleneb eelkõige USD-s noteeritud võlakirjadest.

Võlakirjaportfelli tururiski mõjutavad peamiselt võlakirja tähtaeg ja võimalik intressimäärade muutumine. Kontsern hindab finantsinvesteeringute portfelli hinnariski VaR (*Value at Risk*) meetodiga. Võlakirjaportfelli VaR intressimäärade 100bp tõusu suhtes oli 31.12.2018 seisuga 128 tuhat eurot, 31.12.2017 seisuga oli vastav VaR 179 tuhat eurot.

Valuutarisk on risk, mis tuleneb kontserni varade ja kohustiste erinevast valuutastruktuurist. Valuutakursside muutudes muutub ka varade ja kohustiste väärtus ning sissetulekute ja väljaminekute suurus arvestusvaluutas. Kontsern hoiab üldjuhul minimaalseid välisvaluutaposisioone, mis on vajalikud klientidele teenuste osutamiseks. Kõiki välisvaluutaposisioone jälgitakse pidevalt ning hinnatakse turuväärtuses. Avatud välisvaluutaposisioone katab kontsern vahetus- ja forwardtehingutega. Avatud valuutaposisioonide absoluutsumma oli 31.12.2018 seisuga 164 tuhat eurot (aastal 2017: 313 tuhat eurot). Teostatud on tundlikkuse analüüs põhjendatud võimalikest kursimuutustest tulenevate mõjudega koondkasumiaruandele kõigi muude muutujate konstantseks jäädes, mõju suurus on 16 tuhat eurot (2017: 31 tuhat eurot).

Varade ja kohustiste jaotuse valuutade lõikes ning vastav neto valuutaposisioonide info on esitatud järgnevas tabelis.

31.12.2018	EUR	USD	Muud	Kokku
Varad				
Raha ja raha ekvivalendid	86 287	811	932	88 030
Võlainstrumendid	2 377	6 753	0	9 130
Laenu ja nõuded klientidele	328 723	0	0	328 723
Omakapitaliinstrumendid	13	0	0	13
Muud finantsvarad	153	178	2	333
Finantsvarad kokku	417 553	7 742	934	426 229
Kohustised				
Klientide hoiused ja saadud laenu	376 677	7 669	772	385 118
Allutatud kohustised	5 026	0	0	5 026
Muud finantskohustised	4 055	0	71	4 126
Finantskohustised kokku	385 758	7 669	843	394 270
Bilansivälised kohustised				
Kasutamata krediitkaardi- ja arvelduskrediidi limiidid	34 917	0	0	34 917
Finantsgarantiid	2 186	0	0	2 186
Bilansilised ja bilansivälised kohustised kokku	422 861	7 669	843	431 373
Netopositsioon	-5 308	73	91	-5 144

31.12.2017	EUR	USD	Muud	Kokku
Varad				
Raha ja raha ekvivalendid	81 262	13 572	4 039	98 873
Õiglasest väärtuse muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	4 895	6 165	0	11 060
Laenu ja nõuded klientidele	238 282	0	0	238 282
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	503	0	0	503
Müügivalmis finantsvarad	13	0	0	13
Muud finantsvarad	305	169	3	477
Finantsvarad kokku	325 260	19 906	4 042	349 208
Kohustised				
Klientide hoiused ja saadud laenu	292 335	19 806	3 829	315 970
Allutatud kohustised	5 026	0	0	5 026
Muud finantskohustised	3 216	0	0	3 216
Finantskohustised kokku	300 577	19 806	3 829	324 212
Bilansivälised kohustised				
Kasutamata krediitkaardi- ja arvelduskrediidi limiidid	30 219	0	0	30 219
Finantsgarantiid	1 187	0	0	1 187
Bilansilised ja bilansivälised kohustised kokku	331 983	19 806	3 829	355 618
Netopositsioon	-6 723	100	213	-6 410

Intressirisk on risk, et kontserni poolt genereeritavad tulud võivad olla mõjutatavad intressimäärade ootamatutest ebasoodsatest muutustest. Kontsern on avatud intressiriskile, kui tema peamiste varade ja kohustiste tähtajad on erinevad, kui varade ja kohustiste struktuur on valuutades erinev või kui varade ja kohustiste intressimäärasid on võimalik korrigeerida erinevate ajavahemike järel.

Intressiriskile avatud finantsvarade ja -kohustiste jaotus intressi muutmise tähtaja järgi

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Intressiriskile avatud finantsvarad					
Nõuded keskpankadele	52 063	0	0	0	52 063
Nõuded krediidasutustele	13 746	500	0	0	14 246
Võlakirjad	514	1 371	7 245	0	9 130
Laenu ja nõuded klientidele; bruto	203 428	131 120	19	0	334 567
Intressiriskile avatud finantsvarad kokku	269 751	132 991	7 264	0	410 006
Intressiriskile avatud finantskohustised					
Klientide hoiused ja saadud laenu	378 438	0	0	0	378 438
Allutatud kohustised	0	0	0	5 000	5 000
Intressiriskile avatud finantskohustised kokku	378 438	0	0	5 000	383 438
Intressiriski tähtaja vahele avatud positsioon	-108 687	132 991	7 264	-5 000	26 568

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Intressiriskile avatud finantsvarad					
Nõuded keskpankadele	44 815	0	0	0	44 815
Nõuded krediidasutustele	30 627	662	0	0	31 289
Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	0	3 143	7 917	0	11 060
Laenu ja nõuded klientidele; bruto	151 220	92 723	30	0	243 973
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	0	503	0	0	503
Intressiriskile avatud finantsvarad kokku	226 662	97 031	7 947	0	331 640
Intressiriskile avatud finantskohustised					
Klientide hoiused ja saadud laenu	315 126	0	0	0	315 126
Allutatud kohustised	0	0	0	5 000	5 000
Intressiriskile avatud finantskohustised kokku	315 126	0	0	5 000	320 126
Intressiriski tähtaja vahele avatud positsioon	-88 464	97 031	7 947	-5 000	11 514

Intressiriski juhtimine tähendab kontserni kõigi varade ja kohustiste intressimäärariski analüüsi ja kestvuse juhtimist. Pangaportfelli intressiriski hindamine toimub vähemalt kord aastas. Allpool toodud tabelis on esitatud hinnangud intressikõvera paralleelnihke aastase mõju kohta intressitulule ja intressikulule valuutade lõikes seisuga 31.12.2018.

Tabelis on toodud intressikõvera +100 baaspunkti paralleelnihke mõju kontserni aastasele netointressitulule:

	EUR	USD	Muud	31.12.2018 kokku	EUR	USD	Muud	31.12.2017 kokku
Intressitulude muutus	1 631	0	0	1 631	1 077	0	0	1 077
Intressikulude muutus	935	20	0	955	661	20	0	681
Netointressitulude muutus	696	-20	0	676	416	-20	0	396

Intressikõvera 100 bp tõusu kogumõju netointressituludele ühe aasta perspektiivis oli bilansipäeva seisuga 676 tuhat eurot, 100 bp intresside languse mõju oli 275 tuhat eurot. Intressitundlikkust mõjutab ujuva intressimääraga laenule lepingulise minimaalse intressimäärade kehtestamisest tulenev intressiriski ülekandmine. Intressiriski stsenaarium arvestab tuletisinstrumentide mõju ja hoiuse intressimäärade langemist minimaalselt 0% tasemeni.

Intressimäärade 100 baaspunkti tõusu mõju kontserni omakapitali väärtusele oli 31.12.2018 seisuga 210 tuhat eurot ja 100 baaspunkti languse mõju 2 836 tuhat eurot, 31.12.2017 seisuga vastavalt 333 tuhat eurot ja 8 104 tuhat eurot. Intressimäärade languse positiivne mõju kontserni omakapitalile tuleneb sellest, et kontsern on sõlminud intressi miinimumtasemega laenulepinguid, millele baasintressimäärade langus mõju ei avalda. Arvestuslikult võrdub selliste laenude intressimäärade muutmise tähtaeg nende lõpptähtajaga.

Intressiriski maandamine toimub läbi erinevates valuutades olevate intressiriskile avatud varade ja kohustiste tähtaegade vahe limiteerimise, varade ja kohustiste tähtajalise struktuuri ühtlustamise ja vajadusel intressimäärade tuletisinstrumentide kasutamise.

Operatsiooniriski juhtimine

Operatsioonirisk on risk, mis tuleneb häiretest või puudustest kontserni infosüsteemides, vigadest personalipoliitikas või töötajate hooletusest või ka süülisest käitumisest, ebapiisavatest protseduurireeglitest või välistest teguritest, põhjustades kahju tekke või häire kontserni igapäevases äritegevuses. Operatsioonirisk hõlmab infotehnoloogiariski, protseduuririski, personaliriski, juriidilist riski, turvasüsteemide riski ja avastamisriski. Kontsern lähtub operatsiooniriski juhtimisel kehtestatud operatsiooniriski poliitikast.

Operatsiooniriski käsitletakse ja juhitakse kontsernis kui eraldiseisvat riskijuhtimise valdkonda, milleks on eraldatud vajalik ressurs ja tagatud piisaval hulgal omavahendeid võimalike kahjude katteks. Operatsiooniriski juhtimine on integreeritud kontserni igapäevasesse tegevusse ja operatsiooniriski olemuse, mõju ja kontrolli vajaduse teadvustamine peab toimuma kontsernis iga töötaja tasandil.

Operatsiooniriskide hindamine toimub kontsernis eelkõige kvalitatiivselt, kuna organisatsiooni suhtelise väiksuse ja lihtsuse tõttu esineb reaalseid kahjujuhtumeid harva. Operatsiooniriski kahjujuhtumid registreeritakse kahjude andmebaasis koos ilmnunud kahju suurusega. Kontsern jälgib operatsiooniriski kvantitatiivset dünaamikat, analüüsides kvartaalselt peamisi riskiindikaatoreid. Operatsiooniriski peamiste riskiindikaatorite ja esinenud juhtumite kohta tehakse juhatusele regulaarseid kvartaliülevaateid. Kontsernis viiakse läbi regulaarset operatsiooniriski enesehindamist. Kontsern kasutab operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel baasmeetodit.

Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus

Kontsern hindab nende finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust, mida kontserni finantsseisundi aruandes ei kajastata õiglasest väärtusest. Eelkõige on sellisteks finantsvaradeks, mida ei kajastata õiglasest väärtusest, laenud ja nõuded klientidele ja finantskohustisteks hoiused. Finantsvarade ja -kohustiste õiglasest väärtuse hindamiseks diskonteeritakse rahavoogusid turuintressikõvera alusel.

31.12.2018	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus
Finantsvarad õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi					
Võlainstrumendid	9 130	-	-	9 130	9 130
Omakapitaliinstrumendid	-	13	-	13	13
Finantsvarad õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kokku	9 130	13	-	9 143	9 143
Kinnisvarainvesteeringud					
	-	-	904	904	904
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses					
Raha ja raha ekvivalendid	88 030	-	-	88 030	88 030
Laenud ja nõuded klientidele	-	-	328 723	328 723	326 200
sh eraisikud	-	-	202 177	202 177	199 853
sh juriidilised isikud	-	-	126 546	126 546	126 347
Muud finantsvarad	333	-	-	333	333
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	88 363	-	328 723	417 086	414 563
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses					
Klientide hoiused ja saadud laenud	-	-	385 118	385 118	385 118
sh eraisikud	-	-	237 279	237 279	237 279
sh juriidilised isikud	-	-	137 837	137 837	137 837
Muud finantskohustised	-	-	4 126	4 126	4 126
Allutatud kohustised	-	-	5 026	5 026	5 026
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	-	-	394 270	394 270	394 270

31.12.2017	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus
Võlainstrumendid – õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	11 060	-	-	11 060	11 060
Omakapitaliinstrumendid – müügivalmis finantsvarad	-	13	-	13	13
Kinnisvarainvesteeringud – õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	-	-	2 398	2 398	2 398
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses					
Raha ja raha ekvivalendid	98 873	-	-	98 873	98 873
Laenud ja nõuded klientidele	-	-	238 282	238 282	240 943
sh eraisikud	-	-	160 448	160 448	162 770
sh juriidilised isikud	-	-	77 834	77 834	78 173
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	-	-	503	503	523
Muud finantsvarad	477	-	-	477	477
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	99 350	-	238 785	338 135	340 816
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses					
Klientide hoiused ja saadud laenud	-	-	315 970	315 970	316 058
sh eraisikud	-	-	151 787	151 787	152 121
sh juriidilised isikud	-	-	159 181	159 181	158 935
Muud finantskohustised	-	-	3 216	3 216	3 216
Allutatud kohustised	-	-	5 026	5 026	5 026
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	-	-	324 212	324 212	324 300

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus on leitud vastavalt kolmanda taseme põhimõtetele, kus varade või kohustiste sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel.

IFRS 13-s määratakse kindlaks õiglase väärtuse hindamistehnikate hierarhia, mis põhineb sellel, kas hindamistehnika sisendid on jälgitavad või mitte. Jälgitavad sisendid kajastavad sõltumatutest allikatest saadud turuandmeid, mittejälgitavad sisendid kajastavad oletusi turu kohta. Nende kahte liiki sisendite alusel on loodud järgmine õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia:

1. tase – (korrigeerimata) noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustistele aktiivsetel turgudel. See tase hõlmab noteeritud aktsiatega seotud väärtapabereid ja võlainstrumente börsidel, aga ka turuosaliste poolt noteeritud instrumente.
2. tase – muud sisendid kui 1. tasemel sisalduvad noteeritud hinnad ja mis on vara või kohustise osas jälgitavad kas otse (st hindadena) või kaudselt (st on tuletatud hindadest). Sisendparameetrite (nt eurovõlakirjade intressiköver või vastaspoole krediidirisk) allikad on Bloomberg ja Reuters.
3. tase – vara või kohustise sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid).
3. taseme õiglase väärtuse varadena on kajastatud kinnisvarainvesteeringud.

Hoiuste õiglase väärtuse leidmisel diskonteeritakse olemasolevaid hoiuseid uutele kaasatavatele hoiustele pakutavate intressimääradega. Ujuvintressimääradega laenude ja fikseeritud intressidega laenude õiglase väärtuse arvutamisel diskonteeritakse tuleviku rahavoogusid turuintressi kõvera alusel, millele on lisatud uutele laenudele rakendatavad marginaalid.

Laenude ja nõuete õiglase väärtus oli 31.12.2018 seisuga 0,8% väiksem (2 524 tuhat eurot) bilansilisest väärtusest ja klientide hoiuste õiglase väärtus vastab nende bilansilisele väärtusele.

31.12.2017 seisuga oli laenude ja nõuete õiglase väärtus 1,1% suurem (2 661 tuhat eurot) bilansilisest väärtusest ja klientide hoiuste õiglase väärtus 88 tuhat eurot suurem nende bilansilisest väärtusest.

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatud õiglasest väärtusest vastavalt IFRS 13 õiglase väärtuse hierarhia kolmanda taseme põhimõtetele, lähtudes atesteeritud kinnisvarahindajate eksperthinnangutest. Eksperthinnangud põhinevad tulumeetodil, võrdlusmeetodil või kahe eelnimetatu kombineerimisel segameetodil.

Eksperthinnangud kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse leidmiseks põhinevad järgmisel:

- üüritulu: kasutatakse kehtivatest üürilepingutest tulenevaid hindu;
- vakantsus: kinnisvarainvesteeringute tegelik vakantsus, arvestades objektiga seotud riske;
- diskontomäär: arvutatakse kinnisvarainvesteeringuga seotud kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) põhjal;
- kapitalisatsiooni määr: põhineb hinnangulisel tootlustasemel eeldatava hoiuperioodi lõpus, arvestades prognoositavat turuolukorda ja objektiga seotud riske.

Tulumeetod põhineb vara võimel genereerida tulevikus tulu. Väärtusena käsitletakse oodatava tulu nüüdisväärtust. Tulumeetodit rakendatakse tulutoova kinnisvara (rendiobjekt või rendiobjektina käsitletav) hindamiseks. Tulupõhised käsitlused on tulu kapitaliseerimine ja diskonteeritud rahavoo analüüs.

Võrdlusmeetod põhineb analüüsil, mille aluseks on hinnatava vara võrdlus sarnaste müüdü varadega. Võrdluse käigus selgitatakse välja erisused hinnatava vara ja sarnaste müüdü varade vahel ning selle põhjal korrigeeritakse müüdü varade hindu ja leitakse hinnatava vara väärtus. Mõnedes olukordades ei ole võimalik ainult ühe meetodi kasutamine ja meetodeid tuleb omavahel kombineerida. Hindaja kasutab hindamisel ühte kuni kolme hindamismeetodit (või nende kombinatsioone). Mitme meetodi rakendamisel saadakse tavaliselt mitu erinevat tulemust, mis kohandatakse hindamistulemuseks kaalumise teel.

Ülevaate kasutatud hindamismetoodikast ja kinnisvarainvesteeringute jaotusest annab alljärgnev tabel.

31.12.2018	Õiglase väärtus	Üüritulu aastas	Keskmine üürihind eurot m2 kohta	Diskonto-määr	Kapitalisat-siooni määr	Võimalik muutus üürihinnas	Mõju väärtusele
Hinnatud võrdlusmeetodil							
- muu ärikondlik kinnisvara	381	24	6,21-7,95	-	-	3-8%	+/-10%
-elukondlik kinnisvara	213	11	-	-	-	-	+/-10%
Tuleviku rahavoogude diskonteerimisel							
- muu ärikondlik kinnisvara	310	23	3,61-10,99	13%	11%	3-10%	+/-10%
Investeeringud kokku	904	58	-	-	-	-	-

31.12.2017	Õiglane väärtus	Üüritulu aastas	Keskmine üürihind eurot m2 kohta	Diskonto-määr	Kapitalisat-siooni määr	Võimalik muutus üürihinnas	Möju väärtusele
Hinnatud võrdlusmeetodil							
-muu ärikondlik kinnisvara	481	27	3,45-7,62				+/-10%
-elukondlik kinnisvara	258	2	-	-	-	-	+/-10%
Tuleviku rahavoogude diskonteerimisel							
-büroopinnad	649	20	2,95-9,99	11%	10%	3-10%	+/-10%
Hinnatud segameetodil							
-muu ärikondlik kinnisvara	1 010	21	-	9,50%	8,50%	0	+/-20%
Investeeringud kokku	2 398	70	-	-	-	-	-

Lisa 3 Tütarettevõtte ja firmaväärtus

Mais 2017 omandas pank 100% Coop Finants AS aktsiatest. Vastavalt IFRS 3 nõuetele teostati ostuanalüüs 31.05.2017 seisuga, mille käigus hinnati Coop Finantsi varade õiglast väärtust. Soetatud nõuete nominaalväärtus kattus olulises osas nende õiglase väärtusega, milleks oli 21 940 tuhat eurot. Kohustuste õiglase väärtus oli 17 697 tuhat eurot. Soetusega seotud kulud kogusummas 2 tuhat eurot kajastati tegevuskuludes.

Tütarettevõtte eraldiseisvad puhaskasum perioodil 01.06.2017 – 31.12.2017 olid vastavalt 2,9 mln eurot ja 1,6 mln eurot. Kui omandamine oleks toimunud seisuga 01.01.2017, oleks grupi netotulud 2017. aastal kokku olnud 19,1 mln eurot ja puhaskasum 5,4 mln eurot.

Õiglase väärtus soetamisel	
Raha ja raha ekvivalendid	328
Laenu ja nõuded klientidele	20 911
Muud varad	701
Võlgnevus krediidiasutustele	-16 599
Muud kohustused	-1 098
Identifitseeritud netovarad kokku	4 243
Coop Panga poolt osaluse eest tasutud raha	11 000
Coop Pank grupi poolt omandatud firmaväärtus	6 757

Tütarettevõtte soetusest tekkis firmaväärtus, mis sisaldab tekkinud sünergiat ja immateriaalset vara, mis ei ole eraldiseisvate varadena identifitseeritavad. Firmaväärtus seisuga 31.12.2018 oli 6 757 tuhat eurot (31.12.2017: sama). Seisuga 31.12.2018 viidi läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse test. Kasutusväärtuse arvestus põhineb järgnevatel eeldustel:

- prognoositav laenuportfellide mahu kasv 10-15% aastas (2017: 10-13%)
- netotulude kasv keskmiselt 10-12% aastas (2017: 7-10%)
- kulude kasv 10% aastas (2017: 7%)
- laenu allahindluste keskmine kahjususe määr 3,3-3,5% aastas (2017: 5,4-5,7%)
- rahavoogude diskontomäärana on kasutatud aktsionäride oodatavat tulumäära 15% (2017: 15%)

Põhieelduste väärtuste kasutamisel tugines juhatus oma parimale hinnangule tõenäoliste ootuste osas. Kasutusväärtuse testi tulemusena ületab raha genereeriva üksuse kaetav väärtus tema bilansilist väärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi. Juhul, kui laenuportfelli kasvatada ei õnnestu, intressimäärad tarbimislaenude turul langevad samas kui majanduskeskkonna võimaliku halvenemise korral provisjonide kulud kasvavad ning lisaks ka tegevuskulud kasvavad, oleks vajalik firmaväärtuse allahindlus.

Juunis 2017 omandas pank 49%-lise vähemusosaluse tütarettevõttes Krediidipank Finants AS, saades seeläbi 100% aktsiate omanikuks, tehingu summaks oli 2 058 tuhat eurot. 02.oktoobril 2017 andis AS Krediidipank Finants äritegevuse üle ettevõttele Coop Finants, äritegevus jätkub Coop Finants AS nime all. Alates jaanuarist 2018 on AS Krediidipank Finants uueks ärinimeks on CP Vara AS, ettevõtte on likvideerimisel.

Mais 2017 asutas pank Läti Vabariigis panga 100% tütarettevõttena SIA Prana Property aktsiakapitaliga 2,8 tuhat eurot. Ettevõtte tegeleb endise Läti filiaali probleemaenu tagatisena omandatud kinnisvaraga. 2017. aasta lõpus suurendati aktsiakapitali täiendavalt 120 tuhande euro võrra ning 2018. aasta lõpus veel 360 tuhande euro võrra. Ettevõttel ei olnud käivet ega töötajaid 2018. ega 2017. aastal. 2018.a kahjum oli 307 tuhat eurot ja 2017. a kahjum oli 115 tuhat eurot.

Lisa 4 Tegevussegmentid

Kontsern jagab oma äritegevust segmentideks, lähtudes nii juriidilisest struktuurist kui ka panga sees täiendavast kliendipõhisest jaotusest.

Juriidilise struktuuri järgi omab kontsern tarbimisläenu ning liisingu segmenti, mis pakuvad vastavalt tarbimisläenu eraklientidele ning liisingutooteid nii eraklientidele kui ka ettevõtetele. Tarbimisläenu segment teenib intressitulusi läenu väljastamiselt ning teenustasutulusid järelmaksukaartide väljastamiselt. Liisingu segment teenib intressitulusi läenu väljastamiselt ning teenustasutulusid kindlustuse vahendusest.

Panga kliendipõhisest jaotusest tulenevalt omab kontsern ettevõtete panganduse (juriidilised isikud) ja jaepanganduse (eraisikud) segmenti. Mõlemad segmentid pakuvad klientidele arveldustooteid ja läenutooteid ning kaasavad hoivuseid. Segmentid teenivad intressitulusi läenu väljastamiselt ning teenustasutulusid maksete ja pangakaartide tehingute vahendamiselt.

Segmentid on aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel kontserni juhatuse ja nõukogu poolt ning segmentide kohta on kättesaadavad eraldiseisvad finantsandmed. Vastavalt kontserni struktuurile jaotab grupp ettevõtete panganduse ja jaepanganduse segmentid veel detailsemalt ka läenu ning igapäevapanganduse äriiliinideks (hoivused, arveldused). Kontsern kasutab äriiliinide jaotust ka planeerimisel ja eelarvestamisel. Kontserni juhatuse on määratud otsustajaks rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest.

Segmenti poolt raporteeritud tulud koosnevad tuludest väliselt klientidelt ning täiendavalt intressitulust või intressikulust segmentide vaheliselt läenamiselt, mis toimub kontsernis kehtestatud sisemise raha hinna mudeli alusel ja mis on allolevates tabelites näidatud kui elimineerimine. Kontsernil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tululiigist. Intressitulud teenitakse Eestis. Kontsern sulges 2017. aasta alguses Läti filiaali, mistõttu on 2017. aastal vähesel määral intressitulusi teenitud ka Lätis. Teenustasutulude geograafiline jaotus on toodud lisa 6.

Kasum segmentide lõikes, 2018	Ettevõtete pangandus	Jaepangandus	Tarbimisfinantseerimine	Liising	Muud*	Elimineerimine	Kokku
Intressitulud	5 680	4 952	7 883	1 253	1 371	-1 284	19 855
sh välimine tulu	5 680	4 952	7 883	1 243	88	0	19 855
sh sisemine tulu	0	0	0	0	1 284	-1 284	0
Intressikulud	-1 097	-1 536	-530	-369	-828	1 284	-3 076
Neto intressitulud	4 583	3 416	7 353	884	543	0	16 779
Teenustasutulud	1 216	888	1 364	33	168	0	3 669
Teenustasukulud	-517	-585	-259	-6	0	0	-1 367
Neto teenustasud	699	303	1 105	27	168	0	2 302
Muud tulud, neto	124	140	396	62	-35	0	687
Netotulud kokku	5 406	3 859	8 854	973	676	0	19 768
Tegevuskulud kokku	-2 954	-5 030	-3 794	-1 173	-650	0	-13 601
Kasum enne allahindlusi	2 452	-1 171	5 060	-200	26	0	6 167
Laenu allahindlus (-) või allahindluse tühistamine (+)	-701	159	-761	-89	0	0	-1 392
Tulumaksukulu	-14	-8	0	0	0	0	-22
Puhaskasum	1 737	-1 020	4 299	-289	26	0	4 753

*Muude all kajastuvad treasury, tütarettevõtted Martinoza ja Prana Property ning 2017. aastal ka Läti filiaal.

Varad ja kohustused seisuga 31.12.2018	Ettevõtete pangandus	Jae-pangandus	Tarbimis-finantseerimine	Liising	Muud*	Elimineerimine	Kokku
Laenuportfell	104	161	46	41	86	-109	329
Muud varad	47	29	17	8	17	0	112
Varad kokku	151	190	64	49	103	-109	446
Kohustused kokku	137	174	60	41	94	-109	397

Kasum segmentide lõikes, 2017	Ettevõtete pangandus	Jae-pangandus	Tarbimis-finantseerimine	Liising	Muud*	Elimineerimine	Kokku
Intressitulud	2 655	4 204	5 535	481	1 097	-489	13 483
sh välimine tulu	2 655	4 204	5 535	481	607	0	13 483
sh sisemine tulu	0	0	0	0	489	-489	0
Intressikulud	-534	-1 182	-314	-138	-285	489	-1 964
Neto intressitulud	2 121	3 022	5 221	343	812	0	11 519
Teenustasutulud	1 324	698	814	17	338	0	3 191
Teenustasukulud	-417	-453	-132	-3	-16	0	-1 020
Neto teenustasud	907	245	682	14	322	0	2 170
Muud tulud, neto	84	61	264	43	3 148	0	3 600
Netotulud kokku	3 112	3 328	6 167	400	4 282	0	17 289
Tegevuskulud kokku	-2 369	-3 769	-3 189	-722	-1 469	0	-11 518
Kasum enne allahindlusi	743	-441	2 978	-322	2 813	0	5 771
Laenude allahindlus (-) või allahindluse tühistamine (+)	-16	103	-1 366	-34	0	0	-1 313
Tulumaksukulu	0	0	0	0	0	0	0
Puhaskasum	727	-338	1 612	-356	2 813	0	4 458

Varad ja kohustused seisuga 31.12.2017	Ettevõtete pangandus	Jae-pangandus	Tarbimis-finantseerimine	Liising	Muud*	Elimineerimine	Kokku
Laenuportfell	93	140	38	19	6	-58	244
Muud varad	78	17	13	2	22	0	127
Varad kokku	171	157	51	21	28	-58	371
Kohustused kokku	155	141	46	15	27	-58	326

Lisa 5 Neto intressitulu

	2018	2017
Intressitulud efektiivse intressimäära meetodil:		
Tarbimislaenu ja järelmaks	7 882	5 530
Laenu ettevõtetele	4 825	2 288
Laenu eraisikutele	4 161	3 531
Võlakirjad	406	587
Muud varad	94	162
Intressitulu kohustistelt	193	269
Muud samalaadsed intressitulud:		
Liising	2 294	1 076
Intressitulud kokku	19 855	13 443
Klientide hoised	-2 484	-1 394
Allutatud kohustused	-342	-311
Intressikulu varadelt	-250	-219
Intressikulud kokku	-3 076	-1 924
Neto intressitulu	16 779	11 519

Lisa 6 Neto teenustasutulu

	2018	2017
Kaarditehingute tasud	1 034	481
Kaartide kuutasud	837	460
Kontode avamise ja haldamise tasud	659	506
Ülekandetasud	609	771
Tulu valuutatehingutelt	333	506
Muud teenustasutulud	197	466
Teenustasutulud kokku	3 669	3 190
Kaarditehingute tasud	-879	-587
Ülekandetasud	-263	-279
Muud teenustasukulud	-225	-154
Teenustasukulud kokku	-1 367	-1 020
Neto teenustasutulu	2 302	2 170

2018. aastal teenis kontsern 79% teenustasutuludest Eesti residentidelt ning 21% muude riikide residentidelt (Läti, Soome ja muud EL riigid); 2017. aastal teeniti 67% teenustasutuludest Eesti residentidelt ning 33% muude riikide residentidelt (s.h. panga läti filiaal ja muude EL riikide residendid).

Lisa 7 Tööjõukulud

	2018	2017
Töötasud	-6 137	-5 287
Sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks	-2 040	-1 675
Kokku	-8 177	-6 962

Sotsiaalmaksu alla kuuluvad ka sissemaksud riiklikesse pensionifondidesse. Kontsernil ei ole õiguslikku ega faktilist kohustust teha lisaks sotsiaalmaksule pensioni- või muid sarnaseid maksmeid.

Lisa 8 Tegevuskulud

	2018	2017
Reklaamikulud	-1 122	-1 085
Hoonete üüri ja rent	-743	-491
Infosüsteemide haldamine	-653	-668
Kontorikulud	-463	-400
Ostetud teenused	-420	-290
Tagatisfondi osamaksud	-187	-195
Koolituskulud ja lähetuskulud	-179	-109
Järelevalvetasu osamaksud	-111	-95
Juriidilised teenused, riigilõivud	-63	-143
Transpordikulud	-47	-50
Liikmemaksud	-18	-36
Varakindlustus	-7	-7
Muud tegevuskulud	-615	-541
Kokku	-4 628	-4 110

Lisa 9 Raha ja raha ekvivalendid

	31.12.2018	31.12.2017
Sularaha	21 721	22 771
Kohustuslik reserv keskpangas *	2 742	2 607
Nõudmiseni hoiused keskpangas	49 321	42 208
Nõudmiseni hoiused krediidasutustes	13 755	30 789
Tähtajalised hoiused krediidasutustes *	491	498
Kokku	88 030	98 873

* Ei kuulu raha ja raha ekvivalentide koosseisu rahavoogude aruandes.

Tähtajalised hoiused krediidasutustes on panditud tagatisena.

Lisa 10 Finantsinvesteeringud

	31.12.2018	31.12.2017
Valitsuste võlakirjad	1 929	2 848
Muude mittefinantsettevõtete võlakirjad	7 201	8 715
Võlainstrumendid kokku	9 130	11 563
Muude mittefinantsettevõtete aktsiad	13	13
Omakapitaliinstrumendid kokku	13	13
Finantsinvesteeringud kokku	9 143	11 576

Seisuga 31.12.2018 on võlainstrumendid ja omakapaliinstrumendid kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Seisuga 31.12.2017 olid võlakirjad summas 503 tuhat eurot kajastatud kui lunastustähtjani hoitavad ning ülejäänud võlakirjad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, omakapaliinstrumendid kajastati kui müügivalmis finantsvarad.

Lisa 11 Laenud ja nõuded klientidele

	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded eraisikutele kokku	204 003	163 724
sh tarbimislaenu	60 001	51 145
sh liisingfinantseerimine	16 875	8 626
sh eluasemelaen ja muud laenu	127 127	103 953
Nõuded juriidilistele isikutele kokku	128 558	78 202
sh liisingfinantseerimine	23 635	10 013
sh muud laenu ettevõtetele	104 923	68 189
Kokku nõuded	332 561	241 926
Laenu ja nõuete allahindlus	-3 838	-3 644
Kokku	328 723	238 282

Kapitalirendi nõuded	31.12.2018	31.12.2017
Liisingu brutoinvesteering – saadaolevad rendimaksud, sh	44 584	20 198
kuni 1 aasta	13 280	7 552
1-5 aastat	29 808	11 898
üle 5 aasta	1 496	748
Teenimata intressitulu	-3 836	-1 525
kuni 1 aasta	-1 436	-621
1-5 aastat	-2 375	-887
üle 5 aasta	-25	-17
Liisingu netoinvesteering	40 748	18 673
kuni 1 aasta	11 844	6 931
1-5 aastat	27 433	11 011
üle 5 aasta	1 471	731

Lisa 12 Laenu allahindlused ja laenukahjumid

Laenu allahindlused	31.12.2018	31.12.2017
Allahindluste saldo aruande perioodi alguses	-3 644	-2 253
IFRS 9 esimese päeva mõju	-630	0
Aruandeperioodi allahindlused	-1 598	-2 600
Aruandeperioodil bilansiväliseks viidud laenu	2 034	1 209
Allahindluste saldo aruandeperioodi lõpus	-3 838	-3 644

Laenukahjumid	2018	2017
Aruandeperioodi allahindlused	-1 598	-1 550
Bilansivälise laenu laekumine	206	237
Laenukahjumid või laenukahjumite vähendamine	-1 392	-1 313

Lisa 13 Muud finantsvarad ja muud varad

	31.12.2018	31.12.2017
Finantsvarad		
Raha teel	1	72
Tagatisraha	178	173
Muud finantsvarad	154	232
Finantsvarad kokku	333	477
Muud varad		
Finantsjärelvalve ettemakse	131	115
Arveldused maksuametiga	193	1 150
Muud ettemaksed	613	827
Lõpetamata arendusobjektid	2 649	3 133
Müügiks ostetud kinnisvara	4 019	4 180
Muu vara	29	10
Muud varad kokku	7 634	9 415
Kinnisvarainvesteeringud	904	2 398
Kokku	8 871	12 290

Lisa 14 Kinnisvarainvesteeringud

	31.12.2018	31.12.2017
Jääkväärtus perioodi algul	2 398	9 105
Müüdnud perioodi jooksul	-1 281	-7 155
Ümberklassifitseerimine põhivarast	0	839
Ümberklassifitseerimine varudest	0	-653
Õiglase väärtuse muutus	-213	262
Jääkväärtus perioodi lõpul	904	2 398
sh renditulu teenivad kinnisvarainvesteeringud	904	2 353

Lisa 15 Põhivarad

	Maa ja ehitised	Muu materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2016				
Soetusmaksumus	5 092	2 237	2 104	9 433
Kulum	-1 268	-1 549	-1 417	-4 234
Jääkmaksumus	3 824	688	687	5 199
Soetamine	136	1 462	470	2 068
Tütaretevõtte soetamisel lisandunud põhivara	0	147	215	362
Müük jääkmaksumuses	-2 320	-27	0	-2 347
Mahakandmine jääkmaksumuses	-306	-61	-30	-397
Ümberklassifitseerimine kinnisvarainvesteeringuks	-839	0	0	-839
Arvestatud kulum	-66	-204	-176	-446
Saldo 31.12.2017				
Soetusmaksumus	565	2 949	2 662	6 176
Kulum	-136	-944	-1 496	-2 576
Jääkmaksumus	429	2 005	1 166	3 600
Soetamine	0	797	1 452	2 249
Müük jääkmaksumuses	-290	-9	0	-299
Arvestatud kulum	-7	-460	-329	-796
Saldo 31.12.2018				
Soetusmaksumus	136	3 608	4 113	7 857
Kulum	-4	-1 275	-1 824	-3 103
Jääkmaksumus	132	2 333	2 289	4 754

Lisa 16 Klientide hoiused ja saadud laenud

	31.12.2018	31.12.2017
Eraisikud	237 279	151 787
Juriidilised isikud	137 837	159 181
Krediidiasutused	10 002	5 002
Kokku	385 118	315 970
Nõudmiseni hoiused	120 544	153 031
Tähtajalised hoiused	249 864	159 290
Emiteeritud võlainstrumendid	5 052	0
Sihtotstarbelised laenud	9 658	3 649
Kokku	385 118	315 970

Pank sõlmis 10-aastase laenulepingu summas 8 miljonit eurot Euroopa Investeeringufondiga (EIF), mis võimaldab finantseerida väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid. Seisuga 31.12.2018 on kasutusele võetud 4 miljonit eurot. Ülejäänud sihtotstarbelised laenud on saadud Maaelu Edendamise Sihtasutuselt.

Lisa 17 Muud finantskohustised ja muud kohustised

	31.12.2018	31.12.2017
Finantskohustised		
Raha teel	2 966	1 339
Võlgnevused hankijatele	289	326
Muud finantskohustised	871	1 551
Muud finantskohustised kokku	4 126	3 216
Muud kohustised		
Võlad töövõtjatele	1 270	1 033
Maksuvõlad	311	250
Muud kohustised	1 264	707
Muud kohustised kokku	2 845	1 990
Kokku	6 971	5 206

Seisuga 31.12.2018 on muude kohustistena kajastatud tütarettevõtete pooleliolevad tehingud ja tasumata arved summas 629 tuhat eurot, eraldised 455 tuhat eurot ja muud kohustused summas 180 tuhat eurot.

Lisa 18 Allutatud kohustised

	Emiteerimise aasta	Intressimäär	Lunastustähtaeg	Summa
Allutatud võlakohustus	2017	6,75%	04.12.2027	5 000
Kohustused seisuga 31.12.2017				5 000
Kohustused seisuga 31.12.2018				5 000
Tekkepõhine intressikohustus 31.12.2017				26
Arvestatud intressikulud 2018. aastal				338
Välja makstud intressikulud 2018. aastal				-338
Tekkepõhine intressikohustus 31.12.2018				26

Lisa 19 Omakapital

Panga aktsiakapitali suuruseks on 38 199 tuhat eurot, mis on jagatud 58 385 195 nimiväärtuseta lihtaktsiaks. Põhikirja järgi võib ilma põhikirja muutmata suurendada aktsiakapitali 80 miljoni euroni. 31.12.2018 seisuga on ühe nimiväärtuseta aktsia arvestuslikuks väärtuseks 0,65 eurot (31.12.2017: sama).

Aksionärid on kinnitanud optiooniprogrammi, mille alusel võib kontserni juhtkonnale väljastada optioone kuni 3,5% ulatuses optiooniprogrammi kinnitamise hetke aktsiate arvust (2 043 480 aktsiat). Optiooniprogrammi alusel võib optioone väljastada kuni 30. aprillini 2019. Optiooni realiseerimise tähtaeg on kolm aastat ning optiooni alusvaraks olevate aktsiate emiteerimine toimub aktsionäride iga-aastaselt korralisel üldkoosolekul või realiseerimise tähtaja saabumisele lähedasel aktsionäride erakorralisel koosolekul.

Väljastamise aeg	Aktsiate arv	Aktsia hind
September 2017	1 167 700	0,7305
Veebruar 2018	677 080	0,7660
August 2018	120 000	0,8057
Jaanuar 2019	70 000	0,8420
Kokku	2 034 780	

Reservkapital on moodustatud vastavalt Äriseadustiku § 336 iga-aastaste kasumieraldistena minimaalselt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab minimaalselt 1/10 aktsiakapitalist. Kui reservkapital saavutab äriseadustikus ettenähtud suuruse, lõpetatakse reservkapitali suurendamine puhaskasumi arvelt. Kohustuslikku reservkapitali võib aktsionäride üldkoosoleku otsuse alusel kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Lisa 20 Tingimuslikud kohustised

	31.12.2018	31.12.2017
Finantsgarantiid	2 186	1 187
Krediidiliinid ja arvelduskrediidid	34 917	30 219
Kokku	37 103	31 406

Kontsern rakendab tingimuslikele kohustustele oodatava krediidikahju mudelit, vt lisa 2.

Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsioonide esitamisest ning vigade ilmnemisel määrata täiendavaid maksusummasid, intresse ning trahve. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks kontsernile tingimuslikult tekkida olulisi kohustusi täiendava maksustamise läbi.

Lisa 21 Kohtuvaidlused

2018. aastal oli kohtutes menetluses viis kontserni vastu (st kontserni ettevõtte on kostja rollis) esitatud hagi. Nõuete realiseerumise tõenäosus on madal ja nõuete perspektiiv on kontserni kasuks. 4 hagi puhul on põhinõuete summa kokku ca 550 tuhat eurot ning üks hagi on seotud laenu tagatiseks võetud hoonestusõiguse vaidlustamisega.

31.12.2018 seisuga oli kohtumenetluste käigus kontserni erinevate ettevõtete kasuks välja mõistetud kokku 136 tuhat eurot, millele lisanduvad viivised. Samal ajal oli menetluses kontserni poolt esitatud hagnosisid (sh maksekäsud) kogusummas 47 tuhat eurot (2017.a. lõpu seisuga kogusummas 154 tuhat eurot), millele lisanduvad viivised. Nõuete peamiseks sisuks on erinevatest krediidilepingutest tulenevad nõuded klientide vastu. Krediidilepingutest tulenevad nõuded on hea perspektiiviga ja reeglina mõistetakse kohtu poolt täies ulatuses välja.

Lisa 22 Rendile võetud varad

Kontserni poolt kasutusrendile võetud büroopindade lepingujärgsed maksed jagunevad alljärgnevalt:

	2018	2017
kuni 1 aasta	147	556
1-5 aastat	1 437	1 649
üle 5 aasta	353	77
Kokku	1 937	2 282

IFRS 16 rakendamise mõju kontserni varadele, kohustustele ja kasumile vt lisa 1.18.

Lisa 23 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on:

- olulise mõjuga aktsionär ja tema gruppi kuuluvad ettevõtted;
- kontserni juhtkond, so emaettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmed, siseauditi üksuse juht ja nende poolt kontrollitavad ettevõtted;
- kontserni juhtkonnaga samaväärset majanduslikku huvi omavad isikud ja nendega seotud ettevõtted.

Seotud osapooltele antud laenud ei erine intressimäärade osas teistele klientidele antud laenudest. Tehingud seotud osapooltega toimuvad hinnakirja alusel ja/või turuväärtuses.

Saldod	31.12.2018	31.12.2017
Aktsionärid:		
Hoiused	5 280	1 502
Juhatuse ja nõukogu liikmed ning nendega seotud isikud ja ettevõtted:		
Laenud	114	133
Hoiused	1 567	1 865

Tehingud	2018	2017
Aktsionärid:		
Intressikulud	7	1
Juhatuse ja nõukogu liikmed ning nendega seotud isikud ja ettevõtted:		
Aruandeperioodi intressitulud	3	3
Aruandeperioodi intressikulud	1	2
Muud müüdud kaubad ja teenused	2	2
Muud ostetud kaubad ja teenused	104	330
Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud	521	516
Juhatuse liikmetele makstav maksimaalne lahkumiskompensatsioon, tingimuslikult	175	175

Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded

Emaettevõtte koondkasumi aruanne

	2018	2017
Intressitulud efektiivse intressimäära meetodil	13 023	9 623
Intressikulud efektiivse intressimäära meetodil	-3 077	-1 927
Neto intressitulu	9 946	7 696
Teenustasutulud	2 273	2 376
Teenustasukulud	-1 118	-896
Neto teenustasutulu	1 155	1 480
Renditulud	10	24
Muud tulud	782	349
Netotulem õiglasel väärtusel kajastatavatelt finantsvaradelt	-12	-341
Muud tulud, neto	780	32
Tööjõukulud	-7 087	-6 038
Tegevuskulud	-3 373	-3 250
Põhivara kulum	-665	-293
Tegevuskulud kokku	-11 125	-9 581
Kasum enne laenude allahindluse kulu	756	-373
Laenude allahindluse kulu	-553	83
Kasum / kahjum enne tulumaksu	203	-290
Tulumaksu kulu	-22	0
Aruandeperioodi puhaskasum/ puhaskahjum	181	-290
Muu koondkasum / koondkahjum		
Finantsvarad õiglasel väärtusel läbi muu koondkasumi	-239	0
Aruandeperioodi koondkasum/ koondkahjum	-58	-290

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

	31.12.2018	31.12.2017
Varad		
Raha ja raha ekvivalendid	88 030	98 873
Soetamisel määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	0	11 060
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	0	503
Võlainstrumentid õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi	9 130	0
Müügivalmis finantsvarad	0	13
Omakapitaliinstrumentid	13	0
Laenud ja nõuded klientidele	320 565	237 072
Investeeringud tütarettevõtetesse	15 970	16 064
Muud finantsvarad	237	285
Muud varad	669	550
Põhivarad	3 670	2 710
Varad kokku	438 247	366 859
Kohustised		
Klientide hoised ja saadud laenud	386 624	316 992
Muud finantskohustised	3 284	1 486
Muud kohustised	1 498	1 292
Allutatud kohustised	5 026	5 026
Kohustised kokku	396 432	324 796
Omakapital		
Aktsiakapital	38 199	38 199
Ülekurss	175	175
Reservid	2 391	2 070
Jaotamata kasum	1 204	1 619
Ümberhindlusreserv	-154	0
Omakapital kokku	41 815	42 063
Kohustised ja omakapital kokku	438 247	366 859

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

	12 kuud 2018	12 kuud 2017
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	12 958	9 008
Makstud intressid	-2 240	-1 764
Saadud teenustasud	2 273	2 376
Makstud teenustasud	-1 118	-896
Muud saadud tulud	792	373
Makstud tööjõukulud	-6 917	-5 515
Makstud muud tegevuskulud	-3 355	-2 881
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust	2 393	701
Äritegevusega seotud varade muutus:		
Laenuõuded klientidele	-84 275	-70 260
Keskpangas oleva kohustusliku reservli muutus	-135	-688
Muud varad	611	242
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:		
Klientide hoiuste ja saadud laenude muutus	54 795	57 442
Krediitiasutuste hoiuste muutus	5 000	4 815
Muud kohustused	1 982	656
Neto rahavood äritegevusest	-19 629	-7 092
Rahavood investeerimistegevusest		
Tütarettevõtte ost	0	-10 672
Soetatud põhivara	-1 852	-2 391
Müüdüd põhivara	0	2
Soetatud võlakirjainvesteeringud	-2 632	-6 286
Müüdüd ja lunastatud võlakirjainvesteeringud	4 738	6 807
Kokku rahavood investeerimistegevusest	254	-12 540
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laen	4 000	0
Võlakirja emissioon	5 000	0
Tütarettevõtte aktsiakapitali suurendamine	-360	-123
Aktsiakapitali sissemaks	0	13 198
Tütarettevõtte vähemusosanikult osaluse väljaostmine	0	-2 058
Allutatud laenu tagasimakse	0	-4 000
Allutatud võlakirjade emiteerimine	0	5 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	8 640	12 017
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-10 735	-7 615
Raha ja -ekvivalendid perioodi alguses	95 495	103 110
Raha ja -ekvivalendid perioodi lõpus	84 760	95 495
Raha ja raha ekvivalentide jääk koosneb:	84 760	95 495
Sularaha	21 721	22 771
Nõudmiseni hoiused keskpankades	49 321	42 208
Nõudmiseni ja lühikese tähtajaga hoiused krediitiasutustes	13 718	30 516

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

	Aksia- kapital	Üle- kurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Ümberhindl usreserv	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Omakapital seisuga 31.12.2016	25 001	174	1 970	0	0	2 010	29 155
Aksiakapitali suurendamine	13 198	0	0	0	0	0	13 198
Muutus reservides	0	0	100	0	0	-100	0
Ümardamise vahe	0	1	0	0	0	-1	0
Puhaskasum	0	0	0	0	0	-290	-290
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	0	0	-290	-290
Omakapital seisuga 31.12.2017	38 199	175	2 070	0	0	1 619	42 063
IFRS 9 esmarakendamise mõjud:							
Laenuportfell, laenukohustised	0	0	0	0	0	-292	-292
Võlakirjaportfell	0	0	0	0	105	-85	20
Omakapital seisuga 01.01.2018	38 199	175	2 070	0	105	1 242	41 791
Muutus reservides	0	0	218	0	0	-218	0
Aksiaoptioonid	0	0	0	103	0	0	103
Ümardamise vahe	0	0	0	0	0	-1	-1
Puhaskasum	0	0	0	0	0	181	181
Muu koondkasum	0	0	0	0	-259	0	-259
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	0	-259	181	-78
Omakapital seisuga 31.12.2018	38 199	175	2 288	103	-154	1 204	41 815
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital							
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-15 970
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus, arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							23 318
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2018							49 163

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Coop Pank AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Coop Pank AS-i ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie auditi arvamus on kooskõlas auditikomiteele esitatud täiendava aruandega.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2018;
- konsolideeritud koonddkasumi aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

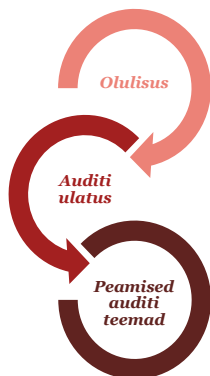
Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Oma parima teadmise ja veendumuse kohaselt kinnitame, et meie poolt Kontsernile osutatud auditivälised teenused on olnud kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja regulatsioonidega ning et me ei ole osutanud auditiväliseid teenuseid, mis on keelatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse §-i 59¹ poolt.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Olulisus

Kontserni auditi olulisus on 492 tuhat eurot, mis moodustab ligikaudu 1% Kontserni netovaradest.

Auditi ulatus

Kohandasime auditi ulatust lähtudes Kontserni kuuluvate ettevõtete riskitasemest ja suuruselt ning viisime läbi kas täismahus auditi või eraldiseisvad auditiprotseduurid oluliste kasumiaruande ja bilansiridade osas. Kontserni tasemel kontrollisime konsolideerimise protsessi, et veenduda konsolideeritud finantsaruandlust mõjutavate väärkajastamiste puudumises.

Peamised auditi teemad

- Klientidele antud laenude ja nõuete väärtus

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni auditi olulisus	492 tuhat eurot
Kuidas me selle määrasime	1% netovaradest
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Arvutasime olulisuse lähtudes netovaradest, kuna Kontserni äristrateegia hiljuti muutus ning Kontsern oli kiires kasvufaasis 2017 kuni 2018. Seetõttu oli 2018. aasta Kontserni tulemuslikkuse hindamise võtmemõõdikuks netovarade maht, mida kasutatakse investorite, regulaatorite ja teiste huvigruppide poolt.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamised auditi teemad

Klientidele antud laenude ja nõuete väärtus

Detailsem informatsioon on toodud lisas 1 „Raamatupidamisarvestuse põhimõtted“, lisas 2 „Riskide juhtimine“ ja lisas 11 „Laenud ja nõuded klientidele“ ja lisas 12 „Laenude allahindlused ja laenukahjumid“.

Alates 1. jaanuarist 2018 rakendus uus raamatupidamisstandard IFRS 9, mis asendas varasemalt mineviku kahjumitel tugineva mudeli, uue 3-faasilise oodatava krediidikahjumi (ECL) mudeliga. ECL arvutused on tulevikku vaatavad ja tõenäosustega kaalutud, baseerudes keerulisel modelleerimisel ja juhtkonna poolsetel hinnangutel.

IFRS 9 rakendumisel vähenes klientidele antud laenude väärtus 630 tuhande euro võrra, mis kajastati jaotamata kasumis 1. jaanuaril 2018 (vaata 1.6 Finantsvarad leheküljel 27). Seisuga 31. detsember 2018 moodustas klientidele antud laenude neto bilansiline väärtus kokku 328 723 tuhat eurot, mis sisaldas nende väärtuse langusest tulenevat allahindlust summas 3 838 tuhat eurot.

Keskendusime sellele valdkonnale, kuna juhtkond kasutab krediidikahjumite kajastamise ajastuse ja allahindluse summade hindamisel subjektiivsete sisenditega kompleksseid mudeleid. Peamised valdkonnad, mis vajavad olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid ja modelleerimist ECL arvutamisel, sisaldavad:

- krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite hindamine ja laenude klassifitseerimine faasi 1, 2 või 3;
- ECL arvutamise mudelite koostamisel kasutatud raamatupidamislike tõlgenduste ja modelleerimise eelduste hindamine;
- ECL mudelis kasutatavate olulisemate parameetrite modelleerimine ja arvutamine, sealhulgas maksejõuetuse tõenäosus (PD), kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) ja laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD);

Kuidas me tegelesime peamise auditi teemaga oma auditis

Hindasime, kas Kontserni arvestuspõhimõtted klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS).

Hindasime allahindluse arvestuse alusandmete ja arvutustega seotud kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust, sealhulgas:

- klientide krediitireitingute üle vaatamine ja kinnitamine;
- tagatise väärtust üle vaatamine ja uuendamine;
- klientide regulaarsed ülevaatused;

Leidsime, et saame nendele kontrollimehhanismidele auditi läbiviimisel tugineda.

Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgmistes valdkondades:

- ECL arvutustes kasutatud alusandmete täielikkuse ja korrektsuse testimine;
- IFRS 9 metodoloogiast tulenevate oluliste sisendite korrektne kasutamine ECL arvutustes;
- 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuste korrektsus ning vastavus IFRS 9 metodoloogiale ECL arvutustes;
- laenude faasidesse määramisel kasutatud alusandmete korrektsus ja täielikkus (sealhulgas olulise krediidiriski suurenemise ning kohustuse täitmata jätmise definitsioon);
- krediitireitingute sisemine määramine, mis on sisendiks ECL mudelitele;
- tagatise käsitleva informatsiooni ja nende väärtuste õigsus laenusüsteemis, mis on sisendiks ECL mudelile; ja
- faas 3 laenude nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine.

-
- makromajanduslike indikaatorite valik ja tulevikku vaatava informatsiooni kaasamine ECL mudelisse;
 - eelpool nimetatud indikaatorite usaldusväärne prognoosimine tulevikuperioodideks kolme erineva stsenaariumi puhuks (baasstsenaarium, positiivne ja negatiivne stsenaarium) ning erinevate stsenaariumite tõenäosuste hindamine; ja
 - ECL-i prognoosimine faas 3 laenudele (individuaalne hindamine).
- Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete eelduste mõistlikkust, nagu näiteks erinevate stsenaariumite osakaalud, hinnangud äriklientide laenude hetke PD osas, oluliste makromajanduslike prognooside osas.
-

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tööstusharu, milles Kontsern tegutseb.

Antud eesmärgi saavutamiseks teostasime täismahus auditi Kontserni järgmiste üksuste finantsaruannete osas, tingituna nende suuruselt ja riski tasemest: Coop Pank AS (Eesti), Coop Finants AS (Eesti) ja Coop Liising AS (Eesti). Lisaks teostasime ka eraldiseisvad auditiprotseduurid AS Martinoza (Eesti) ja SIA Prana Property (Läti) olulisemate bilansi ja kasumiaruannete kirjete osas.

Kontserni tasemel kontrollisime konsolideerimise korrektsust ning teostasime täiendavad analüütilised protseduurid eelpool mainitud eraldiseisvate auditiprotseduuridega kaetud Kontserni ettevõtete osas, et veenduda konsolideeritud finantsaruandlust mõjutavate väärtkajastamiste puudumises. Kirjeldav informatsioon Kontserni struktuuri osas on esitatud aastaaruande Lisas 1.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub konsolideeritud majandusaasta aastaaruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärtkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärtkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärtkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

Aruanne muude seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete kohta

Audiitoriks määramine ja audiitorteenuse osutamise periood

Meid määrati esmakordselt Coop Pank AS-i audiitoriks 22. aprillil 2014, 31. detsembril 2014 lõppenud majandusaasta suhtes. Meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood Coop Pank AS-ile on kokku 5 aastat.

AS PricewaterhouseCoopers

Tiit Raimla
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 287

Evelin Lindvers
Vandeaudiitor, litsents nr 622

27. märts 2019

Kasumi jaotamise ettepanek

Coop Pank AS juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2018. aasta kontserni kasum summas 4 753 tuhat eurot jaotada järgnevalt:

1. kanda 238 tuhat eurot kohustuslikku reservkapitali;
2. lisada 4 515 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

Nimetus	Tegevusala EMTAK järgi	Kood	Müügitulu (eurodes)
Finantstegevus	Krediidiasutused (soolo)	64191	16 087 487
Finantstegevus	Krediidiasutused (konsolideeritud)	64191	25 198 678

Panga kontaktid

669 0966

klienditugi@cooppank.ee

www.cooppank.ee

coop | Pank